

CEMAL NAR

**İSLAM AÇISINDAN
LAİKLİK VE SEKÜLERİZM**

İSLAM AÇISINDAN LAİKLİK VE SEKÜLERİZM

CEMAL NAR

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

İnsanlara İslam'ı lütfeden Allah Teâlâ'ya sonsuz hamd-ü senalar, onu bizlere tebliğ eden Sevgili Peygamberimize, hane halkına ve ashabına sonsuz salat-u selamlar olsun.

İthaf

Şehrimizde *Muşlu Ahmet Efendi* diye bilinen, İslam dünyasında *Ahmet Fethullah Câmî* adıyla maruf, Meşayihî Şazelîyeden merhum hocamın aziz ruhlarına hürmet ve muhabbetle ithaf olunur.

Cemal Nar

CEMAL NAR

07. 01. 1955 de Kahramanmaraş / Hartlap'ta doğdu. İlkokulu kendi şehrinde, İmam Hatip Lisesini 1973'de Diyarbakır'da, Yüksek İslam Enstitüsü'nü 1977 de Kayseri'de bitirdi ve aynı yıl Kahramanmaraş /Andırın Lisesine Din Dersi Öğretmeni olarak tayin edildi. 1980'de atandığı Kahramanmaraş İmam Hatip Lisesinde eğitim ve öğretimin yanında uzun yıllar değişik yerlerde sohbet, vaaz, seminer, konferans ve yazılarıyla halk eğitimine katkı sundu, irşat ve tebliğ hizmetlerinde bulundu. Aynı okuldan 2003'de emekli olmak zorunda kalan yazar, halen okuma, yazma, irşat ve tebliğ çalışmalarını sürdürmektedir. Evli ve dört çocuk babasıdır.

Cemal Nar yazılı çalışmalarının bir kısmını www.cemalnar.com sitesinde yayınlamaktadır. Sohbet, vaaz, ders, seminer, konferans gibi görsel çalışmalarının bir kısmını da videolar halinde Youtube sayfasında sunmaktadır. Zaman içinde değişik gazete, dergi ve sitelerde yazdı. İnternette yazarın binlerce makalesine ve videosuna erişilmektedir.

Yayınlanmayı bekleyen birçok eseri yanında yazarın yayınlanmış kitapları şunlardır:

1- Anılar Ve İbretler 2- Bu Sistemden İslam'a 3- İslamlaşma Bilinci 4- İslam Sancısı 5- Arş Gölgesi 6- Tasavvufun Anahtarı 7- Âlimin Önderliği 8- İslam'da Devlet Ve Siyaset 9- İlim Ve Özgürlük 10- İlim Ve İktidar 11- İmanın Kıymeti ve Korunması 12- İman Ve Etkisi 13- Aydınlanma Yolu Tasavvuf 14- İnançta Arınma 15- İnançta Kirlenme 16- Okuma Aşkı 17- İslam'a Göre İrkçilik ve PKK Ekseninde Kürt Sorunu 18- İnsana Ulaşmak 19- İslam'da Cihad Hak Batıl Mücadelesi 20- İncanın Kıvancı 21- Sistem ve Şeriat 22- Osmanlıdan Cumhuriyete Büyük Kırılma 23- Gönül Azığı 24- Laiklik Sorgulaması 25- Derdimiz İslam 26- Adı Konmamış Savaş 27- Batılılaşmayla Hesaplaşma 28- Aydınların Karanlığı 29- Kitap Sevgisi Yazma Aşkı 30- İmam Hatip Davası Ve Hacı Kalay 31- İslam'ın Özeti 32- İslam'da İrkçilik Ulusalcılık Milliyetçilik 33- İslam'sız Olmaz 34- İlimsiz Olmaz 35- Davetsiz

Olmaz 36- Hesaplaşmadan Olmaz 37- Kıymet Bilmek 38- Hatırlatmalar 39- Laik Sistemde İslamî Siyaset Sorunu 40- Müslüman Kimliğin Kodları 41- Bize Düşen 42- İslam davası 43- Din Diyalog Ve İlimli İslam 44- İslam'da Sakal Ve Kıyafet 45- Okuduğun Kadarsın 46- İslam'da İnsan İlişkileri - Din Muameledir- 47- İslam'a Ensar Olmak 48- Tanıdığım Maraşlı Hocalar. 49- Acilen İslam Birliği 50- Engin Gönül Yüce Ruh 51- İslam'da İnsan Onuru Ve Çağa Yansıması 52- Güncelin Dili 53- Hizmetten Teröre Gülen Sorgulaması 54- Türkiye'de Dindar Siyaset Pratiği 55- İnternette Kral Sözler 56- İslam Düşüncesinde Sağlık Ve Şifa 57- Hastalara Armağan 58- Maraş Hazinesi 59- Birey Üstüne Eleştiriler 60- İlim Ve Alim Üstüne Eleştiriler 61- İrfan Hayatımız Üstüne Eleştiriler 62- Devlet Ve Medeniyet Yolu Hicret 63- Sevgili Peygamberimiz Mekke Döneminde İslam'a davet 1- 2. Ciltler 64- Peygamber Örneğinde Ahlak Ve Merhamet 65- Kalpten Dile Eğitim Ve Terbiye 66- Batılılaşma Cinnetine Aydınlar Ve Kurumlar 67- Kitap Ve Yazma Sorumluluğu 68- Allah'ın Yardımı Ve Zafer Şartları 69- İslam Açısından Laiklik Ve Sekülerizm

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

I. BÖLÜM: TARİF VE TARİHİ

BATIDA LAİKLİK VE DEVLET ÇEŞİTLERİ

Batıda Din Açısından Devlet Biçimleri	14
Laikliğin Tanımı	20
Laiklik Çeşitleri.....	23
Laiklikte İki Esas.....	24
Laiklik Teokrazi İlişkisi	25
İslam Teokrazi Değildir.....	27
Laikliğin Kısa Tarihi	31
Laik Devlet.....	34
Laik Batıda Din Devlet İlişkileri.....	36

II. BÖLÜM: İSLAM VE LAİKLİK

İSLAM DÜNYASINDA LAİKLİK	39
İlk İslam Devleti Ve Laiklik.....	39
İslam'da Kanun Ve Yönetim.....	41
Osmanlı Laik Değildir.....	41
İttihat ve Terakki'nin Laikliği	43
Laiklik Dinsizliğin Kılıfı.....	47

Sorun Nerde?.....	49
Laiklik Ve Çeşitli Değerler	50
İslam İle Laikliğin Karşılaşması	52
Hristiyanlıkta Din Devlet İlişkileri.....	54
İslâm Dünyasında Laiklik	55
Türkiye’de Laiklik.....	57
Arap Ülkelerinde Laiklik	59
İran’da Laiklik.....	60
Asya İslâm Ülkelerinde Laiklik	61
Afrika İslâm Ülkelerinde Laiklik	62
Orta Asya Türk cumhuriyetlerinde laiklik	63
Sekülerizm.....	64
İSLAM LAİKLIĞI REDDEDER	70
Ayrılmaz Arkadaşlar	70
Nasıl Bir Allah?.....	72
Müslüman Laik Olamaz!.....	76
Anayasa Mahkemesi Şahittir.....	78
İnsan İmanını Önemsemeli.....	79
İlk Günlerinde İslam.....	80
İslam’da Üç Alan	82
İtikâdî Hükümler	83
Amelî Hükümler.....	84
Ahlakî Hükümler.....	90

İslam'ın Kaynakları.....	91
İlmin Kaynakları	93
İslam Yolu	94
İslam Yolunun Kıymeti.....	95
Felsefî Yol Ve Eksikliği.....	96
LAİKLİK İSLAM'I REDDEDER.....	99
Sözün Özü	99
Doğmanın Daniskası	102
Doğmanın Kaderidir Yok Olmak.....	108
Gerçek Gündemimiz	110
Laikliğin Arkasında Kimler Var?.....	111
Özün Özü.....	114
Batılların Tarihî Hataları	116
Cevapsız Sorular	118
Laiklik Keyfe Tapmaktır.....	120
Laiklik Hıristiyanlık Ve Sömürü.....	122
SONSÖZ.....	126
KAYNAKLAR.....	128

ÖNSÖZ

Osmanlıdan Cumhuriyete giderken büyük bir kırılma yaşadık. Bu kırılma neticesinde yaşadığımız sosyal depremleri “Osmanlıdan Cumhuriyete Büyük Kırılma” kitabımızda yazdık. Arkasından Müslüman toplumlarda yaşanan dinden çıkma ve kâfirleşme sürecini de yaşadık maalesef ve bu macerayı da birkaç kitapta yazdık. Bütün bunların sosyal ve siyasi hayatımıza olumsuz etkilerini de yazdık çok şükür.

Bütün bu yaşanan acıların altındaki en etkin ilke, sözde laiklikti. Laiklik anayasa ve yasalarda bilerek tarif edilmemiş, müphem bırakılmıştır. Mahkemede hükme ölçü olacak bir tanımdan bilerek yoksun bırakılan laiklik, bu haliyle dinsizliğe, hatta din düşmanlığına ve din ile savaşıma perde yapılmıştır. Devletin resmi ideolojisini korumayı hukukun önüne koyarak temel insan haklarını katleden bir tutum sergileyen yargı, vesayet rejiminde bilerek yasama ve yürütme yanında durarak taraf olmuş, sonuçta sistemi koruyayım derken dini ve dindarları ezmiştir. Sonuçta resmi ideolojinin emrindeki hukuk, haksız cinayetlere hadsiz hudutsuz zulümlere alet edilmiştir.

Laiklik nedir?

Hangi tarifi yaparsanız yapınız, o tanım yaşanan gerçeklerle bağdaşmamaktadır. “Dinin devlete, devletin de dine karışması” deseniz, ortaya komik bir manzara çıkacaktır. Devletin karışmadığı bir alan mı vardır? Diyanet, devlete bağlı, din eğitimi devlete bağlı, mabetler devlete bağlı, din görevlileri devlete bağlı, dini uygulamalar, hatta dini bayramlar bile devlete bağlıdır.

“Din ve vicdan hürriyetinin teminatıdır” gibi batılı bir tarifi esas alsanız, en azı şu iki soruya cevap arayacaksınız:

1- İslam’da var olan ve onun en yakın uygulaması olan Osmanlı’daki gayr-i Müslimlere uygulanan din ve vicdan hürriyeti ortada iken, bundan daha ileri olamayan Batının laikliğini almaya ne gerek vardı?

2- Cumhuriyetle beraber Müslüman halkımızın seçtiği dini öğrenme, yaşama ve yayma hak ve hürriyetlerinden alabildiğine mahrum edilmesini nasıl izah edeceksiniz?

Bizde laiklik, Rusya ve Çin gibi daha çok dine düşman komünist ülkelerdeki politikaların uygulanmasına benzer. Laiklikten amaç, onlara göre fert ve toplumu geri bırakan din afyonundan kurtarma politikalarıdır. Bu politikalar amansızca uygulanır ve halk canından bezdirilirken nerededir üniversitelerimiz? Nerededir anayasa mahkememiz? Danıştay, Yargıtay gibi hukuki kurumlarımız nerededir? Yürütme olarak cumhuriyet hükümetleri ortaçağ engizisyonun mahkemelerini hatırlatan, hatta yer yer onları aşan zulümleri yaparken, en evvel sormak gerekirse, nerededir Yasama? Sözde “hâkimiyetin kayıtsız şartsız millette olduğunu” söyleyen Millet Meclisi nerededir? Bu kurumların hepsi de acaba bu müphemliğe, bu kapalılığa,

hatta yanlış uygulamalara bilimsel çareler üreterek bu kadar insanları mağduriyetten kurtarmayı neden düşünmemişlerdir? Düşünmüşlerse, neden sorumluluklarını yerine getirerek icraata dönüştürmemişlerdir? Bu tarafsızlıktan kaynaklanan bulanıklıkta balık avlayan zalimlere neden engel olmamışlar, içlerinden çıktıkları bu mazlum ve mağdur halka karşı vazifelerini yaparak borçlarını neden ödememişlerdir?

Bu kitabımızda da bu sorunları ve bundan kaynaklanan acıları, buhranları, hak hukuk ihlallerini gördük. İslam açısından laikliğin durumunu açıklığa kavuşturarak onu çok cihetten gündeme getirdik hamdolsun. Böylece bu sistemle yüz yüze yaka paça cihat ettik çok şükür, hem yazarak, hem konuşarak, hem de bilfiil yaşayarak savaştık.

Aslında bu konu “Sistem Ve Şeriat”, “Osmanlıdan Cumhuriyete Büyük Kırılma”, “İnançta Arınma”, “İnancın Kıvancı”, “İslamlaşma Bilinci”, “Bu Sistemden İslam’a” ve “İslam Sancısı” gibi birçok kitaplarımızda belli yönleriyle işlenmiştir. O kitaplarda İslam’ın laikliği reddedişinin temel naslardaki delillerini ortaya koymuştuk. Burada ise sorunu daha öne alarak irdelemeye çalıştık.

Bizi böylesine önemli bir konuda yazmaya muvaffak kılan Allah Teâlâ’nın lütfu keremine hamd ü senalar ve şükürler eder, insanlara faydalı ve bereketli kılmasını dileriz. Emegi geçen herkese teşekkürlerimi sunarım. Son sözümüz hep âlemlerin rabbi Allah Telaya hamd etmek olsun.

Cemal Nar
Kahramanmaraş
Ağustos 2013

I. BÖLÜM:

LAİKLİĞİN TARİF VE TARİHİ

BATIDA LAİKLİK VE DEVLET ÇEŞİTLERİ

Batıda Din Açısından Devlet Biçimleri

Devlet ile hükümet birbirinden ayrıdır. Devlet genellikle iktidarın tamamı, hükümet ise bunun belirlenmesi ve kullanılması diyebiliriz. Daha kapsamlı olan devlet şekli ile daha özel olan hükümet şekli arasında yakın bir ilişki olduğu açıktır. Hükümet şekillerinde belirleyici olan husus, daha ziyade siyasal iktidarın kaynağı ve meşruiyetidir. Bunlar da genellikle insan / halk ve din olarak tezahür eder. Batıda din açısından devlet biçimleri denilince akla üç çeşit gelir:

1- Teokrasi; Dine bağlı yönetim,

2- Bizantinizm; Yönetime bağlı din,

3- Sekülerizm ve Laiklik; Din, kilise ve ruhban sınıfı ile yönetimin birbirinden ayrılığı anlamına gelir. Hükümet biçimleri deyince de daha çok akla gelen, oligarşi ve demokrasidir.

İmdi bunları kısaca tanıyalım.

1- Teokrasi: Teokrasi, idare edilenlerin gözünde idare edenlerin kendilerini meşrulaştırmak ve itaatlerini sağlamak için yönetim yetkilerini tanrıdan aldıklarını söyleyenlerin yönettiği

devlet biçimidir. Bu yöneticiler güya tanrının temsilcileridir, dolayısıyla mutlak itaati hak ederler. Halka karşı mesul değillerdir. Ancak kendilerine idare etme yetkisini veren tanrıya karşı sorumludurlar.

Yunanca theos (tanrı) ve kratein (hâkimiyet), iktidar kelimelerinden oluşan teokrazi, siyasal iktidarın Tanrı'dan kaynaklandığı ve bu iktidarın Tanrı'nın yeryüzündeki temsilcisi veya bir grup tarafından kullanıldığı inanişına dayanan toplumsal düzen olarak da tanımlanmaktadır. Teokratik siyasal örgütlenmede, toplumsal sistemi belirleyen otorite din adına ilkel toplumlarda doğrudan tanrı iken, sonraları Hıristiyanlıkta kilise ve ruhban sınıfı olmuştur. Yani siyasal iktidarı kullananlar, din adamlarıdır.

İlkçağ devletlerinde din ve devlet işlerinin iç içedir. Belki devletin bütünüyle dinî bir örgütlenme olduğu düşünülürse bu devletlerin "teokratik" olarak nitelendirilmesi mümkündür. Bu tür teokratik toplumlarda siyasal iktidarı elinde tutan şef, tanrısal niteliklere sahip bir lider olarak görülmektedir. Hatta yer yer mabud şeklinde de telakki edilen bu liderler, kutsal kabul edilmiş, kendilerine kurbanlar sunulmuştur. Mısır, İran, Hindistan, Çin medeniyetlerinde bunları görürüz. Nitekim Firavunlara tanrı diye tapılmakta ve yaptıklarından sorumlu tutulmamakta idiler.

Daha sonra Avrupa'da bu yöneticinin kutsanması Hıristiyanlık ile bitmiştir. Fakat bir kul olarak bu yetki Kilise ve ruhban sınıfına geçmiştir. Artık devlet başkanı ilahî bir varlık değil, belki İlah'ın seçtiği bir kuldur. Teokrasinin Batıda bugün geldiği noktada Kilisenin yetkileri hala devlet ve yönetim üstünde hissedilmektedir. Orada ince bir ayar vardır; idareciyi seçmesi için halkı sevk eden dolaylı ilahî irade tarafından idare edilen halkın eliyle idareciye iktidar verilmektedir. Bu, kilisenin

idareciyi bir nevi kontrol etme, haksızlıklarını, yolsuzluklarını önleme yetkisi olarak yönetimdeki tanrısal gücünün devam etmesiydi.¹

İşte siyasî iktidarın kaynağı ve meşruiyeti konusunda görüldüğü gibi belli başlı meşrûlaştırma yollarından biri de, iktidara ilâhî bir güç ve temel sağlamayı hedefleyen teokratik anlayıştır. Bu teokratik meşrûlaştırma anlayış çeşitlerinin en önemli üç şeklini görmüş olduk.

Hıristiyan Batı toplumlarının tarihinde teokrasinin değişik türlerine ve uygulama biçimlerine rastlanılır. Hatta bugün demokrasi uygulanırken bile bunun izlerini görmek mümkündür.

2- Bizantinizm: Din ve devlet ilişkilerinde ortaya çıkan ikinci temel tip, siyasal otoritenin dinî otoritenin önüne geçmesi ve onu himayesine almasıdır. Buna Bizantinizm, Gallikanizm veya Sezaropapizm (Sezarpapacılık) denilir. Bu tip örgütlenmede din adamları devlet otoritesine bağlanmışlardır ve hükümdar tarafından denetlenmektedirler. Bu suretle kilisenin mânevî gücü denetim altına alınmış olmaktadır. Siyasî otorite dünyevî güçleri elinde bulundurmakta ve fakat sistem içinde dinin önemli görevleri halen sürmektedir. Bu tür örgütlenme biçimi, dinin yönetime bağlı olduğu sistem olarak ifade edilir.

Bu tip iktidar ilişkisinde, siyasal iktidarın dinin üstünde olması yönetim ile din arasında sıkı bir ilişkinin varlığına ve dinin kamu yönetiminde önemli işlevler görmesine engel değildir. Yönetim belli bir dini, devletin dini olarak kabul etmekte ve bu dinden yana tavır almaktadır. Toplum nezdinde itibara sahip bulunan din adamları bu sayede bir yönden siyasal

¹ Bkz. Muhammed Faruk en-Nebhan, İslam Anayasa ve İdare Hukukunun Genel Esasları, s. 11.

iktidarda bir nüfuzla sahip olmakta, bir yönden de siyasal iktidarın karar ve tasarruflarının toplum nezdinde meşruiyetini sağlama görevi görmektedirler.

3- Laiklik ve Sekülerizm: Yunanca'da, ruhban sınıfı dışında kalan geniş halk yığınlarını ifade için kullanılan "laikos" tabiri Latince'ye "laicus" şeklinde geçmiştir. Türkçemizde kullanılan "laik" kelimesi, Latince "laicus" kelimesinin Fransızca'ya intikal etmiş biçimi olan "laïque" kelimesinden alınmıştır. "Kendilerini Tanrı'ya adanmış rahipler"i ifade için ise Yunanca'da "kleros" tabiri kullanılmıştır.

Sekülerizm, laiklikten daha kapsamlı olarak dinden bağımsız, dinden ayrı yaşama, dünyevileşme görüşüdür. Bir nevi lâikleştirme çabasıdır. TDK, sekülerizm kavramına karşılık olarak "dünyacılık" sözcüğünü önermiştir. Bizde yaygın olarak "dünyevileşme" şeklinde kullanılır. Sekülerizm genellikle Türkçede laiklik, çağdaşlaşma veya dünyevileşme olarak üç farklı terimle çevrilebilmektedir.²

Özü itibariyle o da laiklik gibi devleti ve yönetimi kiliseden, ruhban sınıfından, kısacası dinden arındırma çabasıdır. Hatta laiklikten bir adım ileride olarak bütün bir dünya hayatını dine bağlı olmadan yaşama anlayışıdır. Bu açıdan sekülerizasyon bir lâikleştirme hareketidir. Fakat ne yazık ki bu anlayış, devlet ve dinin ayrı olması veya dine bağlı olmaması noktasında kalmamış, ne acıdır ki doğrudan dine düşman olmuş, onunla mücadele etmiştir. Ancak ne gariptir ki, Birleşik Krallık'ta halkın büyük bir kısmı seküler

² <https://tr.wikipedia.org/wiki/Sek%C3%BClerizm>

olmasına rağmen devlet laik değildir ve kilise doğrudan hükümdara bağlıdır.³

Bu tanımlardan da anlaşılacağı gibi İslam, Sekülerizmi laiklik ile aynı kefeye koyar ve laikliği reddettiği gibi, onu da reddeder. Konuyu ileride daha geniş göreceğiz.

Eski Yunan toplumunda sıradan halk kesimini ifade eden laik kavramı, Hıristiyan Batı dünyasının toplum yapısında kilise örgütünde görevli olmayan halk kesimi için kullanılmıştır. Ortaçağ Avrupası'nda Katolik toplumlar laiklerden ve ruhban sınıfından oluşuyordu.

Batıda laikliğin kısa bir tarihini, Fransız Devrimi ile bağını görmüştük. Evet, laiklik Fransız İhtilâli'nden sonra devlet yapılanmasında kendini göstermiş ve çağdaş toplumların siyasal örgütlenmelerinde bir amaç mevkiine çıkmıştır.

Laiklik konusunda ilginç tartışmaların yapıldığı günümüzde de laiklik birbirinden oldukça farklı anlamlarda kullanılmakta ve buna bağlı olarak farklı tanımlar ve anlayışlar ortaya çıkmaktadır. Bunları konunun başında gördüğümüz için tekrar etmeyelim.

İslâm dininin akıl ve bilimle çatışma içinde gösterilmesi ise temelde İslâm dinini algılama yanlışlığından veya kasıtlı bir tavırdan kaynaklanan, hem teorik hem de pratik açıdan yanlış bir yaklaşımdır. İslâm dini hakkında peşin fikirden öte derli toplu bir bilgisi bulunmayan kişi ve gruplar hariç tutulacak olursa, din ile akıl ve bilim arasında çatışma tezi üzerine kurulan laiklik anlayışları artık tarihe karışmıştır. Bugün dünyada tartışılan

³ <https://tr.wikipedia.org/wiki/Sek%C3%BClerizm>

husus siyasî iktidarın dinî iktidardan ayrılması biçiminde ifade edilen siyasal laikliğin anlam ve sınırlarının ne olduğudur.

Hukukçular nezdinde kabul gören genel anlayışa göre laik devlet, bütün vatandaşların dinî akîdelerine hürmet eden, fakat hiçbir dini diğer dinlere tercih etmeyen, her dine karşı aynı muameleyi yapan, din ve itikad sahasını fertlerin özel işi telakki ettiği için din işlerine müdahale etmeyen, hiçbir dini menetmediği gibi hiçbir dine herhangi bir yardım ve destek sağlamayan, dinlere karşı tarafsız kalan devlettir. Laikliğin devlete ait bir kavram olması, devletin laik olabileceği fakat fertlerin laik olamayacağı fikri de bu temele dayanır.

Ali Fuat Başgil'e göre laik devlet, dinî akîde ve esaslara dayanmayan devlettir. Bu sistemde devlet ve din ilişkilerinde bir denge ve paralellik vardır; din ve devlet özerk olup, biri diğerine bağlanamaz. Fakat laik sistemlerde din ve siyasetin özerk olmasının, dinin toplum hayatında hiçbir etkisinin bulunmadığı biçiminde anlaşılması doğru değildir. Aksine din, çeşitli şekillerde insanların davranışlarını etkilemeye devam ederken din anlayışları da siyasal sistemin yapısından etkilenmektedir. Yapılan araştırmalar dindarlıkla sosyopolitik davranışlar arasında doğrusal bir ilişkinin bulunduğunu göstermektedir.

Din ve siyaset ilişkisinin anayasalarda düzenleniş biçimi Batılı ülkeler arasında farklılık göstermektedir. Batı'da bazı ülkelerin anayasalarında bir din "devlet dini" haline getirilirken bazılarında devlet dinler karşısında tarafsız kalmıştır. Millî din veya devlet dini olgusu esas itibariyle laik sistemin ruhuna aykırıdır. Bu sebeple meselâ Fransa, Almanya, Belçika ve Hollanda millî dine sahip olmayan ülkelerdir. Fakat İsveç, Danimarka, Norveç, İngiltere, Portekiz ve İtalya gibi ülkelerde ise millî dinler bulunmaktadır. Ancak bir dini millî din olarak

benimseyip ilân etmeleri, anılan ülkelerin teokratik olduğu veya teokrasi ile yönetildiği anlamına gelmemektedir.

Bizde uygulanan laiklik ile Batıda anlatılan arasında çok büyük farklar vardır. Belki de hiç bir alakası yoktur. Bizde laiklik kaba bir “pozitivizm” veya “materyalizm” gibi dini aşağılayarak reddeden bir “din düşmanlığı” şeklinde anlaşılmış ve bu anlayış halk üstünde amansızca uygulanmıştır. Batıda laikliği doğuran zulmün bin beteri bizde “laiklik adına” işlenmiştir.

İşte bu insanlık dışı dayanılmaz zulümlerden kurtulmak amacıyla bu kitabı yazmak zorunda kaldık maalesef.

Laikliğin Tanımı

“Dinle devlet işlerinin ayrılığını esas alan siyasî-hukukî ilke” anlamında daha çok Batı uygarlığının kendine has fikrî ve siyasî gelişimi çerçevesinde ortaya çıkan laiklik, dünyada son bir buçuk asırlık felsefî tutumların kavranabilmesi açısından önemli bir yere sahiptir. Özellikle aydınlanma düşüncesi, Fransız İhtilâli ve cumhuriyet kavramının laik bir ahlâk anlayışıyla olan bağlantısı değerlendirmenin etik boyutlarının ortaya çıkarılmasını zorunlu kılmaktadır.

Ayrıca günümüzün siyasal ve toplumsal hareketliliğinde kendini düne nazaran daha büyük çapta hissettiren dinî tavır alışlar düşünüldüğünde din ve devlet ilişkisini düzene koyan laiklik prensibinin felsefî temellerinin doğru bir şekilde anlaşılmasının gerekliliği ortaya çıkar.⁴

Laiklik nedir?

Bu sorunun cevabını önce ciddi kaynaklarda arayalım

⁴ Bkz. Kenan Gürsoy, DİA, Laiklik md. XXVII, 60 vd.

isterseniz. Bunun için bilimsel ölçülerde hazırlanmış sözlüklere bakalım öncelikle.

Terim olarak lâiklik, Yunanca "laikos" sıfatından elde edilmiştir. Yunancada din adamı sınıfından olmayan, halktan kişilere "laikos" denilmekteydi. Lâtinceye "laicus" ondanda Fransızcaya "laigue" olarak intikal etmiştir. Terim, sözlük anlamıyla; din adamı sınıfından olmayan şahıs, dini olmayan şey, düşünce, sistem ve prensip demektir.

Şimdi burada hem tarif, hem de tarih açısından laikliği önce “Sosyal Bilgiler Ansiklopedisi”nden, sonra da “Diyanet İslam Ansiklopedisi”nden alacağımız bir özet bilgilerle derli toplu tanıtmak istiyoruz.

“Laiklik, din ve dünya otoritelerinin, birbirlerinin faaliyet alanlarına karışmadan, kendilerine mahsus haklarını, görevlerini ve yetkilerini kullanabilmelerine imkan veren siyasal-yönetmelik sistem ilkesidir. Laiklik, laik (laïque-laicus) kelimesinden gelmekte olup "avam", "ahali", "ruhban" sınıfına ve ruhaniyete ait olmayan düşün ve yaşam biçimini ifade etmek için kullanılan bir deyimdir. Bu kavram önüne bazı isimler getirilerek sıfat olarak kullanılmakta ve laik toplum, laik devlet, laik sistem gibi tanımlamalar yapılmaktadır.

Eski Yunan toplumunda sıradan halk kesimini ifade eden laik kavramı, Hıristiyan Batı dünyasının toplum yapısında Kilise örgütünde (din) görevli olmayan, Kilise ile ilişkisi bulunmayan toplumsal grup için kullanılmıştır. Ortaçağ Avrupası'nda katolik toplumlar laikler (laicus) ve ruhbanlar (clericus)'dan oluşuyorlardı ve Laicus'un karşıtı olan Clericus, katolik dininin hiyerarşik bir yapı çerçevesinde Papa'ya kadar uzanan ve tam anlamıyla dinsel "emir-komuta" zinciri içinde yer alan Ruhban(lar)'ı anlatıyordu.

Laiklik çeşitli şekillerde tanımlanmıştır. Genel bir tanımla laiklik, dinin dünyaya, özellikle devlet işlerine karıştırılmaması ve buna karşılık devletin de dine karşı leh veya aleyhte bir tavır takınmamasıdır. Dinsel ilkelerin siyasal yaşamda etken olmaması ve siyasal iktidarın dinsel akım ve görüşler karşısında yansızlığı anlamına da gelen laiklik, en genel anlamı ile din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması şeklinde tanımlanabilir.”

“Laiklik (laicisme) terimi ilk defa İngiltere’de XVI. yüzyılda papaz olmayanların da kiliseleri yönetebilmelerini isteyen fikir akımını ifade için kullanılmıştır. Etimolojisi itibariyle "ruhban sınıfına mensup olmayan, halktan olan" anlamında Yunanca laikos kelimesinden türetilmiştir. Laikos Batı dillerine laïque şeklinde geçmiş ve kelime buradan Türkçe’ye girmiştir. Laik "ruhbanlığa, kilise teşkilâtına, hatta dinî alana ait olmayan" mânasındadır. Laiklik Fransa’da 1870 yıllarından itibaren kullanılmaya başlanmıştır. Larousse’ta yer alışı 1873, Littré sözlüğüne yapılan zeyilde ortaya çıkışı ise 1877’dedir. Her iki kaynaktan da kavram "laik olanın özelliği" şeklinde tanımlanmaktadır. Emile Littré laikliği siyasî bağlamda ele almakta ve bu kavramı din söz konusu olduğunda "devletin mutlak tarafsızlığı" anlamında irdelemektedir. Nitekim bu ilk anlamı daha sonra da değişmeyecek ve Batı idrakinin temel yaklaşımlarından biri olarak günümüzde de devletin siyasî varlığı üzerinde dinî inançların söz konusu olmaması, onun bütün din ve mezhepler karşısında tarafsız tavır alması, vicdan ve inanç özgürlüğüne saygı göstermesi şeklinde anlaşılacaktır. Laiklik kavramının bir de eğitime ilişkin temel bir tutuma işaret etmesi söz konusudur ki bu da öğretimin dinî bir temele göre ve teolojinin güdümünde yapılmaması prensibidir.”⁵

⁵ Bkz. DİA, Laiklik md.

Laiklik Çeşitleri

Süleyman Hayri Bolay "*Felsefi Doktrinler Ve Terimleri Sözlüğü*" isimli eserinde değişik açıklardan laikliği tarif etmeye çalışmıştır:

“**Felsefi manada laiklik**, iman ile aklın sahalalarının ayrılmasını, imanın, aklın sahasına asla müdahale ettirilmemesi gerektiğini müdafaa eden görüş. Çeşitli materyalist anlayışlar da imanın sahasına müdahale etmeleri veya iman sahası diye bir saha kabul etmemeleri bakımından layık anlayışı benimsemişlerdir.

Ahlak ve laik anlayış, ahlaki fiillerin ve ahlaki hayatın dini tesirlerden tamam azade kılınmasını, aklın prensiplerine ve ilmi gelişmelere bağlanmasını, metafizik temelden kurtulmasını müdafaa eder. Cemiyeti tanrı olarak kabul ettiği ve insan cemiyetlerinin bir eşya gibi gördüğü için kapalı bir materyalizmi benimsemiş olan Durkheim, ahlakın ve dolayısı ile eğitimin, okulların laikleştirilmesini, yani her türlü dinleyip tesirlerden kurtarılmasını müdafaa eder. Ona göre ahlakın laikleşmesi, aynı zamanda rasyonelleşmesidir. Dini, ikinci ve daha geri plana atan her düşünce ve yaşayış, laik bir düşünce ve yaşayıştır.

Esasında bu manada laikçilik, dine karşı geliştirilen bir akımdır. Ama temelde, dinden bağımsız yaşamak değil, kilise teşkilatına mensup olmamak, (ruhban olmamak), dünyevi bir hayat sürmek, kilisenin öğretilerinden bağımsız düşünebilmek demektir. Türkiye'de ruhban sınıfının yaşadığı dünyadan kopuk hayat tarzı ve ruhban sınıfı olmadığı için, bizim toplumumuz, bu kavramı benimseyemedi. Kültürümüzde yeri yoktu. Ama din ve vicdan hürriyeti anlamında (laicite), tarihimizde uygulana gelmiştir. Kimsenin inancına karışılmamış ve kimse zorla Müslüman yapılmamıştır. (Dinde zorlama yoktur, ayeti)

Siyasi ve hukuki yönden laiklik, otoritenin ve hukukun

kaynağı olarak ilahi bir kaynak ve otorite tanınmamak, devlet otoritesini ve hukuk prensiplerini dini unsurlardan ve tesirlerden uzak tutmaktır. Bütün umumi hayat alanlarının dinden azade kılınmasını isteyen laik tesirlerden kurtarmak için batılılaştığımız ve laikliği kabul ettiğimiz kanaatındadır. Peyami Safa'ya göre, laiklik, batı medeniyetinin şartı ve yasası değildir. "Din ve dünya işlerinin ayrılması da laikliği kaba tarifidir. Din, yalnız ahiret nizamı değil, iki dünyaya ait hukuk bu ahlak nizamıdır. Devlet ve insan cemiyetlerinin ahlak temelini kuran din, hayata karşı lakayt kalamaz." (Doğu batı sentezi)

Materyalistler ve marksistler nazarında laiklik, dine saygı hudutlarını da aşarak, tam dinsizlik, ateistlik ve manevi değerlerin yıkılması demektir. Rönesansta Makyevel tarafından geliştirirler ve müdafaa edilen siyasi laik anlayışın çeşitli şekillerde tefsiri ve tatbiki materyalizmin gelişmesine ve yayılmasına temel hazırlamıştır. bu bakımından 18. asırda materyalistlerle, 19. asırda pozitivist, materyalist ve marksistlerin gayretleri ile laik düşünceye büyük ilerleme kaydetmiştir.

Fakat, Avrupa'da rönesanstan sonra bilimde ve felsefede laiklik tam yerleşmemiştir. Newton gibi, bilginler koyu dindardır. Descartes, Malpranche, Leibniz, Berkley J. Locke, Hegel gibi birçok filozof Christian'ın vahyine sıkı sıkı bağlarlar.⁶

Laiklikte İki Esas

Ömer Demir Ve Mustafa Acar "*Sosyal Bilimler Sözlüğü*"ünde, laikliği iki açıdan ele alırlar.

1- Sekülerizmin siyasal çerçevesi. Yasama, yürütme ve yargı erklerinin dinsel olan veya olduğu söylenen ilkelere göre düzenlenmediği sosyal örgütlenme biçimi. Siyasal otoritenin,

⁶ Ömer Demir, Mustafa Acar , *Sosyal Bilimler Sözlüğü*, s.245.

emredici yaptırım gücünü dinden almaması, meşru olduğunu dine dayandırmaması.

2- Devletin çeşitli dinler arasında taraf olmaması ve ayrıcalık gözetmemesi, din işleri ile devlet işlerinin ayrı kabul edilmesi ilkesi. Her düşüncenin, kaynağı açısından devletin gözünde eşit ve farksız olması, farklı inançları taşıyan, farklı düşünceleri paylaşan insanların, kamu otoritesi önünde aynı muameleye tabi tutulması.”⁷

Bu kelimenin “sekülerizm”, “teokrasi”, “aydınlanma” ve “modernizm” ile yakın ilişkileri vardır. Aynı yazarlar teokrasi için şöyle söyler: "Siyasal örgütlenme, devletin yönetim organları, tüm siyasal ilişki ve iktidarı kullanım biçimlerinin dini kurallara göre düzenlenip yürütüldüğü yönetim biçimi."⁸

Oysa bu tarif yanlıştır. Çünkü biraz sonra görceğimiz gibi teokrasi daha çok din adamlarının Allah adına devleti yönetme biçimidir. Bu açıdan bakıldığında İslam'da “din adamı” diye bir sınıf da yoktur, devleti yöneten özel bir sınıf da yoktur. Dolayısıyla onların yönettiği bir devlet de olmamıştır. Ancak bu ülkede yıllardır Müslüman halktan korkan yöneticiler, İslam şeriatını kastederek, “teokrasiye izin verilmeyeceğini” söyleyip durmuşlardır. Oysa İslam ile teokrasinin bir alakası yoktur ama bu, din düşmanlığı demek olan tatbikattan korkan “takiyyeci” bir “münafık” anlayışın, kelimeleri asıl anlamından saptırarak kavram kargaşası meydana getirip halkı yanlış düşüncelere götürme biçimidir.

Laiklik Teokrasi İlişkisi

Siyasî-hukukî bir ilke olarak Lâikliğin varlığı tümüyle "teokrasi" diye nitelenen "dine dayalı tanrısal devlet" karşısında

⁷ A.g.e. s. 144.

⁸ A.g.e. s.220.

anlam kazanmaktadır. Bunun için lâikliğin açıklanabilmesi, tanrı ve din kavramlarının Batı tarihi içinde ne gibi bir anlama sahip olduğunu açıklığa kavuşturmaya bağlıdır.

Lâikliğin anlaşılabilmesi için "teokrasi"nin elde edildiği theos (= Tanrı) kavramının Batıda hangi anlama geldiğini açıklığa kavuşturmak gerekir. Theos, Yunanca tanrı (= ilâh) anlamına gelir ve lâtincedeki karşılığı "deus'tur. Deus, âleme müdahale etmeyen ilâh demek olup insan zihninde uyandırdığı anlam Aristo'ya kadar geri gider.

Ali Şafak "*Hukuk Terimleri Sözlüğü*"de laiklik için şöyle söyler: "Laik, dünya işlerinin din işlerinden ayrılması, dünyevi saltanat dini saltanat arasında kurulmak istenen ayrılık, her iki kural ve otoriteden günlük hayatta birbirine karışmaması, lâ dinî, dinî olmayan, dinsiz. Kişilerin dünya işlerini düzenlemeyen yalnız bu morali ve öte dünyası ile ilgilenen dinlerde ve buna inanan toplumlarda laiklik ilkesini uygulamak mümkündür. Ancak din ve dünya işlerine ortak düzenleyen dinlerde bu ilkeyi uygulamak mümkün değildir."⁹

Ali Şafak teokrasi için de şunları söyler: "Teokrasi: Tanrıya mensup, tanrı ile ilgili. Dine bağlı devlet yönetimi. Hıristiyanlık ve Kilis'e kontrolündeki yönetim. İslam'da yeryüzünün yönetimi belli bir sınıfa veya sırf din adamları kontrolüne verilmediğinden ve

⁹ Ali Şafak "*Hukuk Terimleri Sözlüğü*, s. 287. Evet, çıplak gerçek odur ki, din ve dünya işlerine ortak düzenleyen dinlerin başında İslam gelir. . Öyleyse İslam'da bu ilkeyi uygulamak mümkün değildir. Kim "mümkündür" diyorsa, bilinsin ki o İslam'ı bilmiyordur. Eğer biliyorsa yalan söylüyordur. "Mümkündür" sözünü ispat için her yaptığı da Allah Teâlâ'nın dininde bir operasyon yapmaktır. Yani dinde reform dedikleri bozma ve değiştirme çabalarıdır. Sistemin emriyle "Gerçek İslam" adı altında bunu yapmaya çalışan bir sürü sözde akademisyen sapkının varlığı ve çabaları daima başarısız kalacaktır. Zira Allah Teâlâ dinini koruyacaktır. Bunlar İslam'a zarar veremez, ancak bize üzüntü verirler.

yönetenlerin de mukaddes bir kişiliği olmadığındandır ki, teokrasi sözkonusu değildir."¹⁰

Bu konuyu önemine binaen biraz daha açalım isterseniz.

İslam Teokrasi Değildir

Bu ülkede yıllarca “din”, “şeriat” kelimelerinin yerine “teokrasi” kelimesini kullandılar. Bunu yapanlar işin farkındalardı ve ne demek istediklerini çok iyi biliyor, böyle yaparak da bir yerlere sürekli mesaj çekiyorlardı.

Daha açık söylersek ülkede demokrasi yerine oturmamış, halkın iradesi anayasal kurumlarca gasbedilmişti. Rejim tam bir vesayet sistemiydi. Özellikle de asker, laikliğin bekçiliğini üstlenmiş, dini devlet ve sosyal hayattan tamamen uzaklaştırmayı kendine görev bilmişti. Zamanla bu görevin kimler tarafından verilip neye bedel olarak yaptıkları da açığa çıkacaktır inşallah.

İşte başta ordu, yargı, üst düzey bürokratlar, üniversite, iş dünyası ve medya işbirliği ile yürütülen batıcı, laik, çağdaş düzen, halkın taleplerine kayıtsız kalamayan kimi siyasetçilerin dindarlara idarede yer yer verdiği tavizleri örtmek için böyle söylerlerdi: “Teokrasiye karşıyız.” Onların kulaklarını çekmek istediklerinde de vesayetin sahipleri aynı şeyi söylerlerdi: “Teokrasiye karşıyız.” Çünkü, dine, şeriata karşıyız deseler, halk bunu ünlerce konuşur, eleştirir, devletinden ve yöneticilerinden soğurdu. Buna gerek kalmasın diye onlar da “Teokrasiye karşıyız” der, maksatlarını ifade etmiş olurlardı.

Davut Dursun’un *Sosyal Bilgiler Ansiklopedisi*’ne yazdığı “Teokrasi” maddesine göre “en genel şekilde, din adamları sınıfı tarafından dinsel kurullarla yönetilen toplumların yönetim biçimi

¹⁰

A.g.e. s. 600.

olarak tanımlanabilen teokrasi kavramı birbirinden farklı anlamlara gelmektedir. The'os (ilâh-Tanrı) ve Kratos (kuvvet-güç) kelimelerinden oluşan teokrasi kavramı, tanrı kuvvetiyle idare edilen devlet anlamını vermektedir. Yönetimin dine bağlı olduğu toplumlara teokratik toplum, devlete teokratik devlet ve siyasî-İdarî sisteme de teokrasi denmektedir.”

Yine oradan öğreniyoruz ki, teokrasi ile kavramlaştırılan dine bağlı siyasî idarî sistemlerde din, toplumsal sistemi belirleyen tek kuvvet olup siyasî iktidar din adamlarının elinde ve tekelindedir. Toplumda bütün düzenlemeler din tarafından yapılmakta ve idarî kadrolar din adamlarınca kullanılmaktadır. Toplumsal ilişkileri ve örgütlenmeyi düzenleyen bütün hukuk normları, dine dayandırılmış olup dinin dışında hiçbir şey hukuka kaynaklık edememektedir. Devletin siyasî ve idarî kurumları ile hukuk yapısı dinden ayrılmış bulunmamaktadır. Üstelik bu din, ilahî bir hakikat ifade etmez. Yani doğrudan tanrıdan alınan hükümler manzumesi değildir. Din adamlarının dedikleri dindir, o kadar.

İnsanlık tarihinin en eski toplumları birer teokrasidirler. Eski teokratik toplumlarda siyasî iktidarın başında bulunan siyasî şef, aynı zamanda bir üstün din adamı idi. dinsel liderlikle siyasî liderlik bir kişinin şahsında birleşmişti. Hatta, eski Mısır yöneticileri olan Firavunlarda görüldüğü gibi, siyasî lider bir Tanrı (Theos) olarak kabul edilmiştir. Afrika'nın klanik toplumlarında topluluğun şefi olan kişi, siyasî iktidarı şahsında topladığı gibi geleneksel dinin en üstün temsilcisi ve Tanrısal nitelikleri haiz karizmatik bir lider olarak kabul edilmiştir. Bolluk, kıtlık, yağmur vb. tabiat olaylarının düzenleyicisi olarak görülen bu şef, bir tür "Thgos" olarak algılanmıştır.

Kendini tanrı (theos) yerine koyan, kendisine tabiatüstü kuvvetlerin izafe edildiği siyasal liderlerin toplumları yönetmelerine de teokrasi denmiştir. Eski Firavunlar, Japon

kralları, çağdaş bazı liderler tabiatüstü kabul edilen ve bu nitelikleriyle toplumları yöneten kişilerdir. Bir bakıma tanrı yerine konmuş olduklarından bunların yönetimleri bir tür teokrazi olarak değerlendirilebilir. Diğer yandan bazı liderlere tabiatüstü bir kuvvet izafe edilmemekle beraber tabiatüstü kuvvet tarafından toplumu yönetmek için görevli olduğu iddiası öne sürülür ve bu kişi tarafından toplum keyfî şekilde yönetilirse, bu durumda da teokrazi söz konusu olur.

Aslında, bütünüyle Tanrı gücü ile idare edilen, dünyevî güçlerin hiçbir etkisinin bulunmadığı toplumlar yoktur. Teokrasilerde, siyasî ve idarî liderler, dini, daha çok meşrulaştıncı bir yapı olarak kullanmakta ve kendi düzenlemelerini dinî motiflerle sunarak otorite sağlamaktadırlar. Dini istiamar yani.

Kendini bir teo (Tanrı) olarak topluma kabul ettiren firavunların teokratik yönetimlerini bir tarafa bırakırsak teokrasilerin Batı Hıristiyan toplumlarında ortaya çıktığı görülür. IV. yüzyılda Roma İmparatorluğunda yayılma imkânı bulan Hıristiyanlık, kısa zaman içinde Avrupa'da güçlü bir din haline geldi ve giderek taraftarları çoğaldı. İmparator Diocletianüs'ün yönetim organizasyonunu izleyerek benzer biçimde örgütlenen Hıristiyanlık kilise yapısı içinde piramidal biçimde güçlü bir örgüt haline geldi ve güçlenmesiyle beraber siyasal-yönetimsel yapıyı etkilemeye başladı. Kilise, dinsel alanın yanısıra siyasal ve yönetimsel alanda da giderek fonksiyonlarını artırdı.

Feodal çağda, güçlü imparatorlukların dağılarak çok sayıda prensliklerin ortaya çıkması dinin bu devletlerdeki etkisini artırmada olumlu işlev gördü. Kilise yönetimlere hâkim olarak bütün siyasal ve yönetimsel kadroları ele geçirdi; böylece Avrupa'da Kilise devletleri doğdu. Kilise'de görevli din adamları (ruhban sınıfı-Clericus) tarafından din kurallarına göre yönetilen bu devletler teokratik sistemlerin başlıca örneklerini teşkil ettiler. Bu çağda Kilise (Ruhban sınıfı) tarafından savunulan "doğrudan

iktidar teorisi", dinin siyasal-yönetimsel sisteme egemen olmasını dile getirerek teokrasinin teorik temellerini oluşturmaya çalıştı.

Ortaçağ'da Kilise'nin gücüne ve siyasal alandaki etkisine karşı ciddi muhalefet hareketleri gelişti. Kilise'nin kendini yenilemek zorunda kalmasıyla gelişen reform hareketleri Kilise'nin birliğini ve gücünü sarsarken yönetimde giderek etken olmaya çalışan yeni toplumsal sınıflar ortaya çıktı. Burjuva sınıfının büyük bir başarısı olan Fransız ihtilali (1789) ile Avrupa'da teokratik yönetimler iyice geriledi ve Batıda kilise'nin tamamen devletin dışına bırakıldığı laik yönetimler kuruldu.

İslâm dünyasında Batıdakine benzer teokratik yönetimler kurulmamakla birlikte, İslâm dini kurallarına göre örgütlenen siyasal sistemler yaşama imkânı buldular. İslâmî yönetimlerin Batıdakilere benzememesi, öncelikle İslâm dininin özgün yapısından ve kuruluşundaki özelliklerden kaynaklanmıştır. Hz. Peygamber'den sonra ise İslâm yönetimleri, hiç bir şekilde bir din adamları sınıfının egemen olduğu siyasal yapılar değildir. Sadece toplumun Kur'ân'ın ortaya koyduğu kurallara göre düzenlendiği bir hukuk devleti olarak ortaya çıkmışlardır.

İslâmiyet, kendisinin dışında bir dünyevî gücü (Sezar-Melik) kabul etmediğinden, Hıristiyan toplumlarında görülen Kilise-Kral çatışmasına benzer bir mücadeleye tanık olunmamıştır. İslâm dini, toplumsal ve siyasal hayatın her alanında "Tevhid" ilkesinin geçerli olduğunu savunmuş ve toplumun örgütlenmesini tek bir güce vermiştir. Toplumda siyasal iktidarı, elinde tutanın din adamı olmasına ihtiyaç olmamakla birlikte dinsiz olması da kabul edilmemiştir. Samimi bir müslüman olmasının yanında bazı özel nitelikler aranmıştır.

Yönetim-din ilişkileri açısından Osmanlı Devleti'nin bir teokrasi olduğu iddia olunmakla birlikte bir "Yarı-dini Sistem" olduğu savunulmaktadır. Osmanlı yönetiminde dinin yönetime

bağlı oluşu, şeyhülislamlık örgütünün kamu bürokrasisi içerisinde yer alması, din gücünün siyasal güç tarafından denetlenmesi ve benzeri yapısal nitelikler Osmanlı'yı bir teokrasi olarak değerlendirmeye imkân vermemektedir. Cumhuriyet Türkiye'si de anayasal olarak laik ise de, aslında "Yarı Dinî Sistem" olma özelliğini nisbeten korumakta olduğunu söylemek daha anlamlı görülmektedir.”¹¹

Laikliğin Kısa Tarihi

Laik yönetim sistemlerinin örgütlenmesi Fransız ihtilalim izleyen çağda Batı'da gerçekleşmiştir. Laik örgütlenme, uzun mücadelelerin ve siyasi-idari sistemdeki dönüşümlerin sonunda ortaya çıkmıştır. Laiklik, Avrupa'da uzun bir tarihi gelişimin, toplumsal ve siyasal şartların ortaya koyduğu bir kurumdur. Devletin varlığını koruyabilmesinin gerekli bir şartı olarak doğmuştur. Bir kavram olarak, doktrinel bir spekülasyonun konusunu teşkil etmeden önce siyasal ve toplumsal yönden çözüm isteyen bir mesele halinde varlığını hissettirmiştir. Bu mesele, çok daha sonraları bir gaye, "modern devlet" in ayrılmaz bir unsuru, devletin hukukî yapısıyla ilgili temel bir ilke olarak kabul ve müdafaa edilmeden önce kilisenin veya devletin birbirine üstünlüğü, başka bir deyişte; devletin var olması veya olmamasıyla ilgili bir mesele olarak görülmüştür.

Batıda Hıristiyanlıktan önceki siyasal doktrinlerde böyle bir kavram söz konusu değildir. Ancak Hıristiyanlığın doğuşuyla da, mesele birdenbire ortaya çıkmamıştır. “Hıristiyanlık, başta cismani iktidarla tamamen ilgisiz bir halde, yalnız ferde hitap ederek, konusuna yalnız bireyi seçerek, fertlerin ruhi alanları içinde gelişmekteydi” şeklinde bir sözü bizim kabul etmemiz mümkün değildir. Zira bu İslam tarihini ve vahyi bilmemek olur.

¹¹ Bkz. Davut Dursun, *Sosyal Bilgiler Ansiklopedisi*, “Teokrasi” md.

Ancak Hz. İsa'nın kısa hayatı ve verdiği mücadelede dünya saltanatıyla ilgili olmadığı söylendiğinde bunu kabul edebiliriz.

Ne var ki Hıristiyanlık birkaç yüzyıl içinde etki alanını genişletti ve bütün Roma İmparatorluğunu kaplayacak hale geldi. Dünya saltanatının (devlet iktidarının) başında bulunan İmparatorun Hıristiyanlığı kabul etmesiyle devlet ve kilise iktidarının ayrılması fikri ileri sürülüyordu. Tam da bu sırada aslında Hıristiyanlık bir kısım papazların eliyle değişime uğruyor, açıkça tahrif edilerek asli hüviyetinden çıkarılıp bozuluyordu. Kilisenin din yerine geçmesi ve devlete müdahalesi de bu dönemde ortaya çıkıyordu.

Bu önemli bir konudur. Çünkü çağımızda aynı işlemi İslam için de isteyen laikler vardır. Çünkü aslî hüviyetiyle, yani Allah'tan vahyedildiği gibi orijinal olarak kaldığı sürece İlahî bir dinin, yani İslam'ın laik olamayacağını çok iyi bilmektedirler. Ama Batıcılık iliklerine öyle işlemiştir ki, İslam'dan çıkma ve kafir olma pahasına laiklikten taviz vermek istememektedirler.

Neyse, biz konumuza dönelim; Batıda “Papalığa bağlı” bir devletin insanları köle durumuna düşüreceği meselesi üzerinde önemle durulmuştur. Çünkü kilise, daima İmtiyazlı bir durumda bulunuyor, insanları sömürmede derebeylerinden farksız davranıyor, dini açıkça dünyevi saltanatına, iktidarına alet ederek istismar ediyordu. Reformcular, bu kilisenin elinde oyuncak olarak sömürülen insanı, dahası insan aklını, bilimi, kurtarmak için kiliseyi orta yerden çıkarmak istiyor, bunu başarabilmek için de devlete dayanmak zorunda kalıyorlar, bu yüzden de ister istemez devletin en yüksek otorite olduğunu savunuyorlardı.

Ne var ki, Reformcular insanı kilisenin otoritesinden kurtaralım derken, bu sefer de onu devletin otoritesi altına soktular. Oysa istedikleri şey, sadece kilisenin insanlar üzerindeki otoritesini yok etmektir. Fakat ferdin bütün haklarını silip süpürerek

devlete mutlak bir otorite veren bu görüş, ilerde başka teorilerle çözümünü beklerken böylece kilisenin devlete üstünlük iddiaları kaldırılmış, devlet kiliseden müstakil, otoritesi kendinde mündemiç bir hale getirilmiş bulunuyordu. Artık kilise hiçbir biçimde devlete müdahale edemeyecek, buna karşılık devlet de din konusundaki işlerde kiliseye karışmayacaktı.

Böylece laiklik Avrupa'da kilisenin devlete yenilgisini ifade edecek şekilde, fakat bir "gaye" olarak değil de, sosyal ve siyasal yapının gerektirdiği "sonuç" olarak ortaya çıkmıştır. Artık devlet, dine bir "vicdan meselesi" gözüyle bakacak, böyle olduğu müddetçe de ona saygı gösterecek bir bünye kazanmış olacaktır.

Laik bir siyasi-idari sistemde her türlü hukuk düzenlemeleri, kamu bürokrasisinin örgütlenmesi ve işleyişi dinden bağımsız olarak gerçekleşmektedir. Siyasi-idari sistem "çağdaş" denilen batı dünyasında hem laikleşmekte, hem de yasal bir otorite temeline doğru ilerlemektedir. Yönetimde görevli olanlar, dinin emir ve ölçülerine göre değil, dünyevi otoritelerin rasyonel, akılcı ve laik düzenlemelerine göre hareket etmektedirler. Laik sistemde dinî hiçbir iş, bir kamu işi olarak kabul edilmemekte ve devlet dini işlere karışmamaktadır. Din kanusunda yönetim, kendini tamamen tepkisiz ve kayıtsız, hatta yetkisiz görmektedir. Din ve vicdan hürriyetine göre, herkes istediği şeye tapmakta ve yönetimin bundan dolayı insanlar arasında bir ayırım yapmaması gerekmektedir.

Bozulmuş bir dinde bu işler sorun olmazken, dünyaya da bir nizam vermeye, düzen getirmeye, ilke ve ölçü koymaya, kanun ve hukuk sunmaya gelen İslam için elbette varlık yokluk mesabesinde büyük sorunlar çıkacaktır. Bizim yaşadığımız acıların, işkenceleri ve zulümlerin altında yatan da bunu bilerek veya bilmeyerek kabullenmemektir. İslam'a da bozuk bir din muamelesi yapmaktadır. Onu istediği gibi kesip biçerek, ekleyerek çıkararak bir kuşa çecirmeye kendinde hak görmektedir. Bu, olmayan bir

hakkı kendinde görmektir. Bu, din ve vicadn hürriyetini yok saymak, gasbetmektir. İlerideki sayfalar bunun açıklamaları ve acı örnekleri ile doludur.

Laik Devlet

Laik devlette iki temel unsur gerçekleşmiştir:

1- Devletin temel yapısı herhangi bir dinin inanç sistemi ve görüşlerine göre biçimlenmez.

2- Dinsel görüşler arasında ayırım yapılmaz ve kişisel inanç sistemleri devletin güvencesi altındadır.

Eğer Türkiye laik bir devlet olsaydı, İslam dini de tıpkı Yahudilik ve Hıristiyanlık gibi saygı görecekti. Müslümanların din ve vicdan hürriyeti gereği dinlerini öğrenme, yaşama, öğretme, yayma hakları olacaktı. Hiçbir Müslüman bunlar yüzünden acı çekmeyecek, mağdur ve mazlum olmayacaktı.

Bir de şöyle ilginç bir durum var; eğer birinci maddeye göre, bir milletin hukuku onun inanç, ahlak, örf ve adet, değer yargılarından ve hayat tecrübelerinden yararlanılarak yapılır. Buna göre bizim bu topraklarda inancımız İslam'dır. Örf ve adetlerimiz, değer yargılarımız da Kur'an ve sünnetten kaynaklanır. Bir nevi onların hayata uygulanmasıdır örf ve adetlerimiz. Hayat tecrübelerimizin kaynağı da sonuçta işte bunlardır.

Bu ne demektir?

Eğer "laik devlet", "devletin temel yapısı herhangi bir dinin inanç sistemi ve görüşlerine göre biçimlenmeyen devlet" ise, bu ülkede asla ve kat'a bizim hukukumuz bizim inanç, ahlak, örf ve adet, değer yargılarımızdan ve hayat tecrübelerimizden yararlanılarak yapılamayacaktır. Çünkü "laik devlet" tarifine ters düşer.

Öyleyse biz, Afrika, Avrupa ve Amerika ülkelerinden, Rusya'dan, Çin'den hukuk alabileceğiz, ama kendi tarihimizden, kendi vatanımızdan, kendi milletimizden, kendi örf ve adetlerimizden faydalanarak bir kanun yapamayacağız. Çünkü onlar İslam dininden kaynaklanmaktadır.

Böyle bir saçmalığı hangi akıl kabul eder?

Gelelim bize göre ikinci maddenin saçmalığına. Eğer “laik devlet”, “dinsel görüşler arasında ayrım yapılmayan ve kişisel inanç sistemleri devletin güvencesi altında olan” bir devlet ise, İşte tarih boyunca bunu İslam dininden daha güzel sağlayan hangi din ve devlet vardır? Kur'an “dinde zorlamak yoktur” demiş, gayr-i Müslimlere dinlerini öğrenme, öğretme, yaşama ve yaşatma hakkı vermiş, mabedlerini korumuş, hatta kendi hukukları ile yargılanma hakkını bile vermiştir. Dünya hala bu konuda Osmanlı uygulaması seviyesinde değildir. O yüzden ileride hikayesini de anlatacağız, Bernard Levi gibi tarihçiler “sizin laikliğe ihtiyacınız yoktur” demişlerdir.

Öyleyse bu Müslüman halk ile laik devletin ne alakası olabilir?

Yoktu da zaten. Ama dinimizin düşmanları batılı ecnebilerin arzu ve isteklerine uyan bir avuç İslam'dan nefret eden batı hayranı din ve millet kaçkını, kendi medeniyetine düşman, şahsiyette yabancılaşmış kadrolar, ellerine geçen gücü iyi kullanarak, asla ve kat'a halka sormadan, referandum yapmadan halka zorla, baskıyla, cebir ve şiddetle bu laiklik belasını dayattılar. Hikayesini “Osmanlıdan Cumhuriyete Büyük Kırılma” ile “Sistem Ve Şeriat” kitaplarımızda anlatmıştık, tekrar etmeyelim şimdi.

Evet, bize öyle bir “laik devlet” adı altında dinsizliği tatbik ettiler ki, örneği asla batıda yoktur. Şimdi onun örneklerini vereceğiz. Ama ona geçmeden önce şu notu düşmeliyiz

kanaatindeyim: Kraldan çok kralcılık yapanlar, işin hikmet boyutunu bir türlü anlayamaz, hep taklit ve taassupta kalır, hep sersemce davranırlar. Yeri geldiğinde bizde de aynen öyle olduğunu da göreceğiz inşallah.

Laik Batıda Din Devlet İlişkileri

Laik sistemlerde yönetim ve din ilişkilerinde görülen bu iki kurumun birbirine karşı özerk oluşları, dinin toplum hayatında hiçbir etkisinin bulunmadığı anlamına gelmemektedir. Din, çeşitli şekillerde insanların davranışlarını etkilemeye ve siyasi ve idari sistemin örgütlenmesinden de etkilenmeye devam etmektedir.

Laiklik ilkesi ile yönetim-din ilişkileri laik devletlerin anayasalarında farklı şekillerde düzenlenmiştir. Batı'da bazı ülkelerde din, "devlet dini" olarak anayasalarda yer almış, bazı ülkelerde ise devlet dinler karşısında tarafsız kalmıştır.

Aslında laik sistemlerde bir "milli din" olgusu yoktur; din, devletin örgütlenmesinde yer almamıştır. Fransa, F. Almanya, Belçika ve Hollanda, laik sistem gereği "milli din"lere sahip değildirler. İsveç, Danimarka, Norveç, İngiltere, Portekiz ve İtalya'da "milli din"ler bulunmakla birlikte, bir "teokrasi" değildirler. Bu ülkelerde "milli din"lere rağmen geniş bir hoşgörü anlayışı yerleşmiş olduğundan "milli din"lerin dışındaki dinlerin de yaşama hakları bulunmaktadır.

Laik Batı ülkelerinde doğmuş olan "dinci partiler", siyasi hayatta dinin etkisini örgütlü olarak sürdürmektedirler. "Tutucu-Gelenekçi" çizgide yer alan bu partiler, kilise tarafından desteklenmekte ve dine karşı yönelen eleştirileri yumuşatmaktadır.

Batı ülkelerinin bazılarında dinci partiler yoksa da, dinin siyasi ve sosyal davranışlar üzerindeki etkisi devam etmektedir, din, sosyal sınıf ve siyasi davranışlar üzerinde yapılan araştırmalar,

dindarlıkla sosyo-politik davranışlar arasında doğrusal bir ilişkinin varlığını ortaya koymuştur.

II. BÖLÜM:
İSLAM VE LAİKLİK

İSLAM DÜNYASINDA LAİKLİK

İlk İslam Devleti Ve Laiklik

İslamiyet'in doğuş ve gelişme şartları mevcut muharref Hıristiyanlıktan büsbütün ayrıdır. İslamiyet'in doğuşunda, Hıristiyanlıkta olduğu gibi, din otoritesiyle devlet arasında çekişmeye yol açacak bir ortam söz konusu değildi. Peygamber (sav) in hicretiyle Medine'de, İslamiyet, Hıristiyanlığın karşılaştığı gibi, kendisini kurulu bir devlete kabul ettirme durumunda değildi. İslam, Medine'de sebebi ve sonucu kendisine dayanan bir devleti, İslam Devletini meydana getirmişti. Avrupa'da olduğu gibi ruhani ve cismani adı altında iki otorite söz konusu değildi, bir tek iktidar, bir tek devlet vardı. O da siyasi, sosyal, hukuki teşkilat ve yapı bakımından tamamen orijinal, otoritesini kendinden başka hiçbir dünyevi kudrete borçlu olmayan İslam Devletiydi.

Burada, şu noktayı belirtmek gerek: Laiklik, doğusundaki sebep ve şartlar göz önüne alınırsa, devletin dine karşı toleransı anlamına gelmez. Bu kavrama, bu anlam daha sonraları verilmiştir. Başlangıçtaki ifadesiyle laiklik, sadece din ve devlet otoritelerinin ayrılmasına işaret ediyordu, devletin dine toleransı ise konusu düşünce, söz, yazı ve vicdan hürriyetleri olan sonraki, mesela Fransa İhtilaline sebep olan ve ihtilalden sonra gelişen teorilerin konusu olmuş, aralarındaki sıkı yakınlık dolayısıyla, hatta, vicdan hürriyeti ve laiklik eşanlamlı kullanılmaya başlanmıştır.

Eğer laiklik, sırf devletin dine toleransı ve vicdan hürriyeti anlamını taşıysaydı, İslam Devletine de laik demek gerekecekti. Çünkü İslam Devleti, kuruluşundan beri öbür dinlere daima müsamahalıydı.

Fakat bu keyfiyet İslam devletine laik dememizi gerektirecek bir sebep değildir. Çünkü İslam devleti, İslam dininin getirdiği hukuk kaidelerine, onun kurduğu sosyal müesseselere göre idare edilen bir din devletiydi. Hukuk kaideleri bu dinin dışından, başka bir otoriteden gelmiyordu. Devlet başkanının ruhani ve cismani diye birbirinden ayrılmış sıfatları yoktu. Çünkü İslamiyet kendi din kaidelerini dünya işlerini de düzenleyecek bir şekilde koymuştur. Üstelik bu kaidelerden, kanunlardan, hukuktan, özel adıyla fıkıh ve şeriattan başka, buna ters düşen kanunların alınmasını inkar etmiş, bunu “heva” saymış, bunu kabullenmeyi şirk, yani Allah’a ortak koşma olarak nitelemiş, bunları yapanları “kafir”, “fasık” ve “zalim” olarak nitelemiştir.

O kadar ki, İslam açısından bırakın Kur’an’da yazılı kanunların tamamını, sadece birisini bile inkar etmek insanı dinden çıkarır, kafir eder. Çünkü Kur’an Allah kelimidir, onun bir ayetini inkar ile tamamını inkar arasında fark yoktur. Hatta bu kanunları inkar etmek şöyle dursun, beğenmemek, çirkin görmek, aşağılamak ve alay etmek dahi aynen inkar gibi dinden çıkma ve kafir olma sayılmıştır. Önsözde de belirttiğimiz gibi Allah Teâlâ’nın lütuf ve keremine çok şükür ki biz bu konu “Sistem Ve Şeriat”, “Osmanlıdan Cumhuriyete Büyük Kırılma”, “İnançta Arınma”, “İnancın Kıvancı”, “İslamlaşma Bilinci”, “Bu Sistemden İslam’a” ve “İslam Sancısı” gibi bir çok kitaplarımızda belli yönleriyle işlemiştik. O kitaplarda İslam’ın laikliği reddedişinin temel naslardaki delillerini kuvvetlice ortaya koymuştuk. Bu kitabın ikinci ve üçüncü bölümlerinde de bu meseleyi tekrar delilleriyle kısmen göreceğiz inşallah.

İslam'da Kanun Ve Yönetim

Bütün bu bilgilerden sonra meseleyi şöylece özetleyerek ortaya koyabiliriz:

Evet, İslam'da din adamı diye özel bir sınıf yoktur. Belki dini hizmetleri ifa eden din görevlisi vardır. Kanunları din adamları/görevlileri koymaz, Allah koyar. Hükmü bilinmeyen meselelerde ise işin uzmanı müçtehitler hüküm verir.

Yönetime gelince, devlet başkanı bütün Müslümanlar arasından ehli olan birisinin seçilmesiyle belirlenir. Bundan sonrası ise yine ilkelere uygun olarak istişare ile devlet başkanınca seçilir.

Dinin ortaya koyduğu hukuki kurallarına uymada devlet başkanından din görevlilerine, aliminden cahiline, eşraftan avama herkes eşittir ve herkes kendi amelinden sorumludur.

Vaziyet bu olduğuna göre ne Osmanlıda, ne de daha önce kurulan devletlerde teokrasi asla söz konusu değildir.

İslam'a "teokrasi" diyenler, halkı kaybetmemek için İslam ile açıktan mücadele etmekten korkan, İslam gerçeğini ve güzelliğini bu kavramla örtmek isteyerek onunla savaşan kötü niyetlilerdir.

Osmanlı Laik Değildir

Osmanlı Devleti elbette laik değildi. Ama cumhuriyetten sonra Osmanlı Devletinin laik bir devlet ve toplum kategorisi içine dahil edilip edilemeyeceği konusunda iki farklı görüş vardır.

Daha çok laik devletin resmi ideolojisine bağlı bir grup yazar, Osmanlı İmparatorluğu'nda dini toleransın, hükümdarın kişiliğine bağlı olmaksızın kurumsallaşmasını, yani farklı dini

grupların iktisada, adalete, dine ve eğitime ilişkin konularda serbest bırakılmalarını laiklik olarak karşılamaktadır. Ömer Lütfi Barkan'ın başım çektiği, Halil İnalçık, İlber Ortaylı gibi bir grup bilim adamı ise, Osmanlı devlet ve toplum hayatındaki gerçek uygulamaya Şeriat'ten ziyade dünyevi otorite tarafından ortaya koyulan kuralların (örf-i sultanî) hükmettiğini belirterek Osmanlı İmparatorluğu'nun dini bir devlet sayılamayacağını vurgulamaktadırlar.

Diğer yandan, Osmanlı İmparatorluğu'na laik demenin mümkün olmadığını savunanlar da çözümlerini şu kriterlere dayandırmaktadırlar: Osmanlı toplumunun, resmen, dini gruplar esasına dayalı "millet'lere bölünmesi ve toplumsal hayatın çeşitli yönlerinin (adalet, eğitim vb.) farklı din gruplarının başında olan dini liderler tarafından yönlendirilmesi onu laiklikten ayırır. Laik bir toplum her cinsiyete ve dine mensup insanların farklı düzenleme ve normlara tabi olmadığı, aynı yasalarla yönetildiği bir toplumsal yapıyı ifade etmektedir. Ayrıca, Osmanlı padişahlarının hilafet unvanına sahip olmaları, esasen egemenliğin meşruiyetinin ilahi bir kaynağa dayandırıldığını ve böylece Osmanlı devlet ve toplum hayatındaki İdeolojinin laik olmadığını göstermektedir. Padişahların kanunları ve icraatları Şeyhu'l İslam'ın onayından geçmesi, onların şeriata göre denetlenmesi demektir. Sonra örf'e dayanarak yapılan bir kanun, şeriata ters düşmüyor ve onun tasdikinden geçiyorsa, artık o örf olmaktan çıkmış, dinî bir kanun olmuştur.

Nitekim Osmanlı Devletinin laik olmadığı görüşünde olan Ahmet Akgündüz, Osmanlı Devletinin bağlı olduğu kanunnameleri neşretmekle onun laik bir devlet olmadığını kesinlikle ortaya koymuş, tartışmayı bitirmiştir. Halen 10 cildi bulan ve 12 cilt olması umulan bu dev eser, tartışmayı kökten bitirmiştir.

Bu bilgiler ışığında belki şu söylenebilir; Tanzimat dönemi, laiklik yönünde, özellikle de hukuk ve eğitim alanlarında önemli adımların atıldığı, ancak düalist/ikili bir yapının yine de sürdürüldüğü bir geçiş dönemi olarak karşımıza çıkmaktadır.¹² Söz buraya gelince, bu ferman ile Batıların arzularını gerçekleştiren ilk Batıcı kadrolar olan İttihat Terakkinin laikliğinden bahsetmek yararlı olacaktır.

İttihat ve Terakki'nin Laikliği

Evet, Osmanlı bir İslam devletidir. Ama o devlet içinde İttihat Terakki laikliği hedeflemiş bir hüümettir. Bilindiği gibi İslam'a göre laiklik dinsizliktir. Konuyla ilgili birçok kitaplar yazılmış. Bu kitap da onlardan birisidir. Şimdi burada laikliğin nasıl bir dinsizlik olduğunu uzun uzun anlatmaya gerek duymuyoruz. Şu kadarını söyleyelim, laiklik, İslam şeriatını reddetmek demektir. Kur'an'dan bir ayeti bile reddeden, inkar eden kafir olduğuna göre, onlarca ahkam/kanun/yasa ayetlerini inkar eden, çirkin gören, çağdışı bulan, faydasız ve zararlı bilen, onunla savaşmayı kendisine en büyük amaç edinen bir insan nasıl dinden çıkmaz? Nasıl kafir olmaz?

Bunu tartışmaya bile gerek yoktur. Çünkü bütün laikler, laiklik ile şeriatın yan yana olamayacağını açık seçik ifade ederler. Birisinden birisinin atılması gerekirse, laiklere göre o atılan İslam şeriatı olacaktır. Kur'an-ı Kerimde açık seçik bildirilen kanunlar, red ile istenmeyerek, beğenilmeyerek, faydasız bulunarak, hatta zararlı görülerek atılırsa, bunu yapan insanda Müslümanlık kalır mı?

Acaba bütün Batıcıların aynı zamanda laik olması sizce bir tesadüf eseri midir? Hayır hayır, bu bir tesadüf değildir. Bu hakikatın ta kendisidir. Batıcılar ile İslam asla yan yana duramaz.

¹² Bkz. Sosyal Bilgiler Ansiklopedisi "Laiklik" md.

Tıpkı İslam ile laikliğin yan yana duramaz olduğu gibi. İşte hepsi de birer laik olan batıcılar, İslam'a şiddetle düşmandırlar. İslam devletine de şiddetle karşıdırlar. Bütün dinleri, bu arada İslam'ı da ilerlemeye mani gören pozitivist ve materyalist batıcılardan başka ile beklenebilir ki?

İşte onlardan birisi olan Ziya Gökalp, bir şiirinde şöyle der :

*Bir devlet ki hukukunu kendi doğuramaz,
Kanuna "gökten inmiş değişemez" der,
O asla bir devlet değil, müstakil durmaz,
Değişmeyen bir varlığı taşıyamaz yer.*

Laikçilerin en büyük gerekçesi işte budur: “Şeriat değişmez. Dogmadır. Üstelik zaman ilerleyip devletler ve milletler geliştiğine göre, değişmeyen ve donmuş olan şeriat, toplumun ihtiyaçlarına yetmeyecektir. Dolayısıyla, kanunlar zaman ve zeminin ihtiyaçlarına göre değişebilmelidir. Bu elastikiyet şeriatta yoktur. Bu yüzden İslam hukuku ile devlet idare edilemez. Edilirse geri kalmaya mahkumdur. Düşmanları sürekli ilerlerken geri kalan devletler, yıkılmaya mahkumdur.”

Bütün bunlar boş fikirlerdir. Bunu batılılar belki bilmeyebilirler. Ama İslam hukukunun temel özelliklerini bilen ve yeni çıkan meselelerle karşı içtihat ile gerekli kanunların çıkarılabileceğinin bilincinde olan bir Müslüman bunu nasıl söyleyebilir?

Bugün Amerika yüzyılı geçmiş bir anayasayı kullanmaktadır. Kimse onu Anayasa için “çağdaş değildir” diyemiyor. Çünkü dünya değişiyor, insan değişiyor, temel ihtiyaçlar değişiyor. Değişen tekniktir, ilmin gelişmesine göre hayatın kolaylaşmasıdır. Yoksa katillik, hırsızlık, hilekarlık, fuhuş, haksız kazanç her zaman kötüdür. Bunların değişmesini kim

söyleyebilir? Temel İnsan Hakları her zaman aynıdır. Bunların kaldırılmasını veya değiştirilmesini kim teklif edebilir?

İşin bir gülünç tarafı da, “değişmiyor”, diye şeriata karşı çıkan insanların, “Kemalist inkılapları” “dogma” kabul ederek, değiştirilmesine, hatta “değiştirilmesinin teklif dahi edilmesine” karşı çıkmalarıdır. Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu...

Ziya gökalpın İslam'dan ne kadar da kolay vazgeçtiğini gösteren şu şiiri de enteresandır:

*Fakihlerin kılavuzu nakliyyat,
Dinleyeni zorluğa sürüklerler bu yolla.
Hikmet der ki bana rehber akliyyat,
O halde siz sağa gidin, ben sola.*

Evet, İslam hukukunu savunan fatihlerin yolundan çıkmış, akli rehberi edinmiş olan filozofların yoluna girmiş, nereye gidiyor bu adam? Herhalde cehennem...

Yüce rabbimiz Fatıha suresinin sonunda bize hangi yola gidip gitmeyeceğimi öğretmiştir. Allah'a giden yol biriciktir. O da başında peygamberlerin siddiklerin şehitlerin salihlerin bulunduğu “sırat-ı müstakim” yani dos doğru yoldur. Bu yolun sağında ya da solunda kalmış eğri böğrü bir sürü yollar vardır. Her birin başında da bir şeytan vardır ki kendisini takip edenleri cehennemle müjdelemektedir. Ne diyelim, kendi düşen ağlamazmış.

Batıcı, aydınlanmacı, rasyonel, liberal, materyalist, ırkçı, ulusalcı laikçilerde dinin kesin emirlerini inkar etmek sıkça görülen bir cinayettir. Adı geçen şairin bir başka şehirlinin işaret edelim.

*Ailedir bu milletin bu devletin esası,
Kadın tamamı olmadıkça eksik kalır bu hayat.
Ailenin adle uygun olmak için binası,*

*Nikah, talak, miras, bu üç işte gerek müsavat,
Bir kız irste yarım erkek, izdivaçta dörtte bir
Bulundukça ne aile ne memleket yükselir*

Şikayet edip kaldırılmasını istediği hususlar, evet kimisi dinimizin emridir, kimisi de mübah kıldığı şeylerdir. Ama hepsinin de akliden mantığı doyuran izahları vardır. Fakat Batıcılar, laik oldukları için, zaten batı hukukuna hayrandırlar. Bu yüzden şeriatı inceleyip araştırmadan körü körüne reddetmeyi bir marifet sanırlar. Kendi hukuk fakültelerinde İslam hukukunun bir ders olarak okutmayan bir devletin yetiştirdiği hukukçulardan ne hayır gelir?

İşte bu onların fikir babası olan Ziya Gökalp, şeriata ağır hakaretler ederek bunu inkar ederken, işine geldiği zaman da gerçekleri gizleyerek inkar etmektedir. Kendi fikrini kabul ettirebilmek için yalandan ve iftiradan hiç kaçınmamaktadır. Şu mısralarına bakar mısınız?

*Lakin hukuk dinden ayrı bir iştir.
Bırakılmış ulu-l emre, devlete.
"Hukuk örf'e uymayınca değiştir
Örf uydur" demiş tanrı millete.¹³*

*Devletinde halkın örfü hakimdir
Başka kuyu ve tulumu tahdid edemez.
Kanun, hakka hakim değil hadimdir,
Sebep yokken ferdi takyid edemez.*

Bu ne yalan, bu ne iftiradır böyle? İslam başlı başına bir hukuktur. O hukuk asla dinden ayrı olamaz. Bütün hukuklar da

¹³ Çirkin yalancı, delil getir, hangi ayette söylenmiş bu söz?

böyle değil midir? Milletin örf ve adetleri de zaten bildiği bir hayattan kaynaklanmaktadır. Bütün bu yalanların üstüne üstlük, acaba bu batıcı laikçiler kanunlarını bu Müslüman milletin örf ve adetlerinden mi aldılar, yoksa Avrupa ülkelerinden mi tercüme edip bize uyguladılar? Bu batılı kanunlar bizim örfümüzden çıkmadıysa, niye alındı ve bizim üstümüzde kullanıldı?

Bu yüzüstü, bu utanmaz yalançı, bu çirkin iftiracı laikçilere sormak lazım, İsviçre medeni kanunu ile İtalya Ceza Kanunu'nun Müslüman milletin örf ve adetleri ile ne alakası vardır?

Laiklik Dinsizliğin Kılıfı

Ne acı bir durumdur ki bunlar laikliği bahane ederek, yeni bir kanun düzenleme gereği hissettiklerinde, mecliste kanun yaparken, kendi milletinin örflerine adetlerine, geçmişte uyguladıkları hükümlere bakmazlar. İstese de bakamaz. Çünkü bu millettten geçmişteki hukuku İslam şeriatıdır. Örf adetleri de Kur'an ve sünneti yaşamaktan kaynaklanmaktadır. Bir kanun yaparken bunları esas almak laiklik ilkesine ters düştüğünden, bu ülkede Avrupa'dan, Amerika'dan, Rusya'dan, Çin'den, maçin'den kanunun alıp tercüme ederek uygulamak serbest, ama atalarımızın bu memlekette uygulanmış oldukları kanunları almak yasaktır.

Uygulama böyle iken bizim laikçiler kalkmış hala milletin örfünden adetinden bahsetmektedirler. Bu gidişle barakınız örf adetlerimizi, dinimizi bile kaybederek hıristiyanlaşma veya tamamen dinsizleşme ihtimali mevcuttur. Zaten batıcıların ana gayelerinden birisi de budur.

Batının örf ve adetlerini, yaşam tarzını, hukukunun, medeniyetin alanın batıcılar, İslam'dan çıkıp Hıristiyan olmadıkça, bütün bu yapılanların tehlikede olduklarını biliyorlar. Bir gün gelip yaptıklarının yıkılacağı endişesini taşıyorlar. Bunu için müslümanlıktan çıkıp hıristiyanlaşmayı, eserlerinin devam etmesi

için bir garanti biliyorlar. Bunu için de Türk milletini hıristiyanlaştırmak için kanun teklifi bile hazırlamayı düşünmüşlerdi. Fakat bunun büyük hadiselerle sebep olacağını anlatırlar veya radikal bir uygulamadan vazgeçtiler. Bu işi zamana bıraktılar.¹⁴

Bu sebepten ötürü İslamı herşeyiyle bu memleketten kaldırıp yeniden öğrenilmesini da yasakladılar. Okullarda pozitivist ve materyalist bir eğitim anlayışıyla öğrencilerin zihnini boşalttılar, beyinlerini yıkadılar, böylece İslam'dan uzaklaştırdılar. Onların asıl amacı önce bir zihin boşluğu meydana getirmek, beynini İslam'dan arındırmak, sonra da boş kalan o kafaya Hıristiyanlığı yerleştirmek idi.

Bütün bu devrimlere güç yetirenler, Allah'ın dini ile savaşırken bir şeyi hesaba katmamışlardı. Onlar, “bu dinin sahibi sadece Müslümanlardır” diye zannediyorlardı. Büyük bir hile ve aldatmaca ile, olmadı cebir ve şiddetle onları yediler bitirdiler. Ama Müslümanlar'ın ötesinde İslam'ı koruyan bir güç ve kuvvet sahibi daha vardı. O da Allah Teala idi. İşte din düşmanı batıcı laikler, bunu hesaba katmamışlardı. Şimdi bu güç ve kuvvet karşısında mağlup olduklarını görünce büyük bir şaşkınlık yaşayarak aptallaşmışlardır.

Laikler kanunlarını kendi tabirleri ile “semadan” almaz, kendi kafalarından koyarlar. Burada “sema”dan kasıtları, “semavî, yani ilahî olan, vahye dayanandır”. İslam'ı reddetmek için de açıkça ona düşman olduklarını ifade yerine, " biz teokrasiye, irticaya, gericiliğe, yobazlığa düşmanız" derler. Kendilerini çok iyi bilirler ki İslam ile Hıristiyanlığın bir alakası olmadığı gibi, teokrasi ile de şeriatın hiçbir alakası yoktur. Fakat cahil gördükleri

¹⁴ Geniş bilgi için bkz. Cemal Nar, Osmanlıdan Cumhuriyete Büyük Kırılma, s. 210 vd.

halkı kandırabilmek için sürekli bu kavramları bozarak, anlamlarını kaydırarak kandırmaca yoluna tevessül etmişlerdir.

Batıcıların laikliği kaçınılmaz gören düşünceleriyle ilgili görüşlerini kendi kitaplarından iktibas edebiliriz. Aman ne hacet, zaten hep bunu okuyor ve duyuyor değil miyiz?

Sorun Nerde?

Siyasi, felsefi, ahlaki, ilmi laiklik anlayışları önemliyse de bizde esas kıyameti koparan hukuki anlamda olan laikliktir. Hukukî lâiklik ise, temel hak, özgürlük ve eşitlik ilkelerinden hareketle, doğrudan doğruya devletin yürütme organ ve ilkelerinden ayrılması prensibine dayanır. İlke gereğince devlet hiç bir dini tanımayacağı gibi, fertlerin bir dine sahip olma veya dini ihtiyaçlarını tatmin etmedeki tavır, davranış ve eylemlerinde mutlak özgürlüklerini kabul eder.

Ancak devlet, dini kurallara dayalı kanunlar çıkaramayacağı gibi, dindarların dini yaşantılarını olumlu veya olumsuz yönde sınırlandırıcı ilkeler dikte edemez.

İslam'a göre asıl sorun burada başlar. Çünkü İslam, sadece inanç ve ahlak değil, belki bütün bir sosyal hayatı ve devlet yönetimini kuşatacak kanunlar manzumesi, esaslar, ilkeler ve yasalar bütünüdür. İslam iman kadar aynı zamanda devlet yönetimini, ibadetler kadar sosyal hayatı da düzenler. İslam hukukun temel ilkelerinin Kur'an'da belirtildiği bir dindir. Kendi devlet ve toplumunda kendi hukukundan başkasını uygulamaya asla izin vermez. Bunu bir yoldan sapma anlamında dalaet ve fisk, inkar anlamında küfür ve kafirlik sayar.

Bu yüzden zaten normalde hiçbir din ile yan yana gelemeyen laiklik, İslam açısından ise özellikle ve dahi kesinlikle dışlanmış ve reddedilmiş bir düşüncedir. İslam ile laiklik asla bağaşamaz, birlikte yaşayamaz. Bu ülkede Batılılara sık sık "bizim

özel şartlarımız var” diyen laikçilerin kastedtiği de işte bu gerçektir. Onlar İslam ile savaşırken Müslümanları uyutmak için bu savaşta İslam’ın adını “irtica” olarak koymuşlar, ne alakası varsa İslam Hukuku’nu da “teokrasi” diyerek gerçekleri saptırmak istemişlerdir. “İrtica” adıyla İslam ile savaşanlar, Müslümanların feryatlarına bakarak işe müdahale eden Batılılara, bizdeki zalim Batıcı laikçiler şöyle söyleyerek anlayış, hatta destek beklemektedirler:

“Bizdeki din, sizdeki Hıristiyanlık gibi değildir. Devlete ve sosyal hayata müdahale eder. Bunun için “şeriat” denilen hukuku, yasaları, helal ve haramları vardır. Öyleyse bu milletin dinini yok etmedikçe burada laiklik yerleşmez. Siz de ister istemez bize bu mücadelede yardımcı olacaksınız. En azından İslam ile olan savaşımızı görmezlikten geleceksiniz.”

Doğrusu Batı da menfaatinin olduğu her yerde ilkelerinden kolayca vaz geçmiş ve çifte standartlara gitmiştir. Bu meselede de yaşanan aynen böyledir.

Laiklik Ve Çeşitli Değerler

Şamil İslam Ansiklopedisi’nde laiklik maddesi, Türkiye’nin en büyük sorunu olması hasebiyle değişik yönlerden ele alınarak açıklanmaya çalışılmıştır. Buna göre Siyasî-hukukî bir anlam taşıyan "lâiklik" ile doktriner anlamdaki "lâisizm (=laïcisme)" kapsam bakımından birbirinden farklıdır. Doktriner anlamda lâisizm, temelini feseî lâiklikten alan ve bireysel ya da toplumsal hayatın en geniş bir biçimde dünyevî-uhrevî diye ikiye bölünmesini ifade eder. Bu anlamda din, iman, vahiy, ahlâk, ilim, sanat, hayat ve akıl gibi genel kavramların lâik fikir akımları çerçevesinde yorumlama girişimlerinin genel bir formudur.

Meselâ; "lâik ahlâk" denilince, din ile ilişkisi olmayan, otoritesini ya toplumdaki ya da ferdin vicdan ve iradesinden alan,

kendisini akıl ilkelerine göre düzenleyen ahlak demektir. Bu anlayışın felsefî kökeninde, ilkçağın "mutlu olmak için nasıl yaşamalıyım?" sorusuna bireysel haz (=hedone) düzleminde cevap arayan, bireyin eylem ve isteklerinden hareket eden faydacı (=utilitarist) ilkeleri gözeten ahlâk söz konusudur. Lâik-utilitarist ahlâk yüzyıllar boyunca bizzat kilisenin daha sonra feodal senyörlerin çıkarlarına; Burjuva devrimi boyunca zengin elitizmin sermaye biriktirmesine kapitalizmin evrensel sömürü anlayışının teşekkülü ve nihayet, Marksist ideolojinin kurmaya çalıştığı siyaset teorisine kaynaklık teşkil etmiştir.

Lâik ahlâk, ahlâkî değer ve davranışların temelinden dini çekip almak; yerine din dışı, söz gelimi Liberalist veya Sosyalist ilke ve kuralları yerleştirmek demektir. Lâik ahlâk, zaman zaman toplumsal özelliklerde de ortaya çıkmıştır. Bu anlamda, dini ahlâk bir "Cemaat ahlâkı" iken; lâik ahlâk putlaştırılmış akıl olan evrensel akli kendisine prensip olarak seçen bir "vatandaş ahlâkı"dır. Bu vatandaşlık ahlâkı Fransa devriminde burjuva sınıfının çıkarlarını korumak için ihdas edilmiş ve ilkçağın ateizmini örnek almıştır. Böyle bir ahlâk da Kapitalist ahlâkın ilk kaynağıdır. Kârı ve kazancı tahrik eden her şey (Kapitalist anlayış çerçevesinde) ahlâktır. Böyle bir ahlâka göre dünyada kim daha zengin olursa, Cennette de o kadar rahat ve müreffeh olacaktır.

Bir sürü laf salatasını bırakarak soralım; laik ahlakın yaptırıcı gücü ne? Hiç. Vicadî eğitip terbiye etme ahlaktan başka bir işlemdir ve eksik de olsa bir etkisi, işlevi vardır. Dini olmayanı kanun korkusu zaptedebilir. Ama onun olmadığı yerde vicdanı ona ne yapabilir ki?

İslam'da en büyük müeyyide, yaptırıcı güç, "Allah korkusu" şeklinde meşhur olan "takva" bilincidir. Bunun temelinde de Allah Teâlâ'ya ve ahirete iman yatar. Allah Teâlâ'nın her şeyi gördüğünü, bildiğini, tesbit ettiğini, ahirette zerre miktarı kadar da olsa yapılan her hayır ve şerrin hassas terazilerde tartılarak

karşılığının görüleceği inancı, bir mü'mini suçtan gûnahtan alıkor. Devlet olmasa da, polis ve mahkeme olmasa da, en tenhada kimsenin görmediği ortamlarda da mü'min, doğru, salih ve hukuka uygun davranır.

Laikliğin insana kazandırdığı dinden artı ne değer olabilir?

İslam İle Laikliğin Karşılaşması

Tanzimattan beri Batılılar ve onların izinde giden kukla batıcılar, İslâm'ın sosyal ve ekonomik düzeni, hukukî anlayışı ve dünya görüşüne karşı savaşırlarken, az önce gördüğümüz gibi onun ahlâk anlayışına karşı lâik bir ahlâk anlayışı yerleştirilmeye çalışılmaktadırlar. Nihayet Cumhuriyet ile buna muvaffak olurlar.

Cumhuriyet dönemi laiklik adı altında İslam'a savaş açılan bir dönemdir. Bu dönemde laikliğin adı var, kensisi yoktur. Amansız bir din düşmanlığı vardır. İslam hayattan bütünüyle kovulmuştur. Artık ne yönetimde, ne eğitimde, ne siyaset, iktisat, ticaret, sanat ve kültürel hayatta İslam yoktur. Mektepleri kapanmış, harf devrimiyle kitapları okunmaz olmuş, kılık kıyafeti bile yasaklanmıştır. Derken koyu bir cehalet ülkeyi yangın sonrası oluşan kara dumanlar gibi kaplamıştır. Sonuçta sadece dinden de değil, tarihten, kültür ve medeniyetten, adab-ı muaşeretten yoksun bir insan kütlesi kalmıştır memlekette. Okuyan ve devlette bir yere gelenler ise zaten dinden uzak olmanın gününü görmekte dirler.

Cahil bırakılmış memleket insanı haliyle benlik, enaniyet, hırs, şehvet gibi huyların etkisiyle cahilane işler yapınca, İslam'a bunlar sebebiyle bir darbe daha vurulmuştur. “Hani bunlar Müslümandı? Müslümanlık bu mudur? Müslümanların hayata, medeniyete ne katkısı var? Siz buna mı insanları davet ediyorsunuz?”

Oldu mu şimdi suçlu İslam?

Halbu ki çıplak gerçek şudur: İslâm ahlâkı, ancak İslâm'ın bir sosyal düzen olarak uygulandığı toplumlarda yaşanabilir. Toplumsal kurumları İslâmî olmayan bir toplum, ahlâk bakımından da müslümanlaşamaz. Bugünkü kapitalist toplumda İslâm ahlâkını yaşadığını iddia edenler, aslında kapitalist ahlâkı yaşamakta, ama heyhat ki yaşadıklarını da İslam sanmaktadırlar. İşçileri az ücretle çalıştırmak, yüksek faiz oranıyla sermaye biriktirmek, maliyeti ucuza sağlamak, kaliteyi düşürmek, üretimi durdurmamak için sürekli tüketimi ve sunî ihtiyaçları körüklemek, bunu kolaylaştırıcı mahiyette dev reklam müesseseleriyle insanları yanıltmak için savaşlar çıkarmak kapitalistler açısından son derece ahlâkî davranışlardır.

Lâik bilim, ilkçağ Grek aklının fizik (=pyhseos =doğa) üzerine dile getirdiği görüş ve düşüncelerle, geleneğin Rönesanstan beri süregelen kesintisiz açıklamaları yoluyla, kozmik yapıda meydana gelen oluş ve bozuluş (mebde ve mead)ların temelinde bulunan ilâhi iradeyi inkâr eden anlayıştır. Onlara göre “bu işlerin Allah ile ne alakası olabilir?” “Hayatta en hakiki mürşit, ne din, ne kitap, ne peygamberdir. Belki de bu yol gösterici mürşit, artık fizik, kimya, tıp gibi din dışı ilimlerdir. Kâinatta meydana gelen değişmelerin Allah'ın tasarrufu ile değil, yalın kat niceliklerle (ölçülebilen değişmeler) açıklamasını yapan ve fizik değişmelerin nedenlerini, değişenin kendi iç dinamiğinde gören, sebep-sonuç ilişkisini nesnelere dünyasında arayan ve bulduğunu sanan, dolayısıyla âleme hükmeden bir ilâhi güç ve iradeyi kabul etmeyen açıklama tarzı, bilimin lâik tarzıdır.

Görüldüğü gibi İslam laikliği ne oranda reddediyorsa, o oranda, belki daha da fazla bir oranda laiklik de İslam'ı reddeder. Halk içinde bunu dillendirmeyen münafık tipliler, şeytanlarıyla baş başa kaldıklarında bunu ifşa etmeden asla sakınmazlar.

Hristiyanlıkta Din Devlet İlişkileri

Hristiyanlık aslında kendi zamanının İslam'ı idi. Hak peygamber Hz. İsa Efendimizin tebliğ ettiği, havarileri olan güzel insanların iman ettiği hak din idi yani. Ne yazık ki aslını kaybedip tahrip ve tahrife uyrayınca, değiştirilip bozulunca, aslı özelliklerinden soyutlanmış olarak daha başlangıçta sosyal, ekonomik ve siyasal yapıya ilişkin hiç bir iddiası bulunmayan, sırf öbür dünyaya dönük bir din olarak yayılmaya başladı. Roma imparatorluğunun doğu eyaletinde putlara karşı bir tepki olarak doğduğu için Roma'nın siyasî egemenliğine başkaldırmış kabul edilerek şiddetli takibat ve kovuşturmalara hedef oldu. Kısa süre sonra Saint Paul tarafından Pagan Roma'ya uydurulmaya çalışıldı.¹⁵

Hristiyanlık, din-devlet ilişkisi bakımından dört aşama geçirmiştir.

1- Bizantinizm: Saint Paul'un başlattığı Poma imparatorluğuna uyum sağlama politikasının, 313 yılında Hristiyanlığın serbest bırakılmasıyla almış olduğu yeni bir ilişki tarzıdır.

2- Teokrasi: Teokratik devlet düzeni, Lâtin Kilisesinin, Batı Roma İmparatorluğunun çökmesi sonucunda meydana gelen devlet otoritesi boşluğunu doldurmak arzusu ile kendisini Roma'nın varisi görmesi sonucunda ortaya çıkmıştır.

¹⁵ Bizim laikçiler de Saint Paul'ün Hristiyanlığa yaptığını "dinde reform" diyerek aynen İslam'a yapmaya çalışırlar ama beceremezler. Zira bu son şekliyle İslam, Kur'an-ı Kerim'e dayanmaktadır. Onu da Allah Teâlâ'nın koruduğu malumdur.

3- Konkordato sistem: Papalık makamıyla başka hükûmetler arasında yapılan anlaşma.

4- Lâiklik: Şu bildiğimiz püsküllü belamız.

Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi de bir çok addaşı gibi laiklik hakkında doyurucu bilgiler verir. Din devlet ilişkilerinde yaşanan aşamalar dahi iyi tahlil edilmiştir. Biz bilgilerin tekrarı olacağı için bunlara pek yönelmedik. Ama konumuz açısından orada ilginç bir bölüm vardır: “İslâm Dünyasında Laiklik”.

Biz değişik kitaplarımızda Osmanlıdan Cumhuriyete geçerken yaşananları gördük. Fakat diğer İslam coğrafyasında yaşanan bu macerayı hiç yazmamıştık. Bu konuda Ali en-Nedvî, Mevdudî, Malik b. Nebî, Muhammed Kutup, Karadavî ve benzeri pek çok alimin çalışmaları vardır. Bu bakımdan şimdi Diyanet İslam Ansiklopedisinin bu bölümünden bazı alıntılar yapmak istiyoruz.

İslâm Dünyasında Laiklik

“İslâm Ülkelerinde laikliğin ortaya çıkışı, tarihî gelişimi ve uygulanma şekilleriyle bu konulardaki tartışmalar laikliğin doğup yayıldığı Batı ülkelerine göre farklılık gösterir. İslâm dünyasında dinî otorite ile siyasî otorite arasında tarih boyunca Batı'dakine benzer bir çatışma söz konusu olmadığından XIX. yüzyılın başlarından itibaren görülen laiklik süreci iç dinamiklerden çok dış dinamiklerin ve gelişmelerin etkisiyle başlamıştır. I ve II. Dünya savaşlarını takip eden yıllarda İslâm toplumlarının bağımsızlıklarını kazanmaları ve ulus-devlet şeklinde yapılanmaları ile birlikte din-devlet ilişkileri, devletin kimliği ve yönetim şekliyle ilgili tartışmalar canlanmış, farklı eğilimler ve fikrî oluşumlar ortaya çıkmıştır. Hilâfetin dinî değil millete bırakılması gereken dünyevî bir mesele olduğunu ifade eden Osmanlı âlimi Seyyid Bey ile, İslâm dininin devlet hayatından

tamamen uzak tutulması gerektiğini *el-İslâm ve uşûlü'l-hükûm* adlı eserinde dile getiren Mısırlı âlim Ali Abdürrâzık gibi düşünürlerin karşısında İslâm'ın siyasî otoritenin kaynağı olması ve devletin kimliğinin İslâmî esaslara göre tanımlanması gerektiğini savunan anlayışlar da geliştirilmiştir. Ali Abdürrâzık tarafından ifade edilen görüşler, İslâm ülkelerinin son yüzyıldaki bağımsızlık mücadelelerine ve yeni ulus-devletlerin oluşumuna destek verdiği için onaylanmış,¹⁶ gelenekten kopuk olduğu ve millet-devlet bağına zayıflattığı için de eleştirilmiştir.

Bağımsızlıklarını kazanma sürecinde İslâm ülkelerinin çoğunda devlet yönetimini elinde bulunduran siyasetçilerin ve Batı eğitimi almış olan entelektüellerin modernist bir İslâm yorumuna sıcak baktıkları¹⁷ veya laik ve milliyetçilik ekseninde bir siyaset üretmeye çaba sarfettikleri görülür. Bunun sonucu olarak siyaset, hukuk ve eğitim alanlarında Batı modellerini benimseme çabalarıyla birlikte laikleşme süreci de hız kazanmıştır. Genellikle hukuk ve eğitim alanlarındaki uygulamalar, bu alanların dinî çevrelerin ve gelenekçi ulemânın elinden çıkarak devletin kontrolüne geçmesi sonucunu doğurmuş, bir kısım ülkelerde dinî faaliyetler doğrudan devlet tarafından düzenlenmiştir.

İslâm ülkelerindeki laikleşme sürecinde dikkat çeken en önemli husus, Batı'nın kendi tarihî ve kültürel tecrübesinden hareketle ortaya çıkan ve gelişmesi birkaç yüzyıl sürmüş olan ilke ve kurumların tarihî gelenekleri, tecrübe ve değerleri farklı bir coğrafyada sorgulanmadan ve hızlı bir şekilde yerleştirilmeye çalışılmasıdır. Anayasalarında devletin laik olduğu ifade edilen Türkiye, Nijerya ve Senegal ile şer'î hukuka dayalı bir yönetim tarzının benimsendiği Suudi Arabistan ve İran bir tarafa bırakılırsa İslâm ülkelerinin önemli bir kısmı bu alanda karmaşık ve eklektik

¹⁶ Ne gerekçeye, ne de hükme katılmadığımızı bildiririz. Yazar bu görüşüne kaynak gösterememekle de indi ve keyfi bir yorum yaptığını sanırım zımnen kabul etmiştir.

¹⁷ Bu sözler en azından Türkiye gerçeğine ters düşer.

bir yapı arzeder. Dinî referanslı hükümler içerenler de dahil İslâm ülkelerinin anayasaları ve hukuk sistemleri önemli ölçüde Batılı modellere dayanmaktadır. Millî ideolojiler, devlet kurumları, siyasetçiler ve partiler de genellikle laik eğilimlidir.

İslâm ülkelerinde laiklik uygulamaları sürecinde çoğunlukla yöresel ve birbirinden bağımsız olarak ortaya çıkan muhalif bazı etnik ve dinî topluluklar dışında bir kısım dinî-siyasî oluşumların özellikle öğrenciler ve entelektüeller arasında zemin bularak geliştiği görülmektedir. Mısır'daki İhvân-ı Müslimîn ve Pakistan'daki Cemâat-i İslâmî Örneklerinde olduğu gibi laiklik uygulamalarına muhalif dinî-siyasî hareketler, İslâm ülkelerinde modern dönem sonrasında yabancı değerler yerine yerli değerlere yönelik çabalarını temsil ederek dinî hayatın hem özel hem sosyal yönünü yürürlüğe koyabilecek bir İslâm toplumunun oluşturulmasını hedeflemişlerdir.

XIX. yüzyılda laik Batı değerleri daha çok yönetici seçkin kesim tarafından üstün görülürken XX. yüzyılın başlarından itibaren Batı eğitimi alan yeni kuşaklar bu değerleri daha çabuk benimsemişlerdir. Öte yandan hem laiklik yanlısı hem karşıtı kesimler tezlerini ispatlamada dinî öğretilerden geniş ölçüde yararlanmaya çalışmışlardır. Toplum kendi görüş ve ilkelerine göre şekillendirmek isteyen bu eğilimler arasındaki ilişkiler bazı İslâm ülkelerinde sosyal barışı ciddi şekilde etkilemiştir ve etkilemeye devam etmektedir. Bu genel girişin ışığında önde gelen İslâm ülkelerindeki laiklik uygulamaları konusunda şu özel durumlar tesbit edilebilir:

Türkiye'de Laiklik

Türkiye Cumhuriyeti laikliği her ne kadar resmen 1937 yılında benimsemişse de bu gelişmeye yol açan süreç Cumhuriyet öncesine uzanır ve esas itibarıyla Tanzimat'ın ilanı ile başlar. Gülhâne Hatt-ı Hü-mâyunu'nun ilanı ile birlikte hem adlî yapıda

hem uygulanan kanunlarda önemli değişiklikler yapılmaya başlanmış, bu dönemde ticaret, ceza, hukuk ve ceza yargılaması. Cumhuriyet döneminde de medenî hukuk alanı Batılı ve laik bir karaktere bürünmüştür. Şer'iyeye mahkemelerinin kalkması, hilâfetin ilgası, Tevhîd-ı Tedrisat Kanunu'nun kabulü, tekke ve zaviyelerle türbelerin kapatılması ve nihayet 1937'de laikliğin açık biçimde anayasal bir prensip olarak Esas Teşkilât Ka-nunu'nda yerini alması bu dönemde laiklik istikametinde atılmış önemli adımları oluşturmaktadır. Aynı ilke 1961 ve 1982 anayasalarında da yerini ve önemini korumuştur. 1982 anayasası laikliği Cumhuriyet'in temel niteliklerinden sayarak değiştirilemeyecek ve değiştirilmesi teklif edilemeyecek maddeler arasına almıştır.

Laikliğin en önemli argümanı din ve vicdan hürriyeti sağlanması ve bütün dinlere eşit mesafede bulunmasıdır. 1982 anayasası bir taraftan herkesin din ve vicdan hürriyetine sahip olduğunu, 14. madde hükümlerine aykırı olmamak şartıyla ibadet, dinî âyin ve törenlerin serbest bulunduğunu, din ve ahlâk eğitim ve Öğretiminin devletin gözetim ve denetimi altında yapılacağını, din kültürü ve ahlâk öğretiminin ilk ve orta öğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alacağını belirtirken diğer taraftan kimsenin devletin sosyal, ekonomik, siyasî veya hukukî temel düzenini kısmen de olsa din kurallarına dayandırma veya siyasî ya da kişisel çıkar yahut nüfuz sağlama amacıyla dinî veya din duygularını yahut dince kutsal sayılan şeyleri istismar edemeyeceğini ve kötüye kullanamayacağını hükme bağlamıştır. 24. maddenin göndermede bulunduğu 14. madde ise temel hak ve hürriyetlerin demokratik ve laik cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılmasını yasaklamaktadır. Temel hak ve hürriyetlerin durdurulmasını düzenleyen 15. madde ise savaş, seferberlik, sıkıyönetim veya olağan üstü hallerde dahi durdurulamayacak olan temel hakları düzenlerken kimsenin din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamayacağına da yer vermektedir.

Laiklikle ilgili anayasada yer alan önemli bir düzenleme Diyanet İşleri Başkanlığı ile ilgili olmalıdır. 136. madde. "Genel idare içinde yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı laiklik ilkesi doğrultusunda, bütün siyasî görüş ve düşüncülerin dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek özel kanununda gösterilen görevleri yerine getirir" hükmünü getirmektedir. Laik bir ülkede Diyanet İşleri Başkanlığı'nın varlığı zaman zaman eleştiri konusu olmuşsa da din hizmetlerinin cemaatlere bırakılmasının da kendine özgü problemler doğurabileceği, gruplaşmalara yol açacağı ve millî birlik ve bütünlüğü bozabileceği ileri sürülmüştür. Anayasa Mahkemesi'ne göre de Hıristiyanlığın aksine toplumsal-kamusal hayatı da düzenleyen İslâm dininin kötüye kullanılması devletin ve laiklik ilkesinin yok edilmesi sonucunu doğurur. Bu sebeple Diyanet İşleri Başkanlığı'nın anayasal bir kurum yapılması tarihten ve ülke şartlarından süzülen bir zorunluluktur ve Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı bir din hizmetlileri sınıfının varlığı da anayasaya aykırı değildir.

Arap Ülkelerinde Laiklik

Arap ülkelerindeki din-devlet ilişkileri yeknesak bir tavır sergilemekten uzaktır. Mısır'da laik hukuk müesseselerinin kuruluşu ve laiklik sürecinin başlangıcı Mısır Valisi Hidiv İsmail Paşa dönemine kadar uzanır. XIX. yüzyıl sonlarında görülen Mısır milliyetçiliği genelde laikliği benimsemiştir. Buna karşılık 1928'de ortaya çıkan İhvân-ı Müslimîn hareketi İslâmî bir topluma ve yönetim şekline dönüş çağrısı yaparak laik sürece karşı çıkmıştır. Ancak Mısır hukuk düzeni İsmail Paşa'dan itibaren girdiği Batılılaşma ve laikleşme sürecini devam ettirmiştir. Yürürlükte olan Mısır anayasası devletin dininin İslâm ve yasamanın kaynaklarından birinin İslâm hukuku olduğunu belirtmesine rağmen temel hukuk alanlarında daha çok Fransız hukuku etkilidir; İslâm hukuku ahvâl-i şahsiyye alanında sınırlı bir uygulamaya sahiptir. Bununla birlikte İhvân-ı Müslimîn örgütünün ve

geleneksel eğitim kurumu Ezher Üniversitesi'nin Mısır toplumunda hâlâ büyük etkinliği vardır.

Suriye ve Irakta İslâm, devletin resmî dini olarak kabul edilmekle birlikte yönetim özellikle sosyalist Baas rejiminin hâkim olmasından sonra laik temellere ve uygulamalara dayanmıştır. Her iki ülkede de Mısır Örneğinde olduğu gibi İslâm hukuku ahvâl-i şahsiyye alanında sınırlı bir tatbikata sahiptir. İslâm hukukunun uygulanmasına ve İslâmî değerlere toplum hayatında daha etkin biçimde yer verilmesine yönelik talepler otoriter Baas rejimleri tarafından sıkı bir şekilde takip edilerek cezalandırılmıştır.

Fransız sömürgeci olan Tunus, Cezayir ve Fas gibi Kuzey Afrika ülkelerinde İslâmiyet, bölgedeki yabancı sömürgeci güçlere karşı toplum dayanışmasının temelini oluşturmuş ve özgün kimliğin tanımlanmasında önemli rol oynamıştır. Buna rağmen bağımsızlık sonrası iş başına gelen siyasî seçkinler laiklik konusunda katı Fransız örneğini izlemişlerdir. Bunun en belirgin örneğini Tunus oluşturur. Tunus'ta şer'î mahkemeler ve dinî vakıflar kaldırılmış, dinî kurumlar devlet kontrolünde tutulmaya başlanmış, hukuk alanında önemli değişiklikler yapılmıştır. Sözü edilen Kuzey Afrika ülkelerindeki ekonomik zorluklar ve uygulanan dinî politikalar Tunus'ta Hizbü'n-nehda, Cezayir'de el-Cebhetü'l-İslâmiyyi li'l-inkâz gibi dinî referanslı muhalefet hareketlerini ortaya çıkarmış, demokratik mekanizmaların kapalı oluşu büyük sosyal çatışmaların ortaya çıkmasına yol açmıştır.

İran'da Laiklik

Şiîliğin devlet politikası olarak benimsendiği İran'da laiklik yönündeki gelişmeler esas itibariyle Pehlevî hanedanının kurulmasıyla başlar. Gerek Rızâ Şah gerekse oğlu Muhammed Rızâ Şah Pehlevî döneminde modernleşme ve laiklik yönünde sürekli bir çaba sarfedilmiş, İslâm hukukunun yerini laik kanunlar almış, şer'î mahkemelerin fonksiyonu zayıflatılmış, laik eğitim

sisteminin yerleştirilmesine çalışılmış, dinî kurumlar sıkı devlet kontrolüne alınmaya ve ulemâ sınıfının gücü azaltılmaya gayret edilmiştir.

Ancak Şîî dünyasında ulemânın asırlardır devam eden geleneksel gücü, ekonomik zorluklarla boğuşan halk kitlelerinin ve tüccar sınıfının hoşnutsuzluğu ile birleşince şah ve rejimini deviren kitlesel direnişin ortaya çıkmasına yol açmıştır. 1979 yılında ulemâ, pazar esnafı ve tüccarlar, laik İran milliyetçileri, bazı Marksistler ve çoğu eğitilmiş olan kadınların bir araya gelmesiyle Âyetullah Humeynî liderliğinde gerçekleştirilen devrim sonrasında ülke geleneksel dinî kurumların ve anlayışın etkisine girmiştir.

Asya İslâm Ülkelerinde Laiklik

İslâm dünyasının en kalabalık nüfus yoğunluğunun bulunduğu Güney ve Güneydoğu Asya İslâm ülkelerinde bölgenin siyasî, tarihî, dinî, kültürel ve etnik yapısından kaynaklanan farklılıkları uzlaştıran değişik yönetim biçimleri ortaya çıkmıştır.

1947'de bağımsızlığını kazanan Pakistan kuruluş maksadına uygun olarak her zaman İslâmî bir cumhuriyet olarak tanımlanmasına rağmen laik bir devlet olarak yönetilmiştir. Hukukî yapısı İslâmî yasalarla laik kanunların bir mozağini oluşturmaktadır. Bu yapıda iktidarda bulunanların tercihlerine bağlı olarak zaman zaman İslâmî, zaman zaman laik uygulamaların ağır bastığı görülmektedir.

Halkının yaklaşık % 85'i müslüman olan ve İslâm dünyasının nüfus bakımından en büyük ülkesini teşkil eden Endonezya'da bağımsızlığın kazanılmasının ardından laik ve milliyetçi görüşlerle İslâmî grupların eğilimlerini temsil eden partilerin oluşturduğu bir parlamenter rejim ortaya çıktı. Sukarno ve ondan sonra Suharto döneminde fertlerin hayatında dinî

değerlerin önemi kabul edilmekle birlikte genel olarak dinî kurumların ve liderlerin siyasetten uzak durmaları vurgulanarak laik bir tutum sergilendi. Bununla birlikte Endonezya'da hem laik hem şer'î mahkemeler bulunmaktadır. Nüfusunun % 45'i müslüman olan Malezya'da ise İslâmiyet bir devlet dini olarak kabul edilmektedir. İslâm dini Malaylar'ın millî kimliğini oluşturan unsurlardan biri durumundadır. Merkezî hükümet dışında on üç eyaletten oluşan Malezya'da dokuz eyaletin kendi dinî mahkemeleri mevcuttur.

Afrika İslâm Ülkelerinde Laiklik

1960 yılında bağımsızlığını elde eden Senegal'in yönetim şekli ve kurumları Fransız modeliyle uygunluk gösterir. Senegal anayasasında devletin laik ve demokratik bir cumhuriyet olduğu ifade edilmiştir. 1972'de yürürlüğe giren Aile Kanunu yalnızca ahvâl-i şahsiyye ve miras hukuku alanlarında laik ve İslâmî hukuk arasında tercih yapılmasına İmkân vermekte, dolayısıyla İslâm hukukuna sınırlı bir uygulama alanı tanımaktadır.

Afrika'da dikkati çeken bir diğer devlet Nijerya'dır. Devletin laik niteliği anayasada, "Federal devlet ya da herhangi bir eyalet hiçbir dini devletin resmî dini olarak kabul edemez" şeklinde ifade edilmiştir. 1986 yılında İslâm Konferansı Teşkilâtı'na üyelik kararı alan Nijerya hükümeti bu kararı sebebiyle ülkedeki hıristiyan toplumun muhalefetiyle karşı karşıya geldi. Bunun üzerine devlet başkanı farklı dinî gruplar arasında diyalog ve fikir alışverişini sağlamak amacıyla üyeleri müslümanlar ve hıristiyanlar arasından devlet başkanı tarafından tayin edilmek üzere Advisory Council of Religious Affairs'i kurdu. 1999'da müslüman nüfusun yoğun olduğu kuzey bölgesindeki Zamfara eyaleti İslâm hukukunu yürürlüğe koyma kararı aldı ve iki yıl içinde on bir kuzey eyaleti daha aynı düzenlemeyi yaptı. Bugün ikili bir hukuk sisteminin varlığını sürdürdüğü ülkenin yarısında şer'î hukuk, diğer yarısında laik İngiliz hukuku uygulanmaktadır.

Orta Asya Türk cumhuriyetlerinde laiklik

1989-1990'da Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından kurulan ve halklarının çoğunluğu müslüman olan Orta Asya Türk cumhuriyetlerinde laik devlet düzeni benimsenmiştir.

İslâm ülkelerindeki din devlet ilişkileri ve laiklik yönündeki gelişmeler her zaman yerli ve Batılı araştırmacıların ilgisini çekmiş, bu alanda geniş bir literatür oluşmuştur. Bunda din-devlet ilişkilerinin sağlıklı ve uzlaşmacı bir zemine oturmamış olmasının rolü vardır. Yine İslâm dünyasında meydana gelen rejim değişiklikleri veya teşebbüsleri de bu ilgiyi canlı tutmakta önemli rol oynamıştır.¹⁸

Bizde laiklik sorunu Osmanlı'nın zayıf günlerinde ortaya çıkmış ve devlet için teklif edilmiş ise de, söylemden öteye geçmemiştir. Ancak bazı alanlarda laik batı hukuku ülkeye girebilmiştir. Osmanlıdan Cumhuriyete geçişle bu söylem eyleme geçerek alenilemiştir. Çünkü Cumhuriyet İslamî Kurumları yıkarak gelmiş, Osmanlı İslam Devletinin yerine oturmuştur. Laiklik ise sorunun en bariz belirdiği alandır. Dananın kuyruğu da zaten burada kopmaktadır. Çünkü İslam laikliği asla kabul etmez. Ona göre din bir bütündür, bir kısmını alıp bir kısmını almamak olmaz. Müslümanın böyle bir muhayyerlik hakkı, bir seçeneği yoktur. Bu yüzden laiklik küfürdür, inkardır. Bu ifadelerin kaynakları Kur'an-ı Kerîm'in içine serpiştirilmiş birçok ayette açıkça görülmektedir.

İşte bu sebepten ötürü İslam açısından laikliği bir kere daha delilleriyle birlikte yakından görmeye çalışalım.

¹⁸ Bkz. Talip Lüçülcan, DİA, Laiklik md. XXVII, 62 vd.

Sekülerizm

Kitabın girişinde bu kavramı tanıtmıştık. Bir özetini sunarak konuya girmek sanırım faydalı olacaktır:

“Sekülerizm, laiklikten daha kapsamlı olarak dinden bağımsız, dinden ayrı yaşama, dünyevileşme görüşüdür. TDK, sekülerizm kavramına karşılık olarak “dünyacılık” sözcüğünü önermiştir. Bizde yaygın olarak “dünyevileşme” şeklinde kullanılır. Sekülerizm genellikle Türkçede laiklik, çağdaşlaşma veya dünyevileşme olarak üç farklı terimle çevrilebilmektedir.¹⁹

Özü itibarıyla o da laiklik gibi devleti ve yönetimi kiliseden, ruhban sınıfından, kısacası dinden arındırma çabasıdır. Hatta laiklikten bir adım ileride olarak bütün bir dünya hayatını dine bağlı olmadan yaşama anlayışıdır. Bu açıdan sekülerizasyon bir lâikleştirme hareketidir. Fakat ne yazık ki bu anlayış, devlet ve dinin ayrı olması veya dine bağlı olmaması noktasında kalmamış, doğrudan dine düşman olmuş, onunla mücadele etmiştir. Ancak ne gariptir ki, Birleşik Krallık'ta halkın büyük bir kısmı seküler olmasına rağmen devlet laik değildir ve kilise doğrudan hükümdara bağlıdır.²⁰

Evet, Türkçeye “sekülerleşme” olarak da çevrilen bu sekülerizasyon kavramı, aslında “dünyevileşme” demektir. Yani din ile olan bütün bağları koparma, dini hayat dışına atma, onu yaşam biçiminde bir değer olarak görmemektir. Buna göre sekülerleşme, dinî olan, din ile ilgilendirilen bütün değer, ilke ve ölçülerin bireysel ve toplumsal hayatın dışına atılması, öte dünyadan alakasını tamamen kopararak, bütün bütün ahiretten

¹⁹ <https://tr.wikipedia.org/wiki/Sek%C3%BClerizm>

²⁰ <https://tr.wikipedia.org/wiki/Sek%C3%BClerizm>

bağımsız bu dünya hayatını dilediğinde yaşama düşüncesi veya yaşam tarzıdır. Laiklik ile farkı şudur: Sekülerizm, genel olarak dünya hayatını din dışı yaşama biçimidir. Laiklik ise bu yaşam biçiminin siyasal örgütlenme şeklini ifade etmektedir.

Sekülerizm ya da sekülerleşme dünyayı, din ve ahiret düşüncesi olmadan yaşamayı ifade eden bir kavramdır. Bir başka ifadeyle insanın dünya hayatını bildiğinde ve keyfince yaşamasını ifade eden bir kavram. Laiklik ile yakınlığı, dinin sosyal yapıdaki otorite ve geçerliliğini yitirmesidir. Sekülerizm laiklikten de ötedir. Tıpkı devlet gibi bireylerin de aklın, kalben ve hissen dinî ve metafizik bağlarından kurtulması ve dinin bir vicdan meselesi haline gelmesidir. Bunun bir adım ötesi ateizmdir. Yani din ve tanrı tanımamak. Bu açıdan bakıldığında ona laikliğin arka planı diyebiliriz herhalde. Laikliğin tabii neticesi batıda sekülerizm'i oluşturur. Ateizme ise insan aklının, kalbinin ve ruhunun tahammülü yoktur. Bu yüzden ateist topluluklardan bahsedilemez. Onlar hep birer münferit vak'a olarak kalacaklardır.

Mustafa Armağan "Sosyal Bilimler Ansiklopedisi"nde bu sekularizasyon kavramı için "dinin sosyal yapıdaki otorite ve geçerliliğini yitirmesi, doğüstü olayların tabii ve dünyevi olayların işi gibi algılanması, in-san aklının dinî ve metafizik bağlardan kur-tulması ve dinin bir vicdan meselesi haline gelmesidir" diyor. Ona göre "dinin çöküşü" demektir.²¹[

Tıpkı laiklikte olduğu gibi bu kavram da dini düşünce, hukuk, ahlak ve dinî kurumların sosyal hayatta kıymetlerini ve önemlerini kaybettiklerini anlatır. Aslında Batıya ait bir kavram olarak Batının dini ve sosyal hayatı için bir değer ifade eder. Ama Batıcı kafa "din değil mi? İslam da öyledir" kolaycılığı ile yanlışa düşmüştür. Öyleyse Müslümanların yaşadığı ülkelerde de din

²¹ Mustafa Armağan, Sosyal Bilimler Ansiklopedisi, Sekularizasyon md.

devlete karışmayacak, sosyal otoritesini bitirecektir. Bu son anlamında laiklik'le eşanlamlıdır.

“Sekularizasyon terimi sosyoloji, siyaset, ilahiyat ve kültürle ilgili disiplinlerde, bazı farklılıklar gösterir. Sekularizasyonun ilahiyat-taki etkisi, Hıristiyan teologların Kitab-ı Mukaddes'i değişen tarihi şartlara uygun olarak dünyevi ve zamana uyan bir tarzda yorumlamaları şeklinde olmuştur. Onlar Hıristiyanlığın yüzyıllarca yanlış yorum-landığını, aslında Hıristiyanlığın ona karşı olmak bir yana, bizzat laik (seküler) oldu-đunu iddia etmişlerdir. Kültür alanında ise sanat, felsefe ve edebiyatın dini muhtevalarının zayıflamasını ve bilimin bağımsız bir disiplin olarak yükselmesini dile getirir.

Terimin bütün bu anlamlarının Batı'ya özel şartlarda ve Batılı düşünce geleneği çerçevesinde oluştuduğu gözden uzak tutulmamalıdır. Buna bağlı olarak, 1960'lı yılların sonu ile 1970'li yılların baş-larındaki tartışmalarda sekularizasyonun Kitab-ı Mukaddes'in bir ürünü olduğu, ona özellikle Hıristiyanlığın yol açtığı söy-lenmiştir. Örneğin ünlü sosyolog Peter L. Berger, Weber sosyolojisini izleyerek sekularizasyonu Yahudi-Hıristiyan geleneği-ne; Tevrat'a, ilk Hıristiyanlığa ve Protestan-lığa bağlamaktadır. Bu yaklaşım sekularizasyonu insanlığın olgunlaşma sürecinin sonucu olarak görmekte, çocukluk ve gençlik dönemlerini Yahudi-Hıristiyan geleneği ile Reformasyon sırasında idrak eden sekularizasyonun, olgunluk aşamasına modern dönemde ulaştığını varsaymaktadır.”²²

Bize göre bir İslam peygamberi olan Hz. İsa'nın tebliğ ettiği din, o günün İslam versiyonu, çeşidi idi. Biliyorsunuz İslâm, zaman içinde tekamül ederek, gelişerek gelmiş, son şeklini Hz. Muhammed'in (sav) tebliğinde almıştır. “Bugün sizin için dininizi

²² A.y.

kemale erdirdim. Size nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslâm'ı seçtim”²³ Ayeti bunu anlatır.

Bu açıdan bakınca iki Hıristiyanlık söz konusudur: Birisi Allah Teâlâ'nın gönderdiği, asıl adı İslam olan Hıristiyanlıktır. Diğeri ise doğduğu yer olan Kudüs'ü bırakıp Roma'ya yerleştiğinde Batılılaşmış, şeriatı atılmış ve dünyevî bir mahiyete bürünmeye başlamış batıl, muharref bir din olan Hıristiyanlıktır. Maalesef bugün doğuda ve batıda Hıristiyanlık denince akla gelen, batıl ve bozulmuş, tahrif ve tağyir edilmiş halde bulunan bu “muharref” dindir.

Dolayısıyla sekülerizme sebep olan, asıl olan değil, onun Batılılarca yorumlanması yol açmıştır. Sonra Batıda laikliğin gerekçelerini tekrar hatırlayalım. Bu süreç sekülerizm için de kaçınılmaz bir süreçtir. Burada pozitivistimin etkisini unutmamalıyız. O düşünceye göre dünya gittikçe esrarını yitirecek, bilinme-yen tabiatüstü olaylar ve güçler artık bilimle açıklanacak, hayat rasyonelleşecek ve din git-tikçe anlamsızlaşıp yok olacaktır. Bu yaklaşım modern toplumda nasıl olup da büyüye, hu-rafelere ve gizli bilimlere olan ilginin orta-dan kaybolmadığını; gelişmiş denilen top-lumlarda doğu dinlerinin ve tarikatların ne-den giderek cazibe kazandığını; Siyonizm, İslami hareketler ve Latin Amerika'daki radikal Katoliklik gibi dini hareketlerin canlı-lıklarını nasıl sürdürdükleri ve modern dün-yada kendilerine nasıl yer bulabildikleri gi-bi sorulan cevaplayamamaktadır.

Sekülerizasyonun ortaya çıktığı yerler, İslam'ın bilinmediği yerlerdir. İsterse bu Müslümanların yoğun yaşadığı yerler olsun. Önemli olan ilmî keyfiyettir. Bunun başka izahları birer teferruattan ibarettir. Bu açıdan bakıldığında maalesef dinini bilmeyen Müslüman toplumlarda, özellikle de Batıcı ay-dınlar, çağdaşlaşma, küreselleşme ve modernleşme adı altında seküler bir

²³ Maide, 3.

hayat yaşamaktadırlar. Laiklik de diyebileceğimiz bu anlayış, dini sosyal hayattan dışlayarak ferdin vic-danına gömer. Siyasi literatürde önemli bir yer tutan sekülerizm, siyasi otoritenin meşruluğunun kaynağının din ve kutsal kitaplar olmasını reddeder. Böyle olunca iktidarın kaynağının halk olduğu demokrasilerde laiklik veya sekülerizm önemli bir yer tutar. Hatta çoğu demokratlar, laik ve seküler anlayış olmadan gerçekte demokrasinin olamayacağını söylerler.

İslâm'da seküler, sekülerizm ve seküla-rizasyona karşılık olacak hiçbir terim mev-cut değildir. İslâm bunların kendisine uygu-lanmasına karşı çıkar. Seküler hayatta Kur'an'daki en yakın ifade “el-hayatu'd dünya”dır. Bu kavram hadislerde “hubu'd dünya / dünya sevgisi” şeklinde geçer. İslamî kaynaklarda “dünya”, dikkat çekici bir kelimedir. Bir yandan Allah Teâlâ'nın yaratıcılığındaki ilim, kudret, tekvin, irade, azamet ve ihtişamı gösteren muhteşem güzellikte ve her zerresi ile bir nimet olan bu dünya, baktıkça yaratıcısından haber veren bir mesaj, nimetlerini kullandıkça da halikına şükrün gereğini söyleyen bir hitaptır. Okudukça marifet ve ilahiyyat fişkırın “kitab-ı kebîr-i kâinattır. Ama bir başka yanıyla da, yani lezzetler, şehvetler, cazibedar yanıyla da kulu Allah'ından alan, yaratıcısını unutturan bir fettandır. Kur'an ve sünnet bu yönüyle ona dikkat çekerek “dünya sevgisinin bütün kötülüklerin başı olduğu” gerçeğine karşı insanları uyarmıştır. Resulullah (sas) Efendimiz de ümmeti hakkında dünya sevgisinden çok korkmuş ve onları dünyaya karşı sürekli ikaz buyurmuştur. Bugün bu gerçek, “dünyevileşme” kavramıyla ifade edilmektedir.

Kutsal kitaplarımızın “geçmiş ümmetleri helak ettiğine” dair dikkat çektiği bu dünya sevgisi, insanı Allah Teâlâ'nın ibadet ve zikrinden uzaklaştırması ve haramlara, günahlara, şehvet ve zulümlere sebebiyet vermesi sebebi ile lanetlenmiştir. İşte sekülerizm denilen bela, buna bir de küfrün eklenmesiyle katmerleşmiş olan “dünyevileşme” olgusunun ta kendisidir. Yani

dünya sevgisi ile ona kul köle olma, bunun neticesinde Allah Teâlâ'yı ve ahireti unutma belası.²⁴

İşte bu haliyle “dünyevileşme” anlamında “sekülerizm”, tamamen bir inanç sorunudur. Küfrün bir tezahürüdür. Bu konuyu çağımızın fıkıh alimlerinden bir hocamızın görüşünü yazarak bitirelim:

“Seküler kavramı daha genel dünyeviliğe, beşerî alana yani Allah'ın dininin müdahale etmediği, yok sayıldığı bir alan yapısına tekabül eder. Laiklik ise bunun içerisindeki siyasi boyutu temsil etmektedir. Öyleyse, ister laisizm, ister sekülerizm olsun, özünde öyle bir alan öngörüyor ki, din oraya kesinlikle karışmayacaktır. Buradan hareketle İslâm'a geldiğimizde, İslâm'da dinin karışmadığı özel ve genel hiçbir alan yoktur. Vardır diyen ya bilmiyor ya yanlış biliyor ya da bildiği halde saptırıyor demektir. "Biliyor, ama bu bilgi farklı bir yorumu dayanıyor" diyenlere cevabım şudur: "İslam'da yorumun kuralları vardır, usulsüz vüsul olmaz."²⁵

²⁴ Bu konuda geniş bilgi için bkz. Cemal Nar, İnançta Kirlenme, “Dünya Sevgisi” bölümü.

²⁵ Hayrettin Karaman, Demokrasi çoğulculuk laiklik ve İslam, Yeni Şafak Gazetesi, 25 Mayıs 2014.
<http://www.yenisafak.com/yazarlar/hayrettinkaraman/demokrasi-cogulculuk-laiklik-ve-islam-53629>

İSLAM LAİKLİĞİ REDDEDER

Ayrılmaz Arkadaşlar

Medeni bir varlık olan insanın, yaşadığı toplum içinde belirleyici ve düzenleyici yasalar olmadan da yaşayabileceğini söylemek, akıl dışılıktır, bu bir.

Bir İslam toplumunda, İslamî yasaların dışında, başka yasaların müslümanlara uygulanabileceğini söylemek, İslam dışılıktır, bu iki.

İslam'ın kaynakları ortada iken buna itiraz da cahiliyettir, yabi bilgisizlik ve inkardır, bu da üç.

Ne var ki zaman zaman bu bilgisizlik ve akıl dışılığı önermiş insanlar çıkmıştır içimizden. İçimizden diyorum, çünkü dışımızdan bunu seslendirenler çoktur. Batı düşüncesinin temelinde bu laik ve seküler düşünce vardır. Dışımızda bunlar elbette olacaktır. Onların varlığı bizce normaldir, anlaşılırdır. Bir yerde bizi gayrete getirmesi ve bilimsel çabalara yöneltmesi bakımından belki faydalıdır da.

Ama içimizden birilerinin, İslam'a bu kadar yabancılaşması, doğrusu üzücüdür. İşte bunu görmek bizi kahrediyor.

Bunların ilk ve en büyük temsilcisi, herhalde "el-İslam ve Usülü'l Hüküm" kitabının yazarı Ali Abdürrezzaktır. Bu kitabı

Ömer Rıza Doğrul, "İslamiyet ve Hükümet" adıyla tercüme etmiştir. Kitabın Yazarı ve içindeki fikirlerin serdi, reddi ve karşı görüşleri içeren eserler hakkında geniş bilgi için Hayrettin Karaman'ın "İslamın Işığında Günün Meseleleri" kitabına bakılabilir.²⁶

Baştan sona ele alınarak bütün yanlış fikirleri birçok yazar tarafından da çürütülen bu kişinin bütün iddiaları, iki çürük temele dayandırılmıştır:

1-İslam, Ruhsal ve bireysel bir inanç örgüsünden başka bir şey değildir; dünya, hayat, devlet, yönetim, toplum ve toplumsal ilişkilerle hiçbir ilgisi yoktur.

2-Allah Rasulü'nün ölümü ile hem risalet, hem de devlet başkanlığı sona ermiştir. İster risaletinde, ister devlet başkanlığında hiç kimse onun yerine geçemez, ona halife olamaz.²⁷

Dün O "asla, asla... ortada ne yönetim, ne devlet, ne yürütme, ne de siyasal eğilimler yoktur. Bunlar, hiçbir zaman olmamıştır" derken, bugün "Allah, dünyayı yarattıysa yarattı. Artık -haşa- çeksin elini dünyamızdan. Biz, kendi yönetimimizi, kendi yasalarımızla yaparız" diyen inkarcılardan acaba ne farkı kalmıştır?

Hem bu sesler bir yerden kulağınıza çalmıyor mu? "Laiklik" ve "sekülerizm" adına bu ülkede de benzer çatlak sesler ne kadar çıkıyor değil mi?

Çok merak ediyoruz, bunlar Allah Teâlâ'ya inanıyorlar mı?

²⁶ Bkz. Age. 3/201-211.

²⁷ Kaynaklar ve fikirlerinin çürütülmesi için bkz. M.Ziyauddin Rayyıs, İslamda Siyasi Düşünce Tarihi, s. 202 vd; H.Karaman, age. 3/201-211.

İnanıyorlarsa acaba o Allah Kur'an'da bize kendini tanıtan Allah mı?

Bu önemlidir.

Çünkü her “tanrı” denilen mahluk, bizim inandığımız Allah değildir.

Gerekçesi mi?

Nasıl Bir Allah?

Adam gerekçesinde böyle diyordu: “İslam, Ruhsal ve bireysel bir inanç örgüsünden başka bir şey değildir; dünya, hayat, devlet, yönetim, toplum ve toplumsal ilişkilerle hiçbir ilgisi yoktur. Allah Rasulü'nün ölümü ile hem risalet, hem de devlet başkanlığı sona ermiştir. İster risaletinde, ister devlet başkanlığında hiç kimse onun yerine geçemez, ona halife olamaz. Kısacası İslam'da devlet de yoktur , hilafet de.”

Ve biz deböyle diyenlere sormuştuk, “Nasıl Bir Allah'a İnanıyorsunuz?” diye.

“Laiklik” ve “sekülerizm” adına bu ülkede bağırıp çağıran sosyalist, komünist, faşist, Kemalist, liberalistler için de sormuştuk, “çok merak ediyoruz, bunlar Allah Teala'ya inanıyorlar mı? İnanıyorlarsa acaba o Allah Kur'an'da bize kendini tanıtan Allah mı?” diye.

“Bu önemlidir. Çünkü” demiştik, “her ‘tanrı’ denilen mahluk, bizim inandığımız Allah değildir.”

İşte gerekçesi:

Onlar, eğer inanıyorlarsa nasıl bir yaratıcıya inanıyorlar bilemeyiz, ama bizim inandığımız Allah Teala, kendini bize

Kur'an'da gayet açık seçik anlatmaktadır. İşte oradan aldığımız bazı gerçekleri aktarmak istiyoruz. Kuşkusuz bu gerçeklerle ilgili Kur'an'da birçok ayetler vardır. Ama biz onlardan bir kaçını zikrederek yazımızı kısaltmaya çalışacağız.

Allah bütün evrenin ve içindekilerin ve bu arada elbette ki insanların da yaratıcısıdır: "O, Yerde ne varsa hepsini sizin için yarattı. Sonra semaya yöneldi, onu yedi kat olarak yaratıp düzenledi. O, her şeyi hakkıyla bilendir."²⁸

"O, gökleri ve yeri, hak (ve hikmet) ile yaratandır"²⁹

Bu kainatın hakimi, maliki, idarecisi, düzenleyicisi Allah'tır. Kainatta hakimiyet, tamamen O'na aittir: "Bilmez misin, göklerin ve yerin mülkiyet ve hükümlerini yalnızca Allah'ındır. Sizin için Allah'tan başka ne bir dost, ne de bir yardımcı vardır."³⁰

"Şüphesiz ki Rabbimiz, gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra Arş'a istiva eden, geceyi, durmadan kendisini kovalayan gündüze bürüyüp örten; güneşi, ayı ve yıldızları emrine boyun eğmiş durumda yaratan Allah'tır. Bilmeniz ki, yaratmak da, emretmek de O'na mahsustur. Alemlerin Rabbi Allah ne yücedir."³¹

Kulları üzerinde hükmetme ve emretme hakkı da yalnızca Allah'a aittir: "Ayrılığa düştüğünüz herhangi bir şeyde hüküm vermek, Allah'a mahsustur."³²

"Ey iman edenler! Allah 'a itaat edin, peygambere itaat edin. Sizden olan ulü'leml'e (idareci ve alimlere) de. Eğer bir hususta

²⁸ Bakara 29.

²⁹ En'am 73.

³⁰ Bakara, 107.

³¹ Araf 54.

³² Şura.10.

anlaşmazlığa düşerseniz – Allah'a ve ahirete gerçekten inanıyorsanız- onu Allah'a ve Rasul'üne götürün (onların talimatına göre halledin); bu hem hayırlı, hem de netice bakımından daha güzeldir."³³

Allah'ın kanunlarından başkasına uymak, kesinlikle yasaklanmıştır: "Hayır! Rabbine and olsun ki, aralarında çıkan anlaşmazlık hususunda seni hakem kılıp da verdiği hükümden içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın onu tam manasıyla kabullenmedikçe, iman etmiş olamazlar."³⁴

"Onlar cahiliye (İslam dışı) hükmünü mü istiyorlar? İyi anlayan bir topluma göre, hakimiyeti, hükümranlığı Allah'tan daha güzel kim vardır?"³⁵

"Kim ki Allah'ın indirdiği hükümlerle hükmetmezse, işte onlar, kafirlerin ta kendileridir."³⁶

Bütün peygamberler, son Allah Rasulü olan Hz Muhammed (sav) gibi, Allah'ın kanunlarını bize ulaştıran insanlardır. Onlar, aynı zamanda Allah'ın kanunlarını söz, fiil ve takrirleriyle açıklamış ve uygulamışlardır.

Bu yönleriyle onlar Allah'ın hakimiyetinin kanunî temsilcileridir. Onların, bu konuda emanetlerini yerine getirmemeleri, yani Allah'ın kanunlarını gizlemeleri, değiştirmeleri, bozmaları, aksini söylemeleri asla caiz değildir. Farz-ı muhal böyle yapacak olsalar, Kur'an'ın kesin ifadesine göre, anında Allah'u Teala tarafından parçalanırlar.³⁷

³³ Nisa 59.

³⁴ Nisa 65.

³⁵ Maide 50)

³⁶ Maide 44.

³⁷ Hakka, 44-47.

İşte yukarıdaki ayette de geçtiği gibi, Rasule itaat, Allah'a itaat gibidir ve farzdır. Dolayısıyla onların emir ve yasaklarına uymak kesinlikle gerekir:

"Her kim Rasule itaat ederse, elbette ki Allah'a itaat etmiştir."³⁸

"Biz Peygamberleri Allah'ın izniyle ancak kendilerine itaat edilmesi için gönderdik."³⁹

"Peygamber size neyi veriyse onu alın, size neyi yasakladıysa ondan da sakının. Allah'tan korkun. Çünkü, Allah'ın azabı çetindir."⁴⁰

Allah ve Rasulünün koyduğu kanunlar, üstün ve öncelikli kanunlardır. Anayasa hükmünde olan bu kanunlara itaat ve inkiyat, her müslümana kesinlikle farzdır. Böyle bir kanun karşısında hiç bir Müslümanın görüş beyan etmeye, itiraz veya bir başka kanunla değiştirmeye hak ve salahiyeti yoktur. Bunlar, ya alınmakla iman korunan, ya da atılmakla kafir olunan kanunlardır. Bir başka seçenek yoktur insan için:

"Kendisi için doğru yol belli olduktan sonra, kim peygambere karşı çıkar ve müminlerin yolundan başka yola giderse, onu o yönde bırakırız ve cehenneme sokarız; o ne kötü bir yerdir."⁴¹

"Bazı insanlar, "Allah'a ve peygambere inandık ve itaat ettik" diyorlar; ondan sonra da içlerinden bir gurup yüz çeviriyor. Bunlar inanmış değillerdir. Onlar, aralarında hüküm vermesi için,

³⁸ Nisa 80.

³⁹ Nisa 64.

⁴⁰ Haşr 7.

⁴¹ Nisa 115.

Allah'a ve Peygambere çağrıldıklarında, bakarsın ki içlerinden bir kısmı yüz çevirip dönerler.”

"Aralarında hüküm vermesi için Allah'a ve Resulüne davet edildiklerinde, müminlerin sözü ancak, "İşittik ve itaat ettik. " demeleridir. İşte asıl bunlar kurtuluşa erenlerdir."

"Allah ve Rasul'ü bir işe hüküm verdiği zaman, inanmış bir erkek ve kadına o işi kendi isteklerine göre seçme hakkı yoktur. Her kim Allah ve Resulüne karşı gelirse, apaçık bir sapıklığa düşmüş olur."

Bizim inandığımız Allah Kitabında böyle diyor, böyle istiyor.

Dediğine kulak asılmayan, emrine itaat edilmeyen bir Allah Teâlâ'ya iman etmenin anlamı, gereği ve faydası nedir?

İnsan bunu düşünmeyecekse, akıl niye var?

Müslüman Laik Olamaz!

Gelelim sorumuza; Kişi laik olur mu? Özellikle de Mümin ve Müslüman kişi laik olur mu?

Asla!

Müslüman bir kişi asla laik olamaz!

Aslına bakarsanız değil Müslüman, herhangi bir dini olan laik olamaz. O yüzden ancak tanrı tanımaz ateistler laik olabilirler. Laiklik kişilerin değil, devletin sıfatı olabilir ancak eğer olursa.

Bu ülkede çok garip bir durum daha var. Bazı Müslümanlara “şeriati inkar etmek, Kur'an'ın bir kısmını inkar etmek demektir.

Öyleyse bu laiklik insanı dinden çıkarır” diyorsunuz, size kızıyorlar.

Bize kızmakla imanınızı kurtaramazsınız, dini doğru bilerek sahih iman ederseniz siz de imanınız da kurtulursunuz. İster kızın, ister kızmayın, mesele bu değil. Mesele sizin imanınızı korumanızdır. Bize inanmıyorsanız açıp okuyunuz akaid ve ilmihal kitaplarından.

Açınız müftülüğe telefonu, sorunuz. Açınız Diyanet İşleri Başkanlığına, sorunuz. Açınız ilahiyata, sorunuz.

Ancak uyarmadan da geçmeyelim; aman dikkat, devletin bu tür üst kurumlarına, devletin resmi görüşüne ters düşen soruları sorarken, ihtiyatlı olmalısınız. Devletin görüşü ile İslam’ın görüşü ters düşerse, acaba hangisini tercih ederler? Yaşananları görünce kuşku duymamak elde değil maalesef. Bu konuda Diyanet hakkında demin söylediklerimizi de göz önüne alırsak, “Aşağı tükürsen sakal, yukarı tükürsen bıyık” misaliçok rahat konuşamıyor, doğru bilgilendirme olup olmayacağından kuşku ve endişe duyuyoruz.

İşte hem Kur’an’ın, hem de Anayasa Mahkemesi’nin açık ifadeleriyle bir kere daha inkarı mümkün olmayacak açıklıkta hakikati ortaya koymuş bulunuyoruz ki, bir Müslüman asla ve kat’a laik olamaz!

Aslına bakarsanız değil Müslüman, herhangi bir batıl dini olan bile laik olamaz. O yüzden ancak tanrı tanımaz ateistler laik olabilirler.

“Anayasa Mahkemesi de nerden çıktı?” mı diyorsunuz? Yazalım öyleyse.

Anayasa Mahkemesi Şahittir

İslâm dini, toplumun hukuk, ekonomi, siyaset, ahlak ve sair bütün yönlerini ana hatlarıyla düzenlemiş ve bu ana hatlara aykırı olmayan yorumları yapma hususunda insanlara yetki vermiş olan bir dindir. Kur'an-ı kerim, laikliğin özü demek olan "din kurallarının yerine aklı ve bilimi koymayı" reddettiği gibi "devletin dini denetlemesini" de reddeder.

Aslında İslam ile laikliğin bağdaşmayacağını laikçiler de bilirler. Nitekim Anayasa Mahkemesi'nin başörtüsü hakkında verdiği Temmuz 1989 tarihli kararın gerekçesinde şöyle der: "Dinler, doğaları gereği laik değildir." Buradan da anlaşılıyor ki, Anayasa Mahkemesi sadece İslam da değil, herhangi bir din ile laikliğin asla bağdaşamayacağı kanaatindedir ve bunu karara bağlamıştır. Bu durumda Laiklik, Anayasa Mahkemesince de dinsizliktir.

Madem dinler laik değildir, o zaman dindarlar da laik değildir ve laikliği de asla kabul edemezler. Bize gelince, İslâm demek, Kur'an'ın koyduğu kuralları kayıtsız şartsız kabul etmek demektir. Onlardan bir tanesini bile inkar etmek, aşağılamak, alaya almak, uygun, faydalı ve yerinde görmemek, insanı müslümanlıktan çıkarır.

Kur'an-ı kerim, din kurallarının yerine aklı ve bilim koymayı reddettiği gibi devletin dini denetlemesini de reddeder. Bunu belirten çok sayıda ayet vardır. Bu ayetlerden birisi:

"Ey inananlar, Allah'a boyun eğin, Resûl'e ve sizden olan yetkililere boyun eğin. Eğer herhangi bir şeyde anlaşmazlığa düşerseniz. Onu Allah'a ve Resûlüne götürün. Allah'a ve Resûlü'ne

gerçekten inanıyorsanız böyle yaparsınız. Bu sizin için daha hayırlıdır ve sonucu daha güzel olur."⁴²

İslâm dini, toplumun hukuk, ekonomi, siyaset, ahlak ve sair bütün yönlerini ana hatlarıyla düzenlemiş ve bu ana hatlara aykırı olmayan yorumları yapma hususunda insanlara yetki vermiş olan bir dindir. Müslüman olmak isteyen kişi, yukarıdaki ayet gereği bunu böyle kabul etmek zorundadır. Hiç kimse inancını değiştirmeye zorlanamaz. Çünkü kalpten kabul edilmeyen, sadece görüntüde olan bir müslümanlık münafıklıktır. İslâmiyet münafıklığı reddettiği için inançlara baskı yapmaz. İsteyen inanır, isteyen inanmaz:

"De ki, bu Kur'an Rabbiniz'dendir. Artık dileyen inansın, dileyen inkar etsin. Biz zalimlere öyle bir ateş hazırlamışızdır ki, duvarları onları saracaktır. Feryad edip yardım isterlerse erimiş maden gibi yüzleri haşlayan bir su ile yardımlarına gidilecektir. O, ne kötü bir içecektir ve bu ne kötü bir birlikteliktir."⁴³

İnsan İmanını Önemsemeli

Her ne ise, imanınız sizin için önemliyse sorunuz.

Dediğimiz doğruysa tövbe ediniz.

Yoksa çıkmamak üzere ebediyen cehennemde yanarsınız.

Kızınız, ya da kızmayınız, umurumuzda mı bizim? Bizim derdim sizzsiniz, yani sizin imanınızı kurtarmaktır.

"Size ne bizim imanımızdan, siz kendi imanınıza bakınız" deseniz de, biz yine sizi düşünür ve kurtarmaya bakarız. Bizim için insan önemlidir. Çünkü bu vazifeyi sizden değil, Allah Teâlâ'dan

⁴² Nisa, 59.

⁴³ Kehf, 29.

aldık. Derdimizi davamızı bir bilerseniz, teşekkür ederek elimizi öpersiniz.

Aman istemez, el öptürmeye hiç hevesimiz yoktur, yeter ki dinleyiniz ve imanınızı koruyup kurtarınız.

İlk Günlerinde İslam

İslâm dininin iki büyük kaynağı; mukaddes kitabımız olan Kur'ân-ı Kerîm ve sevgili Peygamberimizin Sünnet-i Seniyyeleridir.

Resulü Ekrem Efendimize (sav) bizzat muhatap olma saadetine eren, davet ve sohbetleriyle kalpleri nurlanan ve açılıp inşirah bulan ilk müslümanlar, bu iman ve sohbetin feyiz ve bereketiyle temiz bir vicdana, ihlas ve samimiyet dolu bir amele ve tertemiz bir ahlaka sahiptiler. Çünkü, ilâhî vahyin nuru ve Resulullah'm sohbeti, onları, her türlü bâtil inançlardan, kötü huylardan uzaklaştırmış, kalplerini temizlemiş, fikirlerini olgunluğa erdirmişti. Bu sayede aralarında sevgi ve saygı, birlik ve beraberli, yardımlaşma ve paylaşma sağlamıştı. Çünkü içtikleri kaynakları Kur'ân, mürşidleri sevgili Peygamberimiz (sav) idi. Herşeyi O'ndan öğrenirler, öğrendiklerinin hak olduğuna tereddütsüz inanırlar ve bu ilâhî hükümlerle ertelemeyen seve seve amel ederlerdi. Aralarında bir mesele meydana gelse, onu derhal Peygamberimize aez ederek çözerlerdi.

Peygamber Efendimiz, vahiy yoluyla kendisine bildirilen bütün ilâhî emirleri, dinimizin temel esaslarını, îman, ibadet, amel ve ahlaka dair hükümlerini, fert ve cemiyeti saadet ve selamete ulaştırın kanunları açıklar ve uygulayarak öğretirdi. Ashâb-ı Kîram da bu hükümleri dikkatle tatbik ederler, her emri titizlikle zamanında yerine getirmeye çalışırlardı. Bir de kendilerine faydası olmayan konular üzerinde zihinlerini yormazlardı. Gayeleri, ilâhî emirlere uymak ve yasaklanan her şeyden kaçınmakla takvalı bir

nüslüman olmağı.

Ashâb-ı Kiram'dan sonra gelen «Tabîin» de, Ashabın bu hayırlı yolunu tutmuşlardı. Onun için hâdiseler ve ihtilâf edilen mes'eleler az oluyor, bir bir sorun çıkarsa kolayca hallediliyordu. Bu sebeple onların ilk zamanlarında dînî akidelerini bugünkü “kelam ilmi” çerçevesinde izah ve isbat eden bir ilim vücûda getirmeye lüzum görülmemişti. Ancak devlet ve toplumda meydana gelen ameli sorunlar, gerekli kanunlar için önce Kur'an ve sünnete bakılıyor,orada bulunmazsa sahabeye soruluyor, orada da bir çare bulunmazsa ehli tarafından içtihat edilerek sorun çözülmüyordu.

Aradan uzun bir zaman geçince, nübüvvet nurunun insanlardan uzak kalması, o ilâhî feyizden faydalananların azalması durumu değiştirdi. Genişleyen İslâm ülkesindeki yeni temaslar, çeşitli dinlere mensup kimselerden bir kısmının müslüman olmaları, bunlar arasında zahiren Müslüman gözükken münafıkların dini içten yıkma çabaşarı, her ülkede eskiden var olan dîn, fikir ve kültürlerin etkisiyle yeni yeni fikirlerin ve birtakım fırkaların doğmasına ve dolayısıyla müslümanlar arasındaki arı duru inancın, birlik ve beraberliğin bozulmasına ve kötü fikirli kimselerin çoğalmasına sebep oldu. Bu sapık fikirler, bazı zayıf imanlıların bozuk fikirlere ve sapık inançlara meylini arttırdı.

Böylece fikirlerde ayrılık, gönüllerde nefse uyuş arttı. Hakk ile bâtil, doğru ile yanlış birbirine karışmaya, din âlimlerine müracaatlar ve verilen fetvalar artmağa başladı, işte bu şartlar altında, dinin esaslarını tesbit etmek, doğru ve gerçek inançları, yanlış ve bâtil olanlardan ayırd etmek, Kur'ân ve Sünnete dayanan îslâmî akideleri, sonradan uydurulan sapık fikirlerden korumak ihtiyacı hâsıl oldu. Böylece îman ve akîde esaslarını bildirip, delillerle isbat eden ve müslümanları bâtil fikirlerden koruyan

Tevhîd ilmi doğdu.⁴⁴

İslam'da Üç Alan

İslâm dini, iman, akide, ibadet ve ahlâk dair ilke ve kanunlar kadar içtimaî, iktisadî, idarî, hukukî hükümleri de en güzel biçimde bildiren ve hayata sunan ilahî kanunların tamamıdır. Amacı ise, bu dünyaya imtihan için gönderilip onu imâr ve ıslâha memur edilen, bunun için de evrendeki bütün varlıklar emrine ve hizmetine verilen insanı, bireysel ve toplumsal hayatında refah, huzur ve saadete kavuşturmadır.

İslâm dini, insanların gelişme ve yükselmesiyle Allah tarafından geliştirilen ve her türlü ihtiyâca her zaman cevap verebilen sahih, doğru ve gerçek inanç, ferde ve cemiyete huzur, refah ve saadet getiren salih ve faydalı iyi amel ile nefsi ve kalbi kötü huylardan, azgın şehvetlerden, bencil duygulardan arındıran ve huzur, sakinet, vakar, tevazu ile mutluluğu sağlayan güzel ahlâk esaslarını sade ve açık seçik bir şekilde bildiren en son ve en mükemmel bir dindir. İnsanlığı dâima doğru yola sevkeden ve hidâyete eriştiren ilâhî bir kılavuzdur. Çünkü o, insanı, önce Yüce Rabbine, sonra nefesine, daha sonra ailesine ve içinde yaşadığı cemiyete karşı olan vazifelerini öğreterek en güzel ahlâk üzere olmasını, dünya ve âhirette saadete ermesini temin eder.

İslâm dini getirdiği ilâhî ölçülerle ilme ve irfana, hikmet ve burhana dayanan, dâima akla hitabeden ve onun ıslâhını hedef tutan bir dindir. Çünkü bu yüce din; akli, cahillikten ve sapık inançlardan koruyarak, onu hak ve gerçeğe yöneltir, ilim nuruyla aydınlatır.

Bu ilâhî din, kalbi ve nefsi, Allah'a ibadet yoluyla ıslâh edelek güzel ahlâka ulaştırır, dâima birlik ve beraberliği, düzen ve

⁴⁴ Bkz. Ali Arslan Aydın, İslam İnançları, (Tevhid Ve İlm-i Kelam), Gonca Yayınları: 55-56.

disiplini, orta yolda dengeli olmayı, eşitlik ve adaleti, hukukun üstünlüğünü, insan hak ve hürriyetini gerçekleştirmeyi gaye bilen, ilâhî hükümleriyle sosyali adaleti temin eden, akıl ve irfan, hak ve adalet, ahlâk ve fazilet dînîdir.

İşte bu güzel dinimizin ilâhî hükümleri, şu üç temele ayrılır:

1- îman ve inançla ilgili olan itikadî hükümler (Ahkâm-ı îtikâdiyye).

2- Bireysel ve toplumsal işler ve insanî ilişkilerle ilgili olan emirler ve yasaklar, yani amelî hükümler (Ahkâm-ı Ameliyye).

3- Kalb ve nefis ile, ahlâk ve vicdan ile ilgili olan ahlâkî veya ruhî hükümler (Ahkâm-ı ahlakiyye veya Kalbiyye).

Bunları kısaca görelim.

Îtikâdî Hükümler

İslâm'da îtikâdî hükümler; kalb ile tasdik edilerek kesin olarak inanılan ve gönülden bağlanılan dînî mes'elelerdir. Bunların başında; Allah'ın varlığına, birliğine, bütün kemâl sıfatlarla muttasıf, noksan sıfatlardan münezzehe olduğuna inanmak gelir. Bu inanç, Cenâb-ı Hakk'ı birleyen ve O'nu takdis eden «Tevhîd ve Tenzih» akîdesidir. İslâm dinindeki îtikâdî hükümlerin esas ve temeli bu inançtır. Bundan sonra ikinci temel inanç; Hz. Muhammed (a.s.)'in Allah'ın kulu ve Resulü olduğuna inanmak, Cenâb-ı Hakk'm insanlık âlemine bildirdiği bütün dînî hükümlerin doğruluğunu kalb ile tasdik etmektir. İşte bu iki îman esas, İslâm'ın «Şehâdet kelimesi» olan; «Eşhedü enlâ ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden Abduhû ve Rasnluhû» cümlesinde ifadesini bulmuştur.

Allah'dan başka hiçbir ilâh bulunmadığına ve Hz. Muhammed (s.a.v.)'in Allah'ın kulu ve Resulü olduğuna şehâdet

ederek, bu iki esası kalb ile tasdik etmek, İslâm'ın dâvetine icabet etmek demektir. Bunun içindir ki, bu iki esasa kalbi ile inanan ve onu diliyle ilân eden kimse, İslâm dinine girmiş ve müslüman olmuş sayılır. Çünkü Hz. Muhammed'e (s.a.v.) inanmak, O'nun getirip tebliğ ettiği diğer îman esaslarına ve îtikâdî hükümlere de inanmayı gerektirir. Bu îman esasları, «Amentü»'de ifadesini bulan; Allah'a, Meleklerine, Kitaplarına, Peygamberlerine, Ahiret gününe, Kadere, : yâni hayrın ve şerrin Yüce Allah'ın takdiri ve yaratması ile olduğuna ve öldükten sonra tekrar dirilmenin hak ve gerçek olduğuna inanmaktır.

Bu îman esasları, bütün Peygamberlerin ittifak ettiği dînî inançlardır. Bu inançlar, zaman ve mekâna göre asla değişmeyen ve kesinlik ifade eden dinî esaslardır. Bunlar ilk Peygamber Hz. Âdem'den, sorı Peygamber Hz. Muhammed (s.a.v.)'e kadar hiç değişmemiş ve bütün Peygamberler aynı itikadî hükümleri tebliğ etmişlerdir.⁴⁵

Bu îtikâdî esaslar, Kur'ân-ı Kerîm'de açık bir ifade ile beyân olunmuş ve kesin delillerle teyid edilmiştir. Dinde îtikâd esas olduğundan, itikadî hükümlerde kesinlik ifade eden deliller aranır. Bu gibi hükümler, zan ifade eden bilgiye dayandırılmaz. Çünkü zannî delil ile, yakîn ve tasdik hâsıl olmaz.⁴⁶

Amelî Hükümler

Amelî Hükümlere gelince, bilindiği gibi amel; yapılan, vücuda getirilen iş demektir. Bir şeyi yapmak için önce o şeyi bilmek ve ona inanmak gerekir. Bu sebeple, inanmak, yani îman, yapmaktan, yâni amelden öncedir. O halde îman, esas ve temel,

⁴⁵ Bu konuda yazılan “İman ve Etkisi”, “İmanın Kıymeti ve Korunması”, “İnançta Arınma” isimli kitaplarımıza bakılabilir.

⁴⁶ Ali Arslan Aydın, İslam İnançları, (Tevhid Ve İlm-i Kelam), Gonca Yayınları: 68-70.

amel ise, fer', yani teferruat, detay ve temele göre bina hükmündedir. Temelsiz bina olamayacağı gibi, imansız amel de bir kıymet ifade etmez.

Dinin amelî hükümleri, îman eden her insanın yapması, nefsinde ve çevresinde uygulanması gereken Allah Teâlâ'nın emir ve yasaklarıdır. Bunların bir kısmı, ferdin Allah Teâlâ'ya karşı olan vazifelerini, diğer bir kısmı da ferdin fert ve cemiyetle, cemiyetin de diğer cemiyetlerle olan münasebtlerini, karşılıklı hak ve vazifelerini bildiren amelî hükümlerdir. Bu itibarla amelî hükümler başlıca iki kısma ayrılır :

1-İbâdât/İbadetler

2- Muamelât/Muameleler.

İbâdetten gaye; Allahu Teâlâ'nın en büyük ve en yüce olduğuna inanarak, O'nu tazim, tebcil ve takdis etmek, bunu içten gelen bir arzu ve tam bir ihlâsla yapmaktır. Bu şekilde eda edilen ibâdet, insanın fikrini, ruhunu ve iradesini terbiye eder. Allah'dan başka hiçbir varlığa kulluk etmemeyi ve yalnız Allah'dan korkup, O'ndan yardım dilemeyi öğretir.

İbâdette ihlâs, insanın kalbini riyadan, gösterişten ve nifaktan, fikrini şirkten ve inkârdan koruyarak ahlâkını kemâle erdirir. Bu sebeple ihlâs, ibâdette esastır.

İbâdet, Kitap ve Sünnette beyan edilen esaslar dahilinde noksansız olarak yapılır. Zamanın, mekânın, örf ve âdetlerin değişmesiyle değişmez. İbâdetler, mahlûk ile Hâlikî arasındaki münasebetin bir tecellisi olması bakımından, artmaz veya eksilmez. Çünkü, ibâdet, kul ile Rabî arasında olan, zaman, mekân, Örf ve âdetle alâkası bulunmayan ve yalnız Allah'a karşı yapılan bir vazife, Hak Teâlâ'nın emrettiği gibi edası gereken bir farizadır. Onun şeklini de keyfiyetini Cenâb-ı Hak tâyin etmiş ve her zaman edâ edecek tarzda ayarlamıştır.

İbâdetler, ya namaz ve oruç gibi bedenî, veya zekât gibi mâlî, yahut da hacc gibi hem bedenî, hem de mâlî olur.

Bu ibâdetlerin esasları, Kur'ân-ı Kerîm'de bildirilmiş, izahı ise Peygamberimizin sünnetleriyle yapılmıştır. Her müslüman ibâdetini, Peygamberimizin edâ ettiği, daha sonra bize kadar tevâtür yoluyla geldiği şekilde yapmakla mükelleftir. Tevâtüren sabit olan ibâdet şekillerinde hiçbir surette değişiklik yapmak caiz değildir.

Muamelât ise: Fert ve cemiyetin hukukî, idâri, içtimaî ve iktisadî sahalarda muhtaç olduğu hükümlerdir. Bunların da esası Kur'ân-ı Kerim'de beyan edilmiş, etraflı olarak açıklaması ise Peygamberimize bırakılmıştır. Ancak, bu amelî hükümler, genel kaideler ve o zaman vukua gelen cüz'î hadiselerle ilgili ilâhî hükümlerdir. Fakat zamanla karşılaşılan cüz'î hadiseleri sınırlamak mümkün olmadığından, «genel esaslar sabit olmakla beraber, zaman, mekân ve örfün değişmesiyle, dünya ile ilgili fikhî ve cüz'î hükümler de değişebilir.»

İbâdetler, irade ve ihtiyar ile ve Allah'ı takdis ve ta'zim gayesiyle yapıldığı halde, muameleler, fayda elde etmek veya zarardan kaçınmak gayesiyle yapılabilir.

İbâdetlerin ve beşerî muamelelerin muntazam ve mükemmel bir şekilde yapılması ve herkesin adalete ve başkalarının hukukuna riayet etmesi için de, “Ukûbât” denilen “Cezaî Hükümler” konmuş, iyi yolda yürüyenlere mükâfat, kötü yola sapanlara da şiddetli azâb vadedilmiştir.

Amel ile ilgili olan hükümlerin tamamına “Şeriat” denir. Bu hükümleri tetkik eden ilme de; “Ahkâm ve Fıkıh İlmi” adı verilmiştir.

Mükellef bir insanın yapması veya yapmaması gereken işler hakkında vârid olan ilâhî emir ve yasaklar, yâni amel ile ilgili olau

şer'i hükümler sekiz kısımdır. Çünkü bir şeyin yapılmasının dînen hükmü; ya farz, ya vâcib, ya sünnet, ya müstehab, ya mubah, ya haram, ya mekruh veya müfsid olur.⁴⁷

Şunu da ifade edelim ki bir dindâr için, mensup olduğu dinin akide ve esaslarını etrafa yaymak, bunları başkalarına duyurup öğretmek dinî vazifelerin en mukaddeslerindedir. Çünkü dindârın nazarında, bu akide ve esaslar birer hakikattir ve bunları bilmeyen insan helak ve hüsrandır. Hakikati göstermek ve uçuruma kayan bir insanı tutup kurtarmak hem yüksek bir insanlık borcudur, hem de Allah'ı takdis ve ona ibadet vazifesinin en sevaplısıdır. Bu vazifeyi dindâr, yerine ve icabına göre ve gücünün yettiği derecede, fikren veya bedenen, sözle veya yazıyla ifa etmekle mükelleftir. İslâm'da cihad farızasından başka, tâlim ve tedris, neşir ve telkin vazifesinin de esası ve mantığı budur. “Davet, tebliğ, irşad, nasihat, telkin, vaaz, tâlim, tedris, neşir” de dediğimiz bu tür çalışmalar, iman ve salih amelin yanında ayrı bir vazifedir.⁴⁸

Nitekim kısa üç ayetlik “Asr Suresi” bu gerçekleri ifade eder:

“1. Asra yemin ederim ki 2. İnsan gerçekten ziyan içindedir. 3. Bundan ancak iman edip iyi ameller işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve sabrı tavsiye edenler müstesnadır.”

Bu arada bu vazifelerin ifasını mümkün kılmak üzere, dinlerde bir cami, mescid, t-medrese, tekke, dergah, ribat gibi binalar ve müştemilâtı da vardır. Buralarda faaliyet gösteren özel yetişmiş insanlar da vardır. Bütün bu müesseseleri idare eden ve

⁴⁷ Konu ile ilgili “İlim ve İktidar”, “İslamda Devlet ve Siyaset gibi kitaplarımız yanında “İslam'ın Özeti” adını verdiğimiz ama henüz bastıramadığımız bir eserimiz vardır.

⁴⁸ Bu davet ve tebliğ konularını anlatmak için yazdığımız şu kitaplara bakılabilir: “Alimin Önderliği”, “İlim ve Özgürlük”, Cihad ve Zafer Şartları”, “İnsana Ulaşmak”.

denetleyen üst kurumlar da oluşmuştur. Tarihte meşihat, şeyhülislamlık gibi kurumların yanında günümüzde Diyanet İşleri Başkanlığı da bu amaçlarla kurulmuşlardır. Bu teşkilâtların gayesi ve bu mesleğin mevzuu, bir taraftan ibadet ahkâm ve merasimini tanzim ve idare etmek, bir taraftan da dinin akide ve amel ahkâmını öğretmek, duyurup tanıtmak, yaymak ve korumaktır.

“Dikkat olunsun ki, dinlerin kudret ve nüfuzu, hattâ devamlarının imkânı, her şeyden evvel, mâbed teşkilâtının ve bilhassa, ruhanîler sınıfının kuvvet ve selâbetine bağlıdır. Bu teşkilât fersûdeleşir ve daima değişip inkişaf eden ihtiyaçları karşılayamaz bir hâle gelirse; bu sınıfın bilgi seviyesi düşer ve seciyesi çürürse din de o nisbette zayıflar ve bir gün gelir mabedin çatısı göçer. Tarih gösteriyor ki, dinlerin azamet de virleri mâbed teşkilâtıyla ruhanîler sınıfının kuvvetli ve seciyeli olduğu zamanlardır. Hülâsa din, mücerred bir iman ve çıplak bir akideden ibaret değil dir; aynı zamanda ahlâk ve ibadettir, dua ve münacattır, tâlim ve tedris, neşir ve telkindir.”⁴⁹

⁴⁹ Bkz. Ali Fuat Başgil, Türkiye’de Din ve Vicdan Özgürlüğü, 193. Yazar burada hıristiyanlıktaki mabed ve kadrosu ile İslamiyetteki karşılığını gündeme getirmektedir. Batıdan laikliği alırken karşısındaki dinin kurumlarını görmezlikten gelenlere bir ders ve ibret olsun diye şu son sözlerini iktibas etmeyi faydalı görüyorum: “Kilise emrindeki bu müesseseler ve bu seçkin kadro ilim, kültür ve seci yece bugün dünyanın en kuvvetli genç zekâlarını yetiştirmektedir. Katolik âleminin, yalnız ilahiyat, felsefe ve edebiyatta değil, aynı zamanda müspet ilimler sahasındaki büyük şöhretleri ve üstün âlimleri de bu zekâlar arasından sivrilip yükselmektedir, işte okuyucum, Avrupa’da komünizmin yıkamadığı Katolik kalesi böyle kurulmuştur; faşizmin bükemediği için öpüp başına koyduğu Katolik eli, Hitler ordularının yaramadığı Katolik cephesi budur.

Mâbed teşkilâtı ve personeli bakımından, büyük dinler arasında, bugün en fakir kabanı, esef edelim ki, İslâmiyet’tir. Biz burada bu fakirliğin tarihî ve sosyolojik sebepleri üzerinde uzun uzadıya

durmayacağız. Yalnız bize en esaslı görünen iki sebebi kısaca hatırlatmakla iktifa edeceğiz.

Bunlardan biri ve bizce başta geleni, İslâm dünyasında diyanetin bugün bile devletten yakasını kurtarıp politikaya karşı istiklâl elde edememiş olmasıdır. Kanaatimizce, İslâm mabedi politikanın koltuğu altında ve politikacıların hizmetinde kalmak ta devam ettikçe daha da çok fakirleşmeğe mahkûmdur. Bu vaziyetten kurtulmak ve böyle bir mahkûmiyete düşmemek için İslâm mabedinin tutması lâzım gelen tek yol muhtariyet ve politika karşısında bitarafliktir.

Bugün İslâm'ın mâbed teşkilâtı ve personeli bahsindeki fakirliğinin diğer esaslı sebebine gelince, bunu bu dinin kendi bünyesinde aramak icap eder. İslâm'ın diyanet bünyesi Hıristiyanlıktan mühim bir noktada ayrılmaktadır: Hıristiyanlık, ruhanîlik ve dinî ofis teşkilâtı üzerinde oturduğu halde, Müslümanlıkta ruhanîlik ve dini ofis yoktur, İbadet hususunda, ehliyetli olan her Müslüman öne geçerek ibadete riyaset eder. Meselâ, cemaatle namaz kılmak için dinen resmî sıfatı haiz vazifeli bir imamın bulunması şart değildir. Cemaat arasından imamete ehil olan bir Müslüman başa geçer ve imamet icra ey ler. (Cuma namazlarının hususiyeti bu mütalâanın dışında kalır.)

Şüphesiz ki, bu yokluk İslâmiyet için bir üstünlük ve pek büyük bir meziyettir. Bu sayede İslâmiyet en liberal bir din vasfını kazanmış ve mensuplarını, Hıristiyanlıkta olduğu gibi, zaman zaman yükselip alçalan bir Ruhban sınıfının sultasına tâbi kılmamıştır. Fakat buna mukabil, son bir iki asırlık vukuat göstermiştir ki, mâbed teşkilâtı ve ofis yokluğu İslâm dünyasını diyanet bahsinde bir başı boşluğa sevk etmiş ve büyük bir noksan mahzuru doğurmuştur. Kuvvetli bir teşkilât ve seçkin bir kadro yokluğu yüzündendir ki, bu gün İslâmiyet, mâruz kaldığı hücumlara karşı, kendini müdafaa edecek yük sek seviyeli elemandan hemen hemen mahrumdur. Son devirde komünizmin, faşizmin ve nasyonal sosyalizmin yıkamadığı Hıristiyanlık kalesine mukabil; Müslüman memleketlerin bazılarında bir zamandan beri şiddetle hüküm süren siyasî taassub feveranları karşısında, esef edelim ki, İslâmiyet mağlûp olmuşa benziyor. Nasıl mağlûp olmasın ki, o bâzı memleketlerde İslâm'ın yüksek ilmini ve felsefesini hakkıyla bilen kalmamış ve din namına, ortalığı cehalet ve dalâlet bürümüştür. Bu gidiş devam ederse, korkarım ki, yarın Müslümanlar, Müslümanlığı Hıristiyan âlimlerden öğrenmeğe muhtaç olup utanacaklardır. Bu vaziyeti düzeltmek için çare ne olabileceği noktasında düşünmek isteyen okuyucularına tavsiye ederim: "İslâm'ın

Ahlakî Hükümler

Ahlakî Hükümler ise şer'î hükümlerin üçüncü kısmıdır. Bu da; kalbi saflaştırıp arı duru yapmaya, nefsi tezkiye ve ıslâha, ruhu yüceltmeye ve ahlakî kemâle erdirmeye yönelik olan hükümlerdir. Bu hükümler, kalb, ruh, nefis ve güzel ahlâk ile ilgili olan amelleri bildirir.

İslâm dini güzel ahlâka son derece önem vermiş, her vesile ile insanları güzel ahlâka teşvik etmiştir. Kur'ân-ı Kerîm ahlâk ve fazilette beşeriyetin en büyük kaynağıdır. Peygamber Efendimiz ise, güzel ahlâkın en yüce rehberi ve örneğidir.

İslâm ahlâkının özeti; Allah'ın emirlerine saygı ve itaat, mahlûkâtına şefkat ve merhamettir.

Dinimiz Allah'a, Peygambere, nefse, ana - babaya, cemiyete ve bütün insanlığa karşı olan insanî ve ahlakî vazifelerimizi en güzel şekilde öğretmiş, ahlakî ve içtimaî esasları Kur'ân-ı Kerîm ve Yüce Peygamberimiz vasıtasıyla bütün insanlığa ilân etmiştir.

Bir müslüman için namaz ve oruç gibi ibâdetler nasıl birer dînî vazife ise, herkese karşı güler yüzlü, tatlı sözlü olmak, kimseyi incitmemek, dâima iyilik etmek ve kötülükten kaçınmak ta mühim birer dînî vazifedir. Mala, cana, ırza göz dikmek nasıl haram ise, başkalarına iftira etmek, verilen sözü tutmamak ve yalan söylemek de öylece haramdır.

Allah'a îman ve ibâdet nasıl birer dînî esas ise, bütün mahlûkata şefkat göstermek, merhamet etmek, güzel ahlaklı olmak

Nuru Mecmuası, sayı 24, 1952 “yeni bir Diyanet İşleri kanun tasarısı”. Yazan: Ali Fuat Başgil.” Bizim de Diyanet Teşkilatı için düşündüklerimiz ve önerdiklerimiz özellikle iki kitabımızda yazılmıştır, bakılabilir: “İlim Ve İktidar”, “İslam Sancısı”.

da, aynı derecede önemli birer esastır.

Hülâsa İslâmiyet, fert ve cemiyeti kemâle erdiren her türlü ahlâk esaslarını insanlık âlemine bildirmiş, Sevgili Peygamberimiz de, bütün bu esasları bizzat nefsinde en güzel bir şekilde tatbik ederek Cenâb-ı Hakk'ın “Muhakkak ki sen en güzel ahlâk üzeresin (en güzel ahlâka sahihsin.)”⁵⁰ ilâhî iltifatına mazhar olmuştur.

Kalble ve ahlâkla ilgili olan hükümler, Ahlâk ve Tasavvuf ilminde incelenir ve gerekli bilgiler verilir.⁵¹

İslam'ın Kaynakları

“Ahkâm-ı Şer'iyye” de denilen dînî hükümlerin kaynağı, ilâhî bir esasa dayanan dînî delillerdir. Naklî olan bu delillere aynı zamanda “Edille-i Şer'iyye”, yani “Şeriatın Deliller»” denir.

Dînî hükümlerin hepsi, ilâhî vahye dayanan şer'î delillerden öğrenilir. Bu hükümlerin hiçbiri insanî bir esasa dayanmaz. Bir fert veya toplumun koyduğu kanunlardan veya hukukî esaslardan alınmaz. Herhangi bir İslâmî hüküm iyi araştırılırsa mutlaka ilâhî bir esasa dayandığı görülür.

İslâmî hükümlerin kaynağı olan şer'î deliller;

- 1- Kitap,
- 2- Sünnet,
- 3- İcmâ-i Ümmet,
- 4- Kıyâs-i Fukahâ oîmak üzere dördtür.

Ancak, îcmâ-i ümmet ve kıyâs-ı fukahâ, esas itibariyle Kitap

⁵⁰ Kalem, 4.

⁵¹ Bkz. Ali Arslan Aydın, İslam İnançları, (Tevhid Ve İlm-i Kelam), Gonca Yayınları: 74-75. Bizim de bu konudaki üç eserimize bakılabilir: „Aydınlanma Yolu Tasavvuf“, „Tasavvufun Anahtarı“, „Arş Gölgesi“.

ve Sünnete istinad ettiğinden, Kitap ve Sünnet ilk iki mühim esastır. Sünnet ve diğer bütün şer'î deliller hakikatte, Kitabullah olan Kur'ân-ı Kerîm'deki ilâhî hükümleri keşfe ve izaha çalıştıklarından ve dâima O'na istinad ettiklerinden, Kitap, bütün şer'î (dînî) delillerin aslıh ve yegâne kaynağıdır. Bu sebeple Kitaba “Asılların aslı” denilmiştir.

Müslümanlar arasında dâima kesin delil olarak kabul edilmesi zarurî görülen şer'î deliller, yalnız ilâhî vahye dayanan dînî nasslar, yani Kitap ile Sünnet'tir. Kitap ve Sünnet dâima delil olarak alınmıştır. Müctehid imamlar ancak, âyet-i kerîmenin veya hadis-i şerîfin bir hükme delâletini kat'î olarak bilemedikleri zaman, veya hükmünün mensuh olduğu gibi bazı hallerde Kitap ve Sünneti kesin delil olarak almayabilirler. Böyle bir özür bulunmadıkça, bu iki kaynağa aykırı olan bir hükmü asla vermezler.

Bu sebeple Kitap ve Sünneti, Kitab ve Sünnet olması itibariyle reddetmek küfür sayılmıştır. Müctehidlerin icmâ'ı veya Fukahânın kıyası ise, herhangi' bir hükme delâlette Kitap veya Sünnete dayanır.⁵²

Dînî hükümlerin kaynağı olan bu dört delilden başka, müslümanların çoğunluğu tarafından, dînî delil sayılmayan, fakat bazılarınca sayılan deliller vardır. Bunların en meşhurları şunlardır:

1- İstîhsan (övuken ve iyi görülen şeyler);

2- Maslahat-ı Mürsele (Yani umumun menfaatına olan şeyler);

⁵² ^[17] Ali Arslan Aydın, İslam İnançları, (Tevhid Ve İlm-i Kelam), Gonca Yayınları: 76-77.

3- Örf (Dîne aykırı olmayan, yerleşmiş örfler ve âdetler);

4- İstishab (Hali üzere kalmasına hükmedilenler);

5- Bizden Öncekilerin Şeriatı;

6- Sahabe Yolu'dur...

Bu altı delil'in, dînî delillerden olduğu hususunda ittifak yoksa da nerdeyse bütün mezhepler bir metot olarak kullanmışlardır.⁵³

İlmin Kaynakları

İslam âlimlerine ve mütefekkirlerine göre, yaratılan varlıklara mahsus olan ilmin sebepleri üçtür :

1- Havâss-ı Selime. Yani sağlam, özürsüz, engelsiz duyular. Bunlar “beş duyu organımız” olan göz, kulak, burun, ağız ve dokunma ile elde ettiğimiz bilgilerdir.

2- Akıl.

3- Sadık haber.

Önce şu hususu belirtmek isteriz ki: Hak Teâlâ, Zâtıyla kaim olan ilim sıfatıyla muttasıf olup, her şey Zâtına malûmdur. O'nun ilm-i ezeli, mahlûkatm ilmi gibi «mâlûm»a tâbi olmadığından, ilmi de, sebep ve neticeye muhtaç değildir. Bu derin bir kelam ilmi konusudur.

Onu yerine havale ederek şunu söyleyelim ki insanı ilme ulaştıran sebepler üçtür. Çünkü birçok bilgileri biz, hariçteki eşya ile temas halinde bulunan “duyu organları” “mızı kullanmakla elde

⁵³ Bkz. Cemal Nar, “Sistem Ve Şeriat”.

ederiz. O halde his (duyu) ve ihsas (hissetme), bütün eksiklikleri ve yanılmalarıyla beraber bizi ilme ulaştıran sebeplerden biridir. Bu duyu organları, bildiğimiz meşhur beş duyudur.

Akıl yürütme veya tecrübe (deney) ile, eskilerin ifadesiyle “Nazarî istidlal ve Kıyâs” yoluyla elde edilen ve bir kısmına bedîhî “zarurî, zorunlu”, bir kısmına da “nazarî” dediğimiz bilgiler, akıl vasıtasıyla elde edilir. İki birden çoktur. tüm yarımından büyüktür gibi. O halde akıl, bizi ilme ulaştıran sebeplerin ikincisidir.

Dînî bilgilerin çoğu bize, bir Peygamberin Allah Teâlâ’dan vahiy olarak bize bildirmesi şeklinde gelmiş bilgilerdir. Biz buna “Sadık, doğru haber” anlamında “Haber-i Sâdık” diyoruz. Tevhîd akidesi, Peygamberlik ve Kur’an Âyetlerinin bildirdiği çeşitli diğer hükümler gibi... O halde, vahye istinad eden “Sâdık Haber” de, ilmin sebeplerinden biri ve üçüncüsüdür.

Sonuç itibariyle şunu söyleyebiliriz; hakikatleri aramak ve ona varıp ulaşmak için başlıca iki yol vardır: Biri, Şer’î veya Dînî yol, diğeri de beşerî veya felsefî yoldur.

Şimdi bu iki yolun mahiyet ve hususiyetlerini bir uzamana dayanarak açıklayacak, sonra aralarındaki farkı belirteceğiz.

“Şer’ veya Dînî dediğimiz yol, «Enbiyâ» adı verilen Peygamberlerin yoludur. Felsefî yol ise, akli ve duyuları ön plâna alan ve her şeyden önce ona dayanan filozofların yoludur.

İslam Yolu

İslam Yolu, aynı zamanda dinî, şer’î yol denince belki onun, yalnız vahye dayanan bir yol olduğu zannedilir. Ama öyle değildir. Evet, gerçekte şer’î yol, yalnız vahye ve nakle dayanan yol değildir. O, yalnız akla, veya yalnız müşâhade ve tecrübeye dayanan bir hakikat yolu da değildir. Belki o, bu üç türlü vasıttan da faydalanarak, hakikatları ve ilâhî gerçekleri arayan bir yoldur.

İslam Yolu, dînî yol, his ve tecrübeden, akıl ve muhakemeden faydalanarak, tefekküre kuvvet, kalbe ferahlık verdiği gibi, bu iki yolla varılan neticeyi Enbiyâ'nın vahye dayanan sâdık haberleriyle te'yid etmek suretiyle, fikri tam bir huzura, kalbi de tam bir itmi'nâna ulaştırır.

His ve tecrübe veya akıl ve muhakeme yoluyla varılamayan hakikatlere da, vahye dayanan sâdık haberler ve şer'î naslar yoluyla varılır.

Böylece, yalnız hisse, veya akla hitap etmeyerek, hem akılı, hem hissi tatmin eder. Ruhü da, kalbi de huzura kavuşturur. Fikri, buhrandan kurtarır.

O halde dînî yol, yalnız akıl ve fikirle, veya yalnız gözlem ve deney ile yetinen bir yol olmayıp, yerine göre hepsinden faydalanan, vardığı neticeleri vahiy ve sâdık haberle destekleyen, yâni gerçekleri hem akıl ve re'y, hem nakil ve vahy ile arayıp bulan, doğru ve emin bir yoldur.

İslam Yolunun Kıymeti

Dînî yol, ilâhî nûr vasıtasıyla akılı hatâdan, yanılmaktan korur ve böylece gerçekleri bulmayı temin eder. Çünkü akıl dâima müstakil olarak hüküm veremez. Bir şeyi haram veya helâl kılamaz. Zira, haram ve helâli, emir ve yasağı, ceza ve mükâfatı tayin eden ve bunları hükme bağlayan dindir, şeriattır. Akıl ise, bu hükümlerin hikmetini bildirir, doğruluğunu delil ile ispat eder.

Bu bakımdan din bize, dâima, hakkı akıl ile aramayı, gerçeği akıl ile bulmayı, fayda ve zararı akıl ile tayin edip, birbirinden ayırmayı tavsiye eder. îmânı tahsil ve tesbit için nazar-ı aklîyi, kıyâs ve istidlali emreder. Allah'ın varlığını, birliğini, ilim kudret ve irade sahibi olduğunu ve her türlü noksandan münezzeh bulunduğunu, bizi, bu dünyaya bakarak, O'nun, ezeli ve her şeye kadir bir yaratıcısı olduğunu akıl yoluyla bulmaya sevkeder.

Kur'an-ı Kerim'de, nazar-ı aklî ve istidlal hakkında 500'e yakın âyet-i kerîme vardır,

Şer'î veya dînî yol, his ve tecrübe, akıl ve istidlal ile varılamayan, his ve aklın idrak sınırları dışında kalan Âhiret, ölümden sonra dirilmek, Ceza ve Sevâb, Cennet ve Cehennem gibi gaybî ve fizik ötesi hakikatları, vahiy vasıtasıyla, Enbivâ'nın doğru haberleri ile öğretir.

Hülâsa dînî yol, insanı, yalnız nakil ve haber-i sâdıka bağlayan kuru bir taklid yolu olmayıp, bilâkis, bütün aklî ve beşerî meleke ve yeteneklerden faydalanmayı emreden, ilâhî vahiy ile insan aklını hatâdan koruyan, ruha inşirah ve kalbe itmi'nan veren bir hakikat yoludur.

Felsefî Yol Ve Eksikliği

Felsefî yol ise sadece akıl ve muhakemeye, fikir ve şahsî görüşe dayanan Filozofların yoludur. Bu yol vahyi, ilahî kelamı, dini, ilim elde etmede bir asıl, bir kaynak kabul etmediği için, nokсандır, vardığı neticeden emin olunmayan bir yoldur. Çünkü :

1- Cemiyette ve tahsil kademelerinde görüldüğü veçhile, aklî kudretler farklı ve çeşitlidir. Bu ihtilâf fitrîdir. Bu sebeple akıl yoluyla varılan neticeler de farklıdır. Çünkü her filozof, kendi aklına dayanarak hakikati arar. Vardığı netice de, kendi fikrine ve şahsî görüşüne dayanır. O halde, felsefî yolla elde edilen hakikatlar şahsîdir. Zira filozofun şahsî kudretini taşır ve başlangıç noktası bizzat kendisidir. Böyle bir metotla varılan netice ise noksan olup, başka bir filozofun vardığı netice ile yıkılmağa mahkûmdur.

2- Felsefî nazariyeler dâima değişiklik ve hareket halindedir. Bu sebeple sistemler birbirini kovalar. Görüş ve nazariyeler dâima değişir ve hiçbir konuda son söz söylenemez. Kimin aklının daha üstün ve vardığı neticenin daha isabetli olduğı bilinemez. Çünkü hepsi insandır, hepsi yanılabilir ve hataya düşebilir. Bunun

içindir ki, ilâhî hakikatlara varabilmek ve varılan neticeden emin olabilmek için Enbiyâ'nın irşadına, yâni dînî yola ihtiyaç vardır.

3 - Sonra akıl, ancak tecrübe ve müşâhade âlemindeki hâdiseleri bilebilir. Bunun hâricinde kalan eşyanın aslını ve hakikatini bilemez. Hattâ akıl, mutlak kemâle sahip olmadığı için, insana en yakın olan «nefsin» hakikatini dahi bilemiyor. Ancak, onun bazı eserlerini ve vasıflarını biliyor. Onun; canlı, şuur ve idrak sahibi olduğunu söylüyor, o kadar... Hülâsa, filozoflar, nefsin hakikati hakkında büyük ihtilâfa düşmüşler ve çeşitli iddialarda bulunmuşlardır. O halde felsefî yol, kâfi ve tatminkâr değildir.

4- Akıl; müşâhade ve tecrübe (gözlem ve deney) âleminde ve kendi sınırları içinde böyle hatalara düşer, birbirine zıd neticelere varırsa, bu saha dışında kalan gayıb âleminde, mebde, (başlangıç) ve meâd (son buluş) ile ilgili meselelerde, Âhiret ve İkinci Hayatın şekil ve keyfiyeti hususunda aklın âciz kalması ve bu hakikatları idrak edememesi Öncelikle ortaya çıkmaz mı? Bütün bu ilâhî hakikatlar, bunların hikmet ve keyfiyeti, ancak vahiy ile yani şer'î yolla öğrenilir. O halde felsefî yol nakıstır. Çünkü birçok dînî ve ilâhî gerçekleri ve gayb ile ilgili mes'eleleri idrakten âcizdir.

5- Filozoflar, kâinatın aslının (mebdeinin) ne olduğunda ihtilâfa düşmüşlerdir. Bazısı; bu mebde (bu asıl) sudur, bir kısmı; havadır, diğer bir kısmı; ateştir demişler, diğerleri de, kâinatın aslını madde, cevher-i fert, veya mutlak kuvvet gibi esaslara dayamaya çalışmışlardır. Evet «ilâhiyyûn» denilen bir kısım ilahiyat filozofları, kâinatın aslının Cenab-ı Hak olduğuna inanmışlarsa da, O'nu vasfetmekte hatâya düşmüşler, hiçbir filozof kendi milletini dahi ir-şâd ederek, onları hidayet ve selâmete şevke muvaffak olamamıştır.

Netice olarak diyebiliriz ki::

a) Dînî yol, felsefî yoldan daha sağlam ve emindir, güven

vericidir. Çünkü bu yol, felsefi ve ilmî yolların bütün metodlarından. faydalandığı gibi, felsefi ve ilmî yollarda bulunmayan ilâhî vahiyden de faydalanır. Yolunu mukaddes bir kuvvetle takviye ederek destekler.

b) Dînî yol daha geneldir. Büyük bir topluluk bu yolda yürür. Çünkü bu yol beşerî bir yol olmayıp, vahiyle teyid edilip doğrulanan ilâhî bir yoldur. Felsefi yol ise, felsefe ile meşgul olan küçük bir ihtisas gurubunun uyduğu bir yoldur.

c) Dînî yol, fert ve cemiyet üzerinde daha müessirdir. Bildirdiği ilâhî hakikatlarla, fikri hidâyete, kalbi selâmete ulaştırır. Aklı da, kalbi de tatmin eder. Çünkü bütün dînî hakikatlar, birbirini doğrulayıp tasdik eden sâdik Peygamberlere dayanır. Felsefe ise, birbirini nakzeden, hatta kendinden öncekini çok defa yalanlayan ve onlarmkine zıd fikirleri savunan filozoflara dayanır. Zira Peygamberlerin kaynağı birdir. O da ilâhî vahiydir. Filozofların kaynağı ise çeşitlidir. Kendi akılları, yâni beşerî, şahsî fikirleridir.”⁵⁴

⁵⁴ Ali Arslan Aydın, İslam İnançları, (Tevhid Ve İlm-i Kelam), Gonca Yayınları: 125-128. Yine bkz. Ebu'l Hasen Ali en-Nedvî, Din ve Medeniyet Üzerine, s. 7 vd.

LAİKLİK İSLAM'I REDDEDER

Sözün Özü

Yukarıdan beri sunduğumuz bütün bu bilgileri niçin verdik?

İşte meselenin bam teli buradadır. Bugün batı bu üç ilim öğrenme yolundan birisini devre dışı bırakmıştır. “Hangisi?” diye sorsam, elbette tahmin edersiniz.

Bugün batı, Batıya hakim olan düşünce olarak Materyalizm ve pozitivism, “laiklik” gerekçesi ile “haber-i sadık” dediğimiz “din”i ilim öğrenme yollarından birisi olmaktan çıkarmıştır. Onlara göre gökten haber almak batıl bir hurafedir. Aslı astarı yoktur. İlim, deney ve gözlemlere dayanan gerçeklerdir.

Mustafa Kemal’in⁵⁵ “Hayatta en hakiki mürşit ilimdir” derken kastettiği de bu ilimdir.⁵⁶ Bunun delili de şu cümledir:

⁵⁵ Aslında “Kemal” değil “Kamal” olacaktır. Zira imzasını bile böyle atmıştır. İyi dikkat edilirse görülür zaten. Ama biz “galat-ı meşhur lügat-i fasihten evlâdır” kaidesince yine de “Kemal” diyelim Mustafa’ya.

⁵⁶ Mehmet Yılmaz “pozitivizmin eleştisi” babında şunları yazar: “Hayatta en kötü mürşit ilim ve fen olmasın sakın? Eğer Atatürk bir kaç yıl daha yaşasaydı o meşhur sözünü geri alır mıydı acaba? Ateşi keşfetmeden önceki insanlık ile bugünkü “uygarlığımızı” karşılaştırdığımızda hiç yol almadığımız söylenebilir. Bundan 200 bin yıl

“Türk ulusunun yürümekte olduğu ilerleme ve uygarlık yolunda elinde ve kafasında tuttuğu meşale, pozitif bilimdir.”⁵⁷

önce komşusunun yiyeceğini çalmak için başına taşla vuran neandertal insani ile 2003 yılında Irak in petrolünü çalmak için bir milyon iraklı sivili öldüren (veya buna seyirci kalan) homo economicus aynı uygarlık seviyesinde. Aralarındaki tek fark kullandıkları silahların teknolojik üstünlüğü. Teknoloji ve bu teknolojinin uygulanmasını mümkün kılan bilimsel buluşlar sıradan insanlar kadar bilim adamlarının da gözlerini kamaştırdı. Bugün karşımıza kâh bilimci (scientist), kâh deneyci (ampirist) olarak çıkan ahlâkî-felsefî bir duruş var. Bu duruş eğitim sistemimize ve resmî ideolojimize öyle derinden işlemiş ki sorgulanması dahi çok sayıda insanı öfkelendebiliyor, rejimin savunma mekanizmalarını harekete geçirebiliyor. Bilim ve teknolojinin insanlığa otomatik olarak barış getireceğinden şüphe etmek neredeyse bir suç. Buna cüret edenler gericilikle, bağnazlıkla suçlanabiliyor. Pozitivizm ve “modern” yaşam üzerine yazılmış makalelerimizin bir derlemesini 75 sayfalık bir kitap halinde sunuyoruz. PDF formatındaki bu kitabı buradan indirebilirsiniz.”

Yazı şöyle biter: “Pozitivizm insan nefsinin kendi icadları karşısında duyduğu kibirin adıdır. Bilimin ve bilginin gerçek Sahibini ve maksadını unutarak kendi kendine “yaratıcı” sıfatı verecek kadar hastalandığı asırların bir tortusudur.

Aklına, bilime, paraya, siyasî güce ve en nihayetinde kendi kendisine taparak şerefsizliklerin en düşüğüne muhatap olan insan elbetteki gerçekleri bir gün hatırlayacak... Yani kendisini Yaratan’ı, yaratılmış varlıkların en şerefli olduğunu ve yaratılma maksadını.

Dünyada süregelen şiddete kayıtsız kalan her bir insan içindeki insanlığı yavaş yavaş öldürmekte. “Bir insan öldüren bütün insanlığı öldürmüş sayılır” derken Kur’an’ın neyi kastedtiğini araştırmalıyız...

<http://www.derindusunce.org/2009/06/18/dikkat-pozitivizm-sevmeyin-kabuklu-yemis-vermeyin/>

<http://www.derindusunce.org/2009/03/18/materyalizm-de-bir-dogmadir-ateizm-evrim-darwin/>

⁵⁷ Bkz. Atatürk, 1933, 10.Yıl Nutku, Söylev ve Demeçleri.

Bu yüzden laikliği getirenlerin fikri asla gizliği değildir, açık seçiktir ve bunu en yüksek kürsülerden bağıra bağıra bunu haykırmışlardır:

“Bizim devlet idaresinde ki ana programımız CHP programıdır, bunun kapsadığı prensipler idarede siyasette bizi aydınlatıcı ana hatlardır, fakat bu prensipleri gökten indiği sanılan kitapların dogmalarıyla asla bir tutmamalıdır, biz ilhamlarımızı gökten ve gaipden değil doğrudan doğruya hayattan almış bulunuyoruz.”⁵⁸

Bu sözleri yaptığı belgeselde görüntülü olarak kendi sesinden dinleten Can Dünder doğru söylüyor: “Atatürk hayatı boyunca şöyle demiş böyle demiş bunu boş verin. 1 Kasım 1937 de Mecliste yaptığı son konuşması bir tür vasiyeti niteliğindedir.”⁵⁹

Mustafa Kemal’in Kur’an-ı Kerim hakkındaki inancını ifade eden iki cümle alıntılalım:

“Evet Karabekir, Arapoğlu’nun⁶⁰ yavelerini⁶¹ Türk oğullarına öğretmek için Kuran’ı Türkçe’ye tercüme ettireceğim ve böylece de okutturacağım, ta ki budalalık edip de aldanmakta devam etmesinler.”⁶²

⁵⁸ Bizzat kendi sesinden dinlemek isteyenler şu adresi tıklayabilir: <http://www.youtube.com/watch?v=I4iyTI5xJdQ>

⁵⁹ <http://www.youtube.com/watch?v=QfXTx8Q3f8k>

⁶⁰ “Arapoğlu” dediği sevgili peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa Sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretleridir.

⁶¹ “Yave” kelimesi için Türk Dil Kurumu Sözlüğü şöyle diyor: “Saçma, saçma sapan söz”.

⁶² Bkz.Kazım Karabekir, Paşaların Kavgası. Ayrıca bu söz üzerine biz bir makale yazmıştık. Bunu “Osmanlıdan Cumhuriyete Büyük Kırılma” isimli kitabımızın 219. Sayfasında “Arap Oğlunun Yaveleri Ne demek?” başlığı altında kaynaklarıyla birlikte okuyabilirsiniz.

“Muhammed’in koyduğu esasların toplu olduğu kitaba Kur’an denir. İslam ananesinde bu ayetlerin Muhammed’e Cebrail adında bir melek vasıtasıyla Allah tarafından vahiy, yani ilham edildiği kabul olunur. Muhammed birdenbire Allah’ın Resulüyüm diyerek ortaya çıkmamıştır. O, Arapların ahlak ve adetlerinin pek fena ve iptidai ve islah muhtaç olduğunu anlamış, bunları islah için tenha yerlere çekilerek senelerce düşünmüş ve yıllarca tefekkürden sonra kendisinde vahiy ve ilham fikri doğmuştur.”⁶³

Bu yüzden o kendince “dogmalara” inanmazdı ve geriye de hiçbir dogma bırakmak istemedi. Onun şu sözlerine bir bakar mısınız?

“Ben size manevi miras olarak hiçbir ayet, hiçbir dogma, hiçbir donmuş ve kalıplaşmış kural bırakmıyorum. Benim manevi mirasım bilim ve akıldır. Zaman süratle ilerliyor, milletlerin, cemiyetlerin, fertlerin saadet ve bedbahtlık telâkkileri bile değişiyor. Böyle bir dünyada, asla değişmeyecek hükümler getirdiğini iddia etmek, aklın ve ilmin gelişimini inkâr etmek olur.”⁶⁴

Dogmanın Daniskası

Fakat ne yazık ki Mustafa Kemal’den geriye “Kemalizm” diye öyle bir dogma kaldı ki, onlardan birisi olan “laiklik” için hala anayasada “değiştirilmesi teklif dahi olunamaz bir ilkedir” denilir.

Bu öyle zalim bir “dogma”dır ki, sırf bu ilke yüzünden konduğu ilk günden beri Engizisyon mahkemelerini, Neronları, Cengizleri aratmayan bir zulüm, işkence hatta katliam

⁶³ Bkz. Atatürk, 1931, Lise için yazdığı Tarih kitabı. Bu ve benzeri onun din hakkındaki sözlerini kaynaklarıyla okumak için bkz. <http://millicumhuriyet.com/aturk/aturk-gokten-indigi-sanilan-kitap/>

⁶⁴ ATATÜRK, 1933, Milli Eğitim Bakanı Dr.Reşit Galip’e hitaben, İsmet Giritli, Kemalist Devrim ve İdeolojisi.

gerçekleştirildi yakın tarihimizde. Biz bunların bir kısmını “Osmanlıdan Cumhuriyete Büyük Kırılma” isimli kitabımızda yazdık. Başkaları ciltler dolusu kitaplar yazdılar. Bu öyle bir zulüm destanı ki, yaz yaz bitmez.

Biz ayrıca “Sistem Ve Şeriat” kitabımızda “Şeriat Dogma mı?” soru başlığı altında asıl dogmanın “değiştirilmesi teklif dahi edilemezlerle beraber yine Anayasaya 174. Maddesinde yazılan dogmaları da görmüştük. İşte hala Anayasada var olan o utanç belgesi:

“T.C. Anayasası 174. Madde:

I. İnkılap Kanunlarının Korunması

Anayasanın hiçbir hükmü, Türk toplumunu çağdaş uygarlık seviyesinin üstüne çıkarma ve Türkiye Cumhuriyetinin laiklik niteliğini koruma amacını güden, aşağıda gösterilen inkılap kanunlarının, Anayasanın halkoyu ile kabul edildiği tarihte yürürlükte bulunan hükümlerinin, Anayasaya aykırı olduğu şeklinde anlaşılabilir ve yorumlanamaz:

1. 3 Mart 1340 tarihli ve 430 sayılı Tevhidi Tedrisat Kanunu;

2. 25 Teşrinisani 1341 tarihli ve 671 sayılı Şapka İktisası Hakkında Kanun;

3. 30 Teşrinisani 1341 tarihli ve 677 sayılı Tekke ve Zaviyelerle Türbelerin Seddine ve Türbedarlıklar ile Bir Takım Unvanların Men ve İlgasına Dair Kanun;

4. 17 Şubat 1926 tarihli ve 743 sayılı Türk Kanunu Medenisiyle kabul edilen, evlenme akdinin evlendirme memuru önünde yapılacağına dair medeni nikah esası ile aynı kanunun 110 uncu maddesi hükmü;

5. 20 Mayıs 1928 tarihli ve 1288 sayılı Beynelmilel Erkamın Kabulü Hakkında Kanun;

6. 1 Teşrinisani 1928 tarihli ve 1353 sayılı Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında Kanun;

7. 26 Teşrinisani 1934 tarihli ve 2590 sayılı Efendi, Bey, Paşa Gibi Lakap ve Unvanların Kaldırıldığına Dair Kanun;

8. 3 Kanunuevvel 1934 tarihli ve 2596 sayılı Bazı Kisvelerin Giyilemeyeceğine Dair Kanun.”

Neymiş?

“Anayasaya aykırı olduğu şeklinde anlaşılabilir ve yorumlanamaz”mış.

Ama aykırı?

Öyle de olsa öyle anlamayacak ve yorumlamayacaksın, o kadar.

Anlamazsam ne olur?

Atatürk’ün dediği olur: “Mesele zaten emrivaki olmuş bir hakikati ifadeden ibarettir. Bu behemehal olacaktır. Burada içtima edenler meclis ve herkes meseleyi tabî görürse, fikrimce muvafık olur. Aksi takdirde, yine hakikat usulü dairesinde ifade olunacaktır. fakat ihtimal bazı kafalar kesilecektir.”⁶⁵

Gördünüz mü dogmayı, dayatmayı, özgürlüğü, çağdaşlığı,

65

http://tr.wikipedia.org/wiki/Saltanat%C4%B1n_kald%C4%B1r%C4%B1lmas%C4%B1

fikir ve ifade ile din ve vicdan hürriyetini, falanı filanı...

Bakınız oradan nereye geldik:

“Arkadaşlar, efendiler ve ey millet, iyi biliniz ki, Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler, meczuplar memleketi olamaz”

İşte cumhuriyetin getirdiği laikliğin bize verdiği din ve vicdan hürriyeti...

Peki ne olacak?

Ya fikirsiz, hürriyetsiz, şahsiyetsiz olacaksın, ya da defolup gideceksin.

Aksi takdirde?

“Aksi takdirde, yine hakikat usulü dairesinde ifade olunacaktır. Fakat ihtimal bazı kafalar kesilecektir.”

Hayırlı olsun “din ve vicdan özgürlüğünü” sağlayan “laiklik”?

Hadi bunu biraz yumuşatalım ve medenileştirelim: Bu yüzden onlara göre “din, tartışılmaz bir kişisel inançtır, hükümlerini doğru veya yanlışlık bakımından eleştirilmez, saygı duyulur. Dinleri eleştirmek yanlıştır. İnanç sahibi doğru diye inanmışsa doğrudur, yanlış diye inanmışsa yanlıştır. Bunun akıl ve mantıkla açıklamasını istemek de, açıklamaya kalkmak da gereksizdir, yanlıştır.”

Aslında dikkat edilirse burada dinin müthiş bir aşağılanması ve muhatap bile alınmaması söz konusudur. Saygı adı altında dine

vurulan bir darbedir.⁶⁶

⁶⁶ “Radikal gazetesi genel yayın yönetmeni İsmet Berkan, son günlerin popüler ‘Darwin tartışması’ını ele aldığı Cumartesi günü yazısında şöyle diyordu: “‘Bilimde dogmalar, değişmez doğrular yoktur. Oysa dinde işler böyle değildir, ortada ‘Tanrı kelamı’ bir kitap vardır, bu kitap değişmez, değiştirilemez.’

Ben bu ‘din statiktir, bilim ise dinamiktir’ söylemini kendimi bildim bileli duyarım. Bunun hemen arkasından da bunların nasıl ‘çatıştığı’na dair örnekler gelir: Galile’nin Engizisyon tarafından susturulması, Kilise’nin bilimsel kitapları yasaklaması gibi. Bu anlatı tümüyle haksız da değildir. Ancak bize hakikatin (ve problemin) sadece tek bir yüzünü göstermektedir.

Öteki yüzü görmek içinse, önce dinin temeli olan ‘Allah inancı’nın (teizmin) var olan tek ‘inanç’ olmadığını anlamak gerekir. Bunun tam tersi olan bir başka inanç daha vardır: Materyalizm, yani maddecilik. Allah inancı, maddesel evrenin ötesinde bir İlahi Varlık olduğunu söylerken, materyalizm, ‘hayır, maddeden başka hiçbir şey yoktur’ diye ısrar eder. Bunların her ikisi de birer felsefi kabuldür. Dolayısıyla eğer Allah inancı için ‘dogma’ kavramını kullanacaksanız, aynı kavramı materyalizm için de kullanmanız gerekir. Ve dahası bunların her ikisinin de ‘statik’ olduğunu görmeniz gerekir. Öyle ya, materyalistler hiç şaşmadan binlerce yıldır aynı iddiayı tekrarlayıp durmaktadır.

İnsanlık tarihinin önemli bir bölümünde bu iki dogmadan birincisi (yani teizm) bilime egemendi. Modern çağda ise durum yavaş yavaş değişti ve bu kez materyalizm bilimi tekeline almaya başladı. Bu da bir tür ‘el çabukluğu marifet’le yapıldı: Bilimin yöntemi gereği sadece maddeyi inceleyebilir olması, madde dışında her şeyi reddetmenin dayanağı gibi gösterildi.

Alın size bir örnek: 20. yüzyılın popüler astronomlarından Carl Sagan, ‘Cosmos’ diye ünlü bir televizyon programı sunardı. Ve jenerikte hep şöyle derdi: ‘Evren, var olmuş, var olan ve var olacak tek şeydir.’

Dikkat ederseniz Sagan’ın lafı, bilimsel değil, felsefi bir önermeydi. Çünkü bu önermeyi bilimin yöntemleriyle, yani deney ve gözlemlerle sınavamazsınız. Fakat Sagan, inandığı materyalist dogmayı sanki bilimin bir bulgusu gibi sunuyordu.

İşte bundan sonra dinin belini kıran son darbe vurulacaktır: “Din kişisel bir kurumdur. Dolayısıyla dinin devlet ve toplum hayatında yeri yoktur. O yaşayabilirse ferdin vicdan zindanında bir cüzzamlı gibi dışarı çıkamadan yaşamaya mahkumdur. Dışarı çıkarsa, “irtica” olur. O da görüldüğü yerde ezilir.”

Batı ile bizim aramızdaki uçurum da burada başlıyor:

Bir Müslüman bu düşünceyi kabul edebilir mi?

Söz konusu dogmanın bilimle çatışabilir, hatta onun önünü kesebilir olması ise, meselenin bir diğer enteresan yönüdür. Bunun bir örneğini görmek için, evrenin kökeni hakkında bugün en geçerli görüş olan Big Bang (Büyük Patlama) teorisinin hikayesine göz atabilirsiniz. Belçikalı bir astronom (ve de din adamı!) olan Georges Lemaître tarafından 1930'larda gelişen bu teori, evrenin dev bir 'patlama' ile 'yoktan var olduğunu' savunmuş, bu da evrenin 'ezeli ve ebedi' olduğuna inanan materyalist astronomların hiç hoşuna gitmemişti. Arthur Eddington açıkça 'bir başlangıç fikri benim için rahatsız edici' diyordu. Bu felsefi muhalefet, ancak Big Bang lehine üst üste gelen kanıtların gücüyle aşılabildi.

Materyalizmin daha kaba müminleri ise Engizisyon'u hiç aratmayacak uygulamalara imza attılar. Sovyetler Birliği'nin resmi felsefesi olan 'diyalektik materyalizm' açısından Mendel genetiğini sakıncalı bulan Stalin ve akıl hocası Lysenko, Mendelci biyologları hapse attılar, uyguladıkları zırva tezlerle de tarımsal felaketler yarattılar.

Kıscacası dogma uğruna bilimi eğip-bükme, sadece 'dinciler'e has bir meslek değil. Aynı işi, kimi materyalistler, örneğin evrim teorisi üzerinden ateizm propagandası yürüten (ve kitapları TÜBİTAK tarafından pek beğenilip Türkçe'ye çevrilen) Richard Dawkins gibiler de yapıyor.

Acaba sorun 'dinciler' olunca küplere binen ve 'bilimi dogmalardan korumak' için ateşli köşe yazıları döktüren Türk entelijansiyası, problemin bu yüzünü de görmeye niyetli mi?" (Mustafa Akyol, Materyalizm de Bir Dogmadır, 18 Mart 2009 tarihli Star gazetesi)

Dini sosyal hayatından atabilir mi?

Dinin devletten, kamudan ve kurumlarından dışlanmasını normal sayabilir mi?

Elbette hayır!

Bir Müslümana göre bu kafirleşmenin ta kendisidir.

Laiklik de dinin ahkam, kanun, yasa, düzenleme kısmını devlet ve toplum hayatından dışlamanın, onu vicdanlara gömerek orada boğmanın, etkisini yok etmenin adı değil midir?

Bunu anlamamak çağın en büyük sorunudur maalesef.⁶⁷

Dogmanın Kaderidir Yok Olmak

Anayasa başlangıç kısmında, değiştirilmesi dahi teklif edilemez ilkeler, özellikler içermektedir. Bunlardan bir tanesi de laikliktir. Bizde laiklik, her nasılsa cumhuriyetle ve demokrasiyle, hattat hukuk devletiyle eşit tutulmaktadır. Bu anlayışa göre laiklik yoksa cumhuriyet de yoktur, demokrasi de yoktur, hukuk devleti de yoktur. Acaba bu makul bir şey midir?

Hayır, işte bu da bir “dogma”dır. Tıpkı arkadaşı olan diğer dogma gibi yıkılıp gidecektir.

⁶⁷ Evet, biz de bunun şahidiyiz ve bu iman küfür savaşının tam ortasında ilim, kültür ve sanat silahlarıyla savaşmaktayız. Yazdığımız kitaplarımız ve videolarda kayıtlı sohbetlerimiz bunun açık şahitleridir. Özellikle de “İnançta Arınma”, “Sistem ve Şeriat”, “Bu Sistemden İslam’a”, “İslamlaşma Bilinci” kitaplarımız doğrudan bu konuları işlerler. Bu kitapta da laiklik penceresinden baktığımızda İslam adına gördüklerimizin bir kısmını yazmaya çalıştık.

Hangisidir o yıkılıp giden arkadaşı mı?

Şu meşhur “Atatürk Milliyetçiliği”. Yani bir zamanların meşhur “Resmî İdeolojisi”. Uğruna nice canların yakıldığı saçmalık...

Malum, Anayasanın başlangıcında laiklik ilkesiyle beraber değiştirilmesi teklif dahi edilemeyen temel unsurlardan bir tanesi de “Atatürk milliyetçiliğidir”. Bir zamanlar anayasanın en önemli maddesi bu iken artık değerini yitirmiştir. herkesin itip kakaladığı bir düşünce haline gelmiştir. Düşünce ve ifade özgürlüğüne açıktan düşman olan bu yükü artık şimdi hiçbir aydın taşıyamamaktadır. Yıllardır yapılan beyin yıkama ameliyesiyle bilinç altına yerleştirilen bu görüşten kamuoyu bile nerdeyse vazgeçmiş durumdadır. “İnadına Kemalist” olanlar hariç hiçkimse artık Atatürk milliyetçiliğinin anayasada bağlayıcı bir unsur olarak zikredilmesini istememektedir.

Oysa bir zamanlar bunu bırakın teklif etmeyi, dillendirmek dahi büyük felaketlere sebep olabilirdi insanlar için. Demek zamanla fikirler nasıl da değişiyor ve insanlar en hassas oldukları konularda bile değişimden payını alabiliyorlar. Sosyal olaylarda “umut kesilmesi” olayı bu yüzden yanlış bir tutumdur.

Acaba aynı şey laiklik içinde geçerli olmaz mı?

Yani yarın veya öbür gün, laiklik ilkesi de üzerinde yeniden düşünülüp değerlendirmeye tabi bir konu haline gelemez mi?

Gaybı Allah bilir. Az önce dedik ya, umutsuz değiliz. Bu arada hızlı devrimcilerden kim ne derse desin, olayı şimdiden kestirmek çok zor, ama bu hiç de mümkün olmayan bir şey değildir.

Neden böyle düşünüyoruz?

Açıklayalım:

Gerçek Gündemimiz

Çünkü bu halk müslümandır. Müslümanlar'ın kendilerine has inançlarından kaynaklanan kanunları vardır. Bu konulara inanmak ve uygulamak Müslümanlar için bir mecburiyettir. Oysa bu mecburiyet laiklik ilkesi ile çelişmekte, dolayısıyla çatışmaktadır. Öyleyse siz, cumhuriyet ve demokrasi için laikliği olmazsa olmaz bir şart unsur olarak ileri sürdüğünüzde, çoğunluğu Müslüman olan halk ile cumhuriyet ve demokrasinin her zaman karşı karşıya gelip çatışacağını, sürekli savaşaacağını söylüyorsunuz demektir. Doğrudur, siz gereksiz yere ecnebilere gelen laiklikten vaz geçmezseniz, Müslümanlar da inandıkları Allah Teâlâ'dan gelen dinleri İslam'dan haydi haydiye vaz geçmeyeceklerdir. Haklı olan da halktır.

Aklı başında bir demokrat iradesini özgürce ortaya koyan halkı suçlayabilir mi? Böyle birisi cumhuriyet ve demokrasiyi anlamış sayılabilir mi?

Artık herkes de kabul ediyor ki devlet halk için vardır. Cumhuriyet ve demokrasi, devletin bir yönetim biçimidir. Bunların hepsi halkın iradesine, seçimine, tercihinin bağlıdır. Öyleyse gerçek demokrasilerde halkın iradesi geçerli olduğuna göre, bir; halkın Müslüman olarak kendi hukuku olan şeriati tercih edip seçmesi gayet doğal karşılanarak itirazsız kabul edilmelidir. İki, istenmeyen laiklik kesin olarak terk edilmelidir.

Bu ne demektir?

Halk hiçbir zaman kendi gönlü ile dinden çıkmayacağına, İslam onun için bir inanç mecburiyeti olduğuna göre, bu yüzden de asla laikliği tasdik etmeyeceğine göre, elbet bir gün laiklik devre dışı kalacak, bu topraklardan ebediyen kovulacaktır.

Şimdi birisi kalkar da, “hayır, bu asla mümkün olmayacaktır” diyorsa, bunun anlamı, halkın iradesini hiçe sayarak kendi halkına savaş açmaktır. O zaman da devletten ve demokrasiden söz etmek mümkün değildir. Zira bir çete devleti ve düzeni ele geçirmiş demektir. Yapılacak ilk iş, o çetenin işini bitirmektir.⁶⁸

Şimdi şöyle bir soru sormanın tam zamanıdır. Avaba bu laiklik ne kadar kıymetli, ne kadar faydalı bir şeydir ki, halktan veya devletten veya demokrasiden vazgeçiliyor da ondan vazgeçilmiyor?

Acaba laikliği halkın, devletin ve demokrasinin daha da üstüne çıkaran değeri nerden geliyor?

Bunu anlamak mümkün mü?

Laikliğin Arkasında Kimler Var?

Bizim için bunu anlamak elbette mümkün değildir. Ama biz Müslümanlar'ı Hıristiyan yapmak isteyen batılılar için böyle bir dayatmayı anlamak mümkündür. Öyleyse kim halka rağmen laikliği savunuyorsa, o kendi din ve medeniyetinden çıkmış, emperyalist batılı Hıristiyanların safında yer almıştır. O zaman da şu soruyu sormak gerekir: “Böyle bir kişinin Müslüman halk nezdinde bir kıymet ve itibarı olabilir mi?”

⁶⁸ Nitekim konuştuğum bir subay, “bu ülkenin yarını bombalama ve yok etme pahasına da olsa, şeriata izin vermeyiz” demişti. Sonra öldü. Maalesef şeriata göre yıkadılar, kefenlediler ve namazını kılıp şeriatçıların arasına gömdüler. Yine 29 Şubat darbe günlerinde bir adı değmez “20 milyon insanı gözden çıkardık” demişti. Balyoz davasında kayıtlara düşen bir ses vardı: “tepelemek var, yok etmek var...” İşte Dersim örneği. İşte Hafız Eset ve Saddam örnekleri. Böyle halk düşmanları her zaman her yerde olabiliyor maalesef.

İşte tarih boyunca laiklik kavgalarının halk nazarındaki kıymet-i harbiyesi budur. Tabi bütün bu düşüncelerden şu sonucu çıkarabiliriz: Halkı Müslüman ülkelerde gerçek demokrasiye geçildiği an, halkın iradesiyle laiklik bitecektir. İslam'a geçildiği anda da bitecektir.

Bu ne demektir?

Bu, İslam ülkelerinde laiklik istemek, karmaşa, kargaşa, kaos istemektir. Kaos yoksa, laiklik de yoktur.

Söyler misiniz Allah aşkına, laikliğin ne büyük bir felaket olduğuna bundan daha açık bir delil olabilir mi?

İşte bu çıplak gerçekte açık seçik görüldüğü içindir ki emperyalist batılı ülkeler İslam dünyasında demokrasinin gelişmesini istememektedirler. Buralarda krallık ve sultanlık rejimleri devam etsin isterler. Çünkü onlara rahatlıkla hükümlerini geçirebilirler, istediklerini yaptırabilirler. Fakat halkın iradesi devlet, o da Kur'an ile yöneten bir güç olunca, orada emperyalist batılıların sözleri biter, menfaatleri kesilir.

Türkiye bu açıdan Batılılar için bir “deneme alanı”dır. Cumhuriyetten bu yana Müslüman halka laiklik dayatılmış, zorla kabul ettirilmişdir. Bu konuda halkın iradesine başvurulmamıştır. Kamuoyu araştırılmamış, referandum yapılmamıştır. Hatta halkın taleplerinin ne olduğu çok iyi bilinmesine rağmen, sürekli olarak bastırılmış, bu yüzden zaman zaman demokrasi ve o hukuk askıya alınmıştır. Buna göre Türkiye modeli başarısız bir modeldir. Bu yüzden de “Arap Baharı” durdurulmuş, hatta kışa çevrilmiştir.

Bunu gören batılılar Müslüman halka bu dayatmanın geçersiz olduğunu bildiklerinden, Türkiye dışında kalan ülkelerde, demokrasiyi yaygınlaştırmak için bir çaba harcamamışlardır. Tam aksine varoluş çabalarına da engel olmuşlar, zalimlere destek vererek bu istekleri boğdurmaya çalışmışlardır. Batının bu iki

yüzlülüğü artık bugün gün gibi ortaya çıkmıştır. Çünkü önce Cezayir'de, sonra başka yerlerde, en sonunda Mısır'da onların ikiyüzlülüğü net bir şekilde görülmüştür.

Batının İslam ülkelerine “medeniyet götürüyoruz” projesi de iflas etmiştir. Batı kendi çıkarından başkasını bilmeyen barbar insanların yönettiği ülkelerdir artık. Mağrur ve kibirli. Müslümanlar'ı kendisine denk görmeyen bir halktır artık batılı. Bu mağrurların, bu kibirliğin yüzüne bir paçavra gibi fırlatmalıyız artık bize yutturmaya çalıştıkları bütün kültürlerini, sistemlerini, hayat tarzlarını. En başta da laikliğe tabi. Bizim kurtuluşumuzun yolu burdan geçer. Burdan, yani kendi kimliğimize dönmeden, şahsiyetimizi bulmadan geçer.

Bugün yakın tarihimizde yeniden hesaplaşmak durumundayız. Milli Mücadele'nin amacını yeniden tespit etmek mecburiyetindeyiz. Milli mücadeleyi başlatanların maksadı ne idi, sonra ne oldu? Bu macera çok iyi bilinmelidir.

Artık herkes de biliyor ki orda savaşılan mücahitlere, şehadet şerbetini içemlere veya şerefle gazi olanlara, derken onların arkasındaki halka bir kazık atma vardır. Burada halkı kandırma vardır. Halka korkunç bir laiklik dayatması vardır. Bunun için bütün İslam kurumlarının kökünün kazınması vardır.

Halk bunu unuttu mu?

Asla!

Bizde ve bütün İslam dünyasında sürekli yaşanan kriz ve kaosun altında yatan gerçek sebep de budur. Cumhuriyet ve demokrasi halkıyla barışmak istiyorsa, kendi rızasıyla laiklikten vazgeçmeli ve yüce İslam dininin sunduğunu hukuku yeniden değerlendirmeli, gerekiyorsa Mecelle örneğinde olduğu gibi kodifike ederek kanunlarını hayata geçirmelidir. Artık İslam

dünyasının bundan sonraki gündemi budur. Şimdi biz bu gündemin gerekçelerini ve çözümlerini sunmaya çalışalım.

Özün Özü

Şimdi burada durup bir soluklanmanın ve arkaya bakarak anlattıklarımızın bizi takip edip etmediğini kontrol etmenin zamanıdır.

Evet, İslâm dört ana bölümden meydana gelmektedir: İlki, akaid, yani inanç esasları, tevhid ilkeleri; ikincisi ibadetler, üçüncüsü şeriat, yani dinin fertle ve toplumla ilgili bütün sosyal, ekonomik, hukukî umdeleri, esaslar; dördüncüsü de ahlâkî hükümleridir.

Bu yüzden İslâm bütün unsurları ve bölümleriyle bir bütündür, bölünme ve parçalanma kabul etmez. İnanç esaslarını ahlâkla ilgili kurallardan, ibâdetle ilgili hükümlerini fert ve aile hayatını düzenleyen hukukî kurallardan ayırmak mümkün değildir. İnanç ilkeleri ile ibâdeti düzenleyen kuralları ayırmak mümkün değildir. İnanç ilkeleri ile ibâdeti düzenleyen İlahî emirler arasında fark yoktur. Mü'minlere Allah için kulluk yapmayı emreden İslâm, kulluğun sınırını her alanda Allah'ın ölçüleriyle hareket etme noktasına kadar uzatmaktadır. Onlara namazı emreden din, ahlâklı olmayı da, ticarete dürüst olmayı; helâl yollardan para kazanmayı da emretmektedir.

Laiklik devlet hayatında uygulanan bir sistemdir. Tamamen dinsiz, tanrıtanımaz ateist insanları hariç tutarsak, birey bazında laiklik olmaz. Çünkü özel hayatında laik olmak, hayatına dini karıştırmamak demektir. Bu ise din ile tüm ilgiyi kesmek anlamına gelir ki, dünyada dinle tüm ilişkisini kesen insan sayısı çok azdır. Zaman zaman Allah'ı düşünen, O'nun huzurunda sorumluluğa inanıp bunun gereklerini yapan, namaz kılan veya evinden besmele ile çıkan, Cuma ve bayramlarda olsun namaz kılan, ara-sıra Kur'an

okuyan veya para vererek bâtil yollarla da olsa ölmüşlerine Kur'an okutan, hâsılı hayatının bazı aralıklarında da olsa din ile ilgili iş yapan, yani dini tam yaşamasa da çok azını yaşasa dahi 'ben müslümanım' diyen kimse, hayatına dini karıştırmaktadır. Onda din, şu veya bu ölçüde vardır. Öyle ise o kimse laik değildir. Çünkü dinî duygu taşımakta; din, hayatının tamamına olmasa da bir kısmına egemen olmaktadır. Demek ki o, tamamen din dışı yaşamamaktadır.⁶⁹

"Ben hem müslümanım, hem de laikim" diyen kimse, kendi özel hayatında laik olduğunu iddia ediyorsa, bu, tutarlı bir söz değildir, tamamen saçmalamaktır. Çünkü dinin çok az kısmını ve hayatının çok az kısmında da olsa dini hayatına uygularken laiklikten ayrılmaktadır. Dünyada çok nâdir insan dinî duygudan tamamen uzak, dinle ilgisiz, yani laiktir. Dininin çok küçük bir gereğini yapan kimse, hayatına dini karıştırdığı için laik değildir, olamaz. Ama, bilinçli olarak insan ille de "ben laikim!" diyorsa, bu kimseye müslüman demek de mümkün olmaz; yani insan hem laik hem müslüman olamayacağı için, ya müslümandır, ya da laik, yani dinlere karşı tarafsız, çok dinli, dini kendine karıştırmayandır.

Özellikle İslam'a göre toplumu Allah'ın indirdiği yasalar yönetmelidir. Allah, her topluma, peygamberleri aracılığı ile ilahî yasalar, kanunlar, yani şeriat indirmiştir. Allah'ın indirdiği hükümleri/yasaları uygulamayanlar nankör bir kâfir, zâlim ve yoldan çıkmış fâsık olurlar.⁷⁰

Netice itibariyle İslâm tarihi boyunca 'şeriat' kelimesi, 'din'in eş anlamlısı olarak anlaşılmıştır. Birçok kaynakta din ile şeriatın aynı mânâda kullanıldığını görmekteyiz. Kur'an, dinden kaynaklanan bir şeriat'tan söz etmektedir.

⁶⁹ Bkz. Süleyman Ateş, Kur'an Ans., 19/326).

⁷⁰ Mâide, 45-47.

"Allah, dini dosdoğru ayakta tutun ve onda ayrılığa düşmeyin' diye Din'den Nûh'a vasiyet ettiğini ve sana vahyettiğimizi, İbrâhim'e, Mûsâ'ya ve İsa'ya da vasiyet ettiğimizi sizin için de teşîf' etti (şeriat yaptı). Senin kendilerini çağırmakta olduğun şey, müşrikler üzerine ağır geldi. Allah dilediğini buna seçer ve içten kendisine yöneleni hidâyete eriştirir."⁷¹

Batılların Tarihî Hataları

Batıllar kendilerince haklı sebeplerle din/kilise ile ilim kavgasını başlatırlar. Kendileri için gerçekten dinin çıkardığı belalardan kurtulmak için onu hayattan kovarlar. Ne devlet yönetimine, ne de okullara dini sokmazlar. Üstelik bunda haklıdırlar. Çünkü oradaki din, batıl bir dindir. Güya kutsal dogmalarıyla, kilise statüleriyle, din adamlarının cehalet ve kaprisleriyle hayatı zorlaştıran, ilmi engelleyen, ezilenlerden değil, ezenlerden yana olan bir batıl dindir bu din.

Çünkü aslı “semavi”, yani Allah Teâlâ'nın Hz. İsa (as) aracılığı ile gönderdiği yüce İslam Dini'nin ken zamanındaki versiyonu, yani ilahî şekil ve sürümü iken, yani bir hak din iken, maalesef aslını koruyamamış ve tahrife uğrayarak bozulmuştur. Gerçek İncil kaybolmuştur. O tahrif sonrası zamanlarda ellerde dolaşan bir sürü incil, insanlar tarafından yazılmış, aslıyla alakası olmayan, birbirleriyle uyuşmayan, çelişen, farklı farklı uydurma “sözde” İncillerdir. Bunlar İznik Konsilinde olduğu gibi teke indirme çabaları görmüş, ama başarılı olamamıştır.⁷²

⁷¹ Şûrâ, 13.

⁷² Birinci İznik Konsili M.S. 14 Haziran 325 yılında İmparator Konstantin tarafından Roma İmparatorluğu'nda resmi din olacak Hıristiyanlığın içerisinde tartışılan bazı konuları netleştirmek amacı ile toplanmıştır. 300 kadar papazın katıldığı İznik Konsili'nin ana konusu Mesih İsa'nın gerçek Tanrı olup olmaması idi. Var olan inciler arasından seçme yapılmış, ama Matta, Markos, Luka ve Yuhanna incillerini bire

İşte Batı bu dinle yaşadı uzun bir zaman. Sonra ilim, sanat, ticaret, kültür ve medeniyet geliştikçe gördü ki bu din gelişmeye manidir. Fert ve cemiyet için bir ayak bağıdır. Dogmalarıyla hayatı çekilmez kılmaktadır. Bu yüzden bu dinden fert ve devleti kurtarmaktan başka çare yoktur. Yapacaklarını yaptılar uzun acılardan sonra. Dini hayatın dışına attılar. Onu devlet yönetiminden, kurumlardan ve hukuktan uzaklaştırarak kilisenin karanlık ve küflü dehlizlerine attılar! Artık din, vicdanlara hapsedilmiş bir tutsaktır. Gün yüzüne çıkması yasaktır!

Onların “din, milletler için bir afyondur”, “kalkınmaya engeldir” dedikleri din işte bu batıl dindir. Ancak ne yazık ki “din değil mi? Hepsi aynıdır” gibi yanlış bir mantık ve kıyasla tahrif olup bozulmayan, asli şeklini kaybetmeden ve değişmeden günümüze kadar gelen İslam’ı da bilmeden, inceleyip araştırmadan Hıristiyanlık’a benzetmiş ve aynı hükmü vermişlerdir. Bu batının tarihi hatasıdır. Bu hata hem kendilerini, hem de bütün bir dünyayı maalesef ateşe atmış, yok yere verilen kavgalar ve savaşlarla felaketlere salmış, kan ve göz yaşında boğmuştur.

Bugün Batıda dinin hayata bir etkisi yoktur. Din demek orada, Pazar günü kiliseye giderek beraberce müzik dinlemek, çalıp söylemektr. Gerisi etkisiz bir söylemden ibarettir.

Batılılar İslam’ı da kendi batıl dinleri gibi zannettiklerinden, ona da aynı işlemi yapma yanlışlığına düştüler. Oysa İslam, asıl ve gerçek dindir. Allah Tealanın gönderdiği dindir. kendilerinin dini olan yahudi ve hıristiyanlığın bozulmadan önceki aslı ve ve orijinal halidir. Onları yenileyen ve geliştiren hakiki dindir. O hayata

indirememişlerdir. Bu dördün yanında daha sonra “Barnaba İncili” de yer alacaktır. Dinler tarihinde geniş olarak yazılan bu konsil ve tartışmaları açıkça gösterir ki bu din İlahî olma özelliğini kaybederek insan eliyle tahrife uğramış, bozulmuştur. Daha sonra yapılan dinde reform hareketleri ile de iyice hayatın dışına atılmıştır.

bütünüyle müdahale eder ve birey, toplum ve devleti en güzele yönlendirir. İlimle bir kavgası yoktur. Bilakis ilmi ibadet sayarak teşvik eder. Alime en üstün değeri verir. Ondan ötesi yoktur fazilette, hürmet ve izzette.

Cevapsız Sorular

Şimdi biz iddia ediyoruz ki “yücelerden gelen” anlamında biricik “semâvî” din olan hak din İslam olmadan insanlar bu dünyada barış ve huzur içinde yaşayamaz ve sorunlarını çözemez, mutlu olamazlar. Beyinlerinde dönüp duran sorulara cevap veremezler. Mesela şu sorulara dini işe karıştırmadan sadece akıl ve duyu organlarıyla yaklaşıp, ne cevap alabiliriz?

Bu kadar dakik, ince disiplinli,değişmez ve ertelenmez kanunlarla çalşan bu kainat, bu evren, ve bu dünya nasıl oluştu?

Kendiliğinden desek bu akli, mantığı, ilmi ve kanunları ciddiye almamış olmaz mıyız?

Birisi yarattı desek, o kim?

Bu kainatın başı ne zamandı, sonu nedir? Bir sonu varsa ne zamandır?

Biz niçin varız?

İlkin nasıl var olduk?

Neden bu kadar yaşıyacağız?

Ölünce ne olacağız? Ölümden sonra bir hayat var mıdır? Varsa nasıl bir hayattır? O hayata burada bir hazırlık var mıdır? İki hayat arasında bir bağlantı, bir sebep sonuç ilişkisi var mıdır?

Burada yaşanan haksızlıklar, hukuksuzluklar,

adaletsizlikler, gücün tahakkümü ve zulmü yapanın yanına kar mı kalacaktır? Öbür hayat bunun için midir?

Bu kainatı böylesi değişmez ve şaşmaz kanunlarla yöneten bu kanunları nerden aldı? Kendi bulduysa onun gücü kudreti ne kadardır? Neden sadece o bu yaratmaya ve kanun koymaya özeldir?

İnsanın onunla bir ilişkisi var mıdır? Varsa bu ilişkiyi nasıl kurar? İnsandan neler bekler?

Tabiattaki eşyayı okuyor ve kanunlarını ilim geliştikçe çözüyoruz. Acaba toplumun da yaşam ve yönetiminde uygulandığında uyum ve ahenk oluşturacak böylesi kanunlar var mıdır? Varsa nedir? Ona ulaşmanın usul ve metodu nedir?

Bu kozmik düzen içinde insanın yeri nedir? İnsanın bir sorumluluğu var mıdır? Yoksa başına buyruk mudur? Hayatın gayesi nedir? Varsa, bunun ölçüsü ve değerlendirmesi nasıl olacaktır?

Bütün dinler ve felsefeler bu soruları sormuş ve cevap vermişlerdir. Felsefecilerin bir dediğini diğeri inkar eder. Batıl dinler de ortaya yürekleri serinletecek ve yatıştıracak bir hakikat koyamamışlardır.⁷³

Peki bu sorular cevapsız kalarak ezecek midir vicdanı, aklı?

Hayır! Çünkü İslam var. Hz. Adem ile başlayan ve Allahtan aldıkları din olan İslam'ı insanlığa ulaştıran bir peygamberler silsilesi var. İnsanlar tarih içinde onlardan çok şey öğrendi. Ama zaman içinde çok şey değişti, bozuldu, tahrif edildi, tam ulaştırılmadı, eksik kaldı. Allah Teâlâ'nın muradı bunu

⁷³ Bu sorular ve cevapları hakkında bkz. Ebu'l Hasen Ali en-Nedvi, Din ve Medeniyet Üzerine, s. 5 vd.

tamamlamaktı. Bu yüzden son peygamber Hz. Muhammed’i (sav) son şeklini verdiği ve kemale ulaştırdığı İslam ile gönderdi.

Biz burada uzun uzun yazmayacağız; beş duyu organımız bilgi verir, ama ancak algılayabildikleri kadarıyla. O yüzden onun verdiği bilgi eksiktir. Mesela sağır sesi bilmez, kör rengi tanımaz. Hastanın ağzının tadı kaçmıştır. Bu konuda verdikleri bilgi elbette eksik kalacaktır. Öyleyse ya altıncı veya yedinci, sekizinci... bir duyu organımız olsaydı, bugünkü bilgilerimizin doğruluğunu yine söyleyebilecek miydik?

Akıllı da kendisine verilen verileri değerlendirerek bir hükme varır ve neticelendirir. Veriler eksik ise, hüküm ve bilgi de eksik olacaktır. Bu eksikliğin olağanlığında şüphe mi var? Öyleyse onu da mutlak olarak bilgi edinmede biricik ölçü olarak alamayız.

İşte tam da burada din devreye girer. Yani “haber-i sadık” devreye girer. Peygamberlerin Allah’tan aldıkları din ve şeriatın öğrettikleri devreye girer ve hem bu dünya hayatı, hem de evren ve ahiret hakkında bizlere kesin bilgiler verir. Bu bilgilerle kişiler ve toplumlar eğitilir, bir düzen ve intizam içinde hayatı yaşayarak mutlu olurlar. Bu aynı zamanda ahiret mutluluğudur da.

İşte bu din ve şeriatı inkar, küfrün ta kendisidir. Onu “gökten inen hurafa” diye aşağılamak, İslam açısından inkarın ta kendisidir. İşte batı budur. İşte laiklik de budur.

Laiklik Keyfe Tapmaktır

Bize göre sonuçta laiklik, Allah Teâlâ’nın dinini, iradesini, isteğini arkaya atarak kendi bildiğince ve keyfince yaşamaktır. Allah Teâlâ’yı bireysel ve toplumsal hayatına karıştırmamaktır. Onu kendinden üstün görmemektir. Daha doğrusu onu tanımamaktır. Sekülerizm de budur zaten. Bunlar, öte dünyayı da, öte dünyada, yani ahirette hesabı da inkar ederler. Onlara göre hayat dünya hayatıdır. Bir kere gelmişler, bir daha

gelmeyecekleridir. Ellerine böyle bir hayat yaşama fırsatı geçmiştir. Öyleyse bu hayatı alabildiğince zevk ve keyfle yaşamak gerekir. Vur patlasın çal oynasın. Bu arada altta kalan ve ezilenler de olabilir. Ne yapalım, “altta kalanın canı çıksın”.

Şu az yukarda geçen soruları tekrar gündeme getirir de soracak olursak, görürüz ki bunlara tatmin edici bir cevap yoktur. Soru var cevap yoksa, geriye sadece bu sorulardan kaçmak kalır. Bu kaçkınlar kendi aralarında bir anlaşma yapmışlardır sanki; “bu soruları ne kendine, ne de başkasına sormayacaksın. Zihnine gelse de peşine bilerek düşmeyeceksin. Yoksa ruh hastası olursun. Bu da her türlü hastalığın kaynağıdır. Aman dikkat et!”

İyi de, kaçış kurtuluş mudur? Bu kaçış ne kadar akla mantığa, bilime uygundur? Bilimsel davranış, gerçekçilik bu mudur? “Aydınlanma” denilen akıl ve zihni dinden soyutlama ve haklı sorulardan kaçma bu ise “cehaletin” anlamı nedir? Sorunları yok sayarak çözmek ne kadar faydalıdır? Ya da nereye kadardır? İnsan onuruna yakışır mı bu davranış? Akıl ve mantıktan kaçacaksınız, farzı muhal batıl bile olsa dininizin suçu nedir? Bu kaçış da kaçtığımız “dogma” türünden bir tür değil midir? Vs. vs. vs.

Bir öğretmen arkadaşına sordum:

- Müsüman mısın?

- Evet.

- Allah Teâlâ'ya ve öldükten sonra dirilmeye inanıyorsun haliyle?

- Evet!

- Peki nasıl oluyor da Allah yokmuş gibi, din ve sorumlulukların yokmuş gibi yaşıyorsun?

- !..

- Yarın ölüp de mezara girince durumun ne olur, hiç düşünüyor musun?

- Hocam, ben bunları düşünürsem, çıldırarak gibi oluyorum. Lütfen siz de sormayın.

- !...

Sormadık, iyi ama sorun bitti mi? Bugün olmasa da yarın ölmeyecek misin?

Şimdi gelelim bu “laiklik” denilen başımızın püsküllü belasının siyasi sebeplerini daha ilmi bir şekilde anlamaya, kavramaya.

Laiklik Hıristiyanlık Ve Sömürü

Laiklik, Hıristiyanlar arasından çıkmış bir inanç biçimidir. Neden acaba?

Laiklik'in ortaya çıkışının tarihi sebepleri araştırılmış, incelenmiş ve birçok tespitler yapılmış. Benim aklıma şöyle bir izah geliyor. İlim değil ama muhtemel bir zandır bu. Buna göre asli sebep şudur; Hıristiyanlık, bütün peygamberlerde değişmez olan inanç ve ahlak ile geldi Benî İsrâle. Yani o günün Müsevîlerine. Yani Yahudilere. Onlardaki itikadi ve ahlaki bozulmaları düzelter, ama sosyal yasaları aynen Tevrat'taki yasaları kabullenen, çok az bazı değişiklikler yapan bir kitaptır Hz. İsa'nın getirdiği İncil. Mesela İncil, Yahudilere bir ceza olarak konulmuş bazı haramları kaldırıyor, ama hukuk olarak kendisinden önce gelmiş bulunan Tevrat'ı aynen tasdik ediyordu. Yani İncil de inanç var, ahlak var; ama hukuk yoktu. O ihtiyacı, Tevrat'ın hukukunu alarak karşılıyordu. Var oldukça da öyle karşılayacaktı.

Ancak daha başta Hz. İsa ve havariler, Benî İsrail Yahudilerinin amansız düşmanlıklarıyla karşılaştılar. Hz. İsa dünyadan ayrıldığında, şöyle bir durum çıktı ortaya: İncil'e sahip olan yeni dine, yani İslam'a, yani o günkü adıyla Hıristiyanlığa iman edenler, amansız düşmanlarının kitabı olan Tevrat'ı reddettiler, dolayısıyla, Allah'ın kendilerine vermiş olduğu ilahi yasaları terk ettiler. Sadece bir inanç ve ahlak dini olarak kabullendiler Hıristiyanlığı. Yahudiler ise daha başında düşmanlık yaparak ne İsa'yı ne de İncil'i kabullendiler. Eski sapıklıkları üzerinde kalakaldılar.

Bir yersiz düşmanlık, Yahudileri sapıklıkta, dolayısıyla lanette devam ettirirken, Hıristiyanları da hukuksuz bıraktı.

Sonuçta Hıristiyanların inancı var, ahlakı var, ama hukukları yoktu. O boşluğu papazlar ve ruhbanlar doldurmaya kalktı, ama yüzlerine gözlerine bulaştırdılar. Böylece bilinen Reform ve Rönesans serüveni başladı...

Bir de çok bilinen Pavlos'un şu meşhur ihaneti...

Ancak asırlar sonra gelen hak din İslam, onların boşluğunu ve sapmalarını dolduruyor ve düzeltiyordu... İnanç, ibadet, ahlak ile beraber hukuku da yeniden ortaya koyarak, mükemmel bir ilahi din, bir düzen olarak kendini insanlığa arz ediyordu. Bu dinin uygulandığı coğrafyada, laikliğin ortaya çıkışındaki olumsuz macera yaşanmadı. Böyle bir serüveni hayret ve ibretle izledi Müslümanlar. Sapmanın getirdiği bela ve acıları, acıyarak izledi.

Gerçek şudur ki, İslam'ın ülkesinde laikliğe hiçbir zaman bir ihtiyaç hissedilmedi...

Ne var ki şimdi batı ve onların tezgahından geçen batıcılar, laikçiler, aynı acıları onlara da yaşatmak istiyor.

Nasıl mı?

İslam'ı Hıristiyanlaştırarak!

Yani İslam'ı hukuksuz bırakarak!

Yani diyor ki, “uygar ve çağdaş olmak istiyorsan, İslam'ın inancını, ibadetini, ahlakını istersen alacak, ama sosyal hayata düzen vermesini, yönetime irade koymasını, ilahi yasalarıyla toplumu, devleti yönetmesini asla almayacak, şiddetle atacaksın. Yani şeriatı reddedeceksin!

Laikçiler açıkça söylüyor:

“Bizde Müslümanız!.. İslam'ın inancını, ibadetini, ahlakını alırız. Yaşamak da anlayışla karşılarız. Ama hukukunu asla!.. Artık orta çağ mahsulü şeriatın devri geçmiştir, çağdışıdır. Acımasız ve insafsızdır. Bu yüzden bedevileri ıslah etmiş olabilir. Ama medenilere verecek bir şeyi yoktur. Bu çağın ihtiyaçlarını karşılayamaz. Büyük devletleri ve medeniyetleri idare edemez. Öyleyse, Hıristiyanların yaptığı gibi biz de dinde reform yapıyor, İslam'ın hukukunu inancından ayırıyoruz. İnancı alırken, hukukunu atıyor, böylece çağdaş oluyoruz.”

İslam'a sorarsanız bunu asla kabul etmeyeceğini geçmiş sayfalarda görmüştük. Artık biliyoruz ki böyle bir laiklik anlayışı İslam'a göre kesinlikle dinden çıkmadık, irtidattır, küfürdür. Allah, böyle bir imanı kabul etmeyeceğini gayet açık ve net bir şekilde ifade etmiştir Kur'an-ı Kerim'inde.

Bu konu tamam. Benim esas demek istediğim bu laikçinin Hıristiyandan ne farkı vardır Allah aşkına?

O Hıristiyan da Allah'a, peygambere, ahirete inanıyor, bu laikçi de. O Hıristiyan da bir kısım iyilikleri, güzel ahlakı benimsiyor, kabulleniyor, bu laikçi de. O Hıristiyan da dinin hukukunu reddediyor, bu laikçi de.

Evet, laik Müslüman ile Hıristiyan'ın hiçbir farkı yoktur sonuçta. Öyleyse "Laiklik Hıristiyanlık mı? Sorusuna, ben "evet" diyorum. Siz aksini söylüyorsanız, sebeplerini izah ediniz lütfen. Artık görünüz; bu bir misyonerlik, yani Hıristiyanlaştırma faaliyetinin ilk merhalesidir. Önce Müslümanları inançlarından alacak, kalplerini boşaltacak, sonra o boşalan yere Hıristiyanlık dinini yerleştireceksiniz. Malum, dolu bir kabın yeni bir şey alması için, önce boşaltılması gerekir. Dolu olana, neyi dolduracaksınız?

Misyonerler, eğer bir Müslüman'ı, İslam'dan alarak Hıristiyanlaştıramazlarsa, hiç olsun onu dininden uzaklaştırmayı da bir kâr sayarlar. Müslüman'ca düşünmemesi ve davranmaması da yeterlidir sömürebilmek için. Varsın adı Müslüman kalsın, yeter ki akıllı, inancı, düşüncesi, tavrı, yaşama biçimi, hayat tarzı bir Hıristiyan gibi olsun. Bunun sonu İslam'dan koparak dinsizleşmektir. Gerisi bir zaman meselesidir.

Biz bu konuyu kafamızdan uydurmuyoruz. Bir projeden bahsediyoruz. Bu proje zaman içinde Müslümanların Hıristiyanlaştırılması projesidir. Cumhuriyetin başında bu projenin adı "Türkleri Tanassur Ettirme" projesi idi. İş konuşuldu, uygulanmaya konmak istendi, ama mümkün olmadığı kanaatiyle dosya rafa kaldırıldı. Aynen "Güneş Dil" projesi gibi. Biz bunu "Osmanlıdan Cumhuriyete Büyük Kırılma" kitabımızda yazdık, oraya bakılabilir.⁷⁴

Bakın, burada bir gerçek daha ortaya çıkıyor; laiklik ile kafırlığın ilişkisi gün gibi aşikar iken, aynı zamanda laiklik ile batıcılığın ve sömürgeciliğin çok yakın ilişkileri vardır!

⁷⁴

Bkz. "Milleti Hıristiyan Yapacaklardı" başlığı. S. 210.

SONSÖZ

Biz bu eserin başından beri anlattığımız ve kitap içinde konuyu işlerken yer yer adını verdiğimiz başka kitaplarımızda da, Kur'an ve sünnetten deliller getirerek enine boyuna ifade etmeğe çalıştık ki, İslam düşüncesine göre laiklik, “devleti ve toplumu yönetecek yasaları dinden değil de insan aklından ve halk iradesinden alma” anlamında kullanıldığında, bir şirktir, küfürdür. Aynı anlam için kullanıldığında sekülerizm, modernizm ve aydınlanma da aynı hükmü alır.

Neden mi?

Çünkü bu Allah Teâlâ'nın “ulûhiyet” ve “Rububiyet” sıfatlarında O'na “insanı” veya “halkı” “şirk”, yani “ortak, denk, benzer, nazîr” koşmak, “emsal” edinmek anlamında bir şirktir, küfürdür. Bir Müslümanın bu anlamda laikliği benimsemesi, onu dinden çıkararak küfre düşürür. Bunu inkâr etmek bile akide açısından tehlikelidir.

Böyle olduğu hakikatini kavradığımızda İslam açısından yaşanan tehlikeyi bütün korkunçluğu ile görüp de ürpermemek ve Yüce Rabbimizden haya edip haşyet duyarak korkmamak mümkün değildir? Bugün avama “Biz Müslüman mıyız?” diye sorgulatacak, âlim ve davetçiye de “Yeniden İslam'a” diye çarpındıracak bir acı ve çarpıcı gerçekle yüz yüzeyiz.

Kırk yıldır konuşarak, çeyrek asırdır da yazarak milletimize ve ümmetimize bu gerçeği anlatmaya çalışıyor, kendilerinin ve sorumlu olduklarının imanlarını korumaları gereğini avazımız çıktığı kadar haykırıp duruyoruz. Ancak yangın çok büyük, onu söndürecek itfaiye suyumuz tazyiksiz, ellerimizle su taşıdığımız helkelerimiz ise çok küçük geliyor. O yüzden neslimizin imanının ateşler içinde yandığını gördükçe gece gündüz ağlayıp inliyoruz. Allah'ım imdat eyle!

Ömrümüzün bir ağustos böceği gibi bunları söyleye söyleye son bulmasını diliyoruz Yüce Rabbimizden. Bize düşen açık seçik davet ve hikmetle tebliğ işini güzel yapmak. Ötesi, yani işittirmesi, okutturması, etkilendirmesi, hidayete erdirmeye işleri ise Rabbimize aittir. Onun tayin ve takdirine teslim olduğumuz için ne ucb ve fahr, ne de ye's ve terke düşmeden "tevekkelna alellah" diyoruz. Her zaman sön sözümüz olsun: "Hamdolsun Âlemlerin Rabbi olan Allah Teâlâ'ya!"

Cemal Nar
Kahramanmaraş

KAYNAKLAR

- Abdulkaki Güneş, Kur'ân Işığında Düşünce, İnanç Ve İfade Hürriyeti,
http://www.yyu.edu.tr/abis/admin/dosya/1287/dosyalar/1287_26112013093303_37372.pdf
- Acluni İsmail b. Muhammed, Keşful Hafa ve Müzilü'l İlbas. Darül İhya. Beyrut 1351 h. Ali Aydın Arslan, İslam İnançları, Tevhid İlm-i Kelam, Gonca y. İst. 1984 7. Baskı
- Ali Fuat Başgil, Demokrasi Yolunda, Yağmur y. İst. 1961.
- Ali Fuat Başgil, İlimin Işığında Günün Meseleleri, Yağmur y. İst. 1960.
- Ali Fuat Başgil, “Din Hürriyeti: Türk Anayasasının 75. Maddesi üzerinde Etüd”, Medeni Hukuk Profesörü A. Samim Gönensoy'a Armağan, İstanbul 1955
- Ali Fuat Başgil, İlimin Işığında Günün Meseleleri, Yağmur y. İst. 1960.
- Ali Şafak “Hukuk Terimleri Sözlüğün” Rehber y. 1992 Ankara.
- Cemal Nar, İslam'da Devlet Ve Siyaset. Toprak y. İst. 2007.
- Cemal Nar, Sistem Ve Şeriat, Özgü y. İst. 2014.
- Cemal Nar, Osmanlıdan Cumhuriyete Büyük Kırılma, Özgü y. İst. 2014.
- Cemal Nar, İslam Sancısı, Ukde y. Ankara , 1997
- Cemal Nar İslamlaşma Bilinci Ukde y. Ankara , 1997
- Cemal Nar Alimin Önderliği, Ukde y. Kahramanmaraş, 2006 Sosyal Bilimler Ansiklopedisi
- DİA. Diyanet İslam Ansiklopedisi. D. Mehmet, Doğan, Büyük Türkçe Sözlük, İz y. 11. Baskı, Ekim 1996.

- Hasan Hüseyin Ceylan, Cumhuriyet Dönemi Din Devlet İlişkileri, Rehber y. Ankara, 12. Baskı. Ty.
- İbrahim Canan, Kütüb-ü Sitte Muhtarası Tercüme ve Şerhi, 1-18. Akçağ y. Ankara, 1994
- Kemali Muhammed Haşim, İslam'da İfade Hürriyeti, Çeviren: Muhammed Şeviker, İnsan y. İst. 2000.
- Kur'an-ı Kerim.
- Kütüb-ü Sitte: Buhari, Müslim, Ebu Davud, Tirmizi, Naseî, İbn-i Mace, Darimi, Muvatta, Müsned-i Ahmed, Çağrı ist. 1981
- Yakın Tarih Ansiklopedisi, Vakıf y. İst. 3. Cilt. İst. Ty.
- Mevlüt Uyanık, İslam Siyaset Felsefesinde Sivil İtaatsizlik, Saba y. Ankara, 1998
- Muhammed Faruk en-Nebhan, İslam Anayasa ve İdare Hukukunun Genel Esasları, Sönmez neş. İst. 1980.
- Mustafa, A. Nevin İslam Siyasi Düşüncesinde Muhalefet , ter. Vecdi Akyüz, İz .y. İst.1990.
- Muhammed Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'an Dili, 1-10 Azim n. İst. Ty.
- Sevan Nişanyan, Yanlış Cumhuriyet, Kırmızı Yayıncılık, İstanbul 2008, Servet, Armağan İslam Hukukunda Temel Hak ve Hürriyetler DİP y. Ankara , 1992
- Seyyid Kutup, Fî Zilâli'l Kur'an, Daru's Şuruk.
- Şamil İslam Ansiklopedisi. I-VI. Şamil y. İst.
- Sosyal Bilimler Ansiklopedisi.
- Sosyal Bilimler Sözlüğü, Vadi Yayınları, 1997, Ankara.
- Süleyman Hayri Bolay, Felsefi doktrinler ve terimleri sözlüğü, Akçağ yayınları, altıncı baskı, 1996 Ankara
- Ömer Demir, Mustafa Acar , Sosyal Bilimler Sözlüğü,

İNTERNET KAYNAKLARI

<http://www.derindusunce.org/2014/06/29/striptizci-kiz-morfinmandi-ataturk-ve-inonu-egleniyordu/>

<http://belgelerlegercektarih.com/category/hilafet-halifelik-seriat/>
<http://www.youtube.com/watch?v=lsdHpMwf1yc>